

Uitgebreid bosbeheerplan

Privaat (en openbaar) bosgebied Baesveld te Zedelgem-Oostkamp

In opdracht van Bosgroep Houtland vzw

*Eindontwerp
december 2014*

Veldwerk: Bart Opstaele
Auteurs: Bart Opstaele &
Frederic Gabrys
Projectleider: Bart Opstaele

Opgemaakt door Landmax bvba
Welvaartstraat 22/12, 2200 Herentals
+32 475 91 45 88 info@landmax.be www.landmax.be

Inhoud

1. Identificatie van het bos	1
1.1. Eigendom, zakelijke en persoonlijke rechten	1
1.1.1. Eigenaars en beheerders	1
1.1.2. Zakelijke of persoonlijke rechten	1
1.2. Kadastraal overzicht	2
1.3. Bestandsindeling	2
1.4. Situatieplan	2
1.5. Situering	2
1.5.1. Algemeen administratief	2
1.5.2. Relatie met de andere groendomeinen	3
1.6. Statuut van de wegen en waterlopen	3
1.6.1. Statuut van de wegen	3
1.6.2. Statuut van de waterlopen	4
1.7. Bestemming volgens het geldende plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan	4
1.8. Ligging in speciale beschermingszones	4
1.8.1. Internationale beschermingszones	4
1.8.2. Nationale beschermingszones en regionale aandachtsgebieden	4
1.8.3. Bestaande beheerplannen	5
2. Algemene beschrijving	6
2.1. Cultuurhistorische beschrijving	6
Evolutie van het historisch landschapsbeeld	8
2.2. Kenmerken van het vroegere beheer	12
2.3. Beschrijving van de standplaats	13
2.3.1. Reliëf en hydrografie	13
2.3.2. Bodem en geologie	14
2.4. Beschrijving van het biotisch milieu	15
2.4.1. Bestandskaart	15
2.4.2. Bestandsbeschrijving en dendrometrische gegevens	16
2.4.3. Actuele en potentiële vegetatie	25
2.4.4. Flora	31
2.4.5. Bosdifferentiërende elementen	34
2.4.6. Fauna	39
2.5. Opbrengsten en diensten	40
2.6. Recreatie	40
2.7. Knelpunten	40
3. Beheerdoelstellingen	42
3.1. Beheerdoelstellingen m.b.t de economische functie	44
3.1.1. Kapkwantum	44
3.1.2. Jacht	45
3.2. Beheerdoelstellingen m.b.t de ecologische functie	45
3.2.1. Natuurgetrouw bosbeheer	45
3.2.2. Open plekken	47
3.2.3. Soortgerichte doelstellingen	47
3.3. Beheerdoelstellingen met betrekking tot de sociale en educatieve functie	47
3.4. Beheerdoelstellingen met betrekking tot de milieubeschermende functie	48
3.5. Beheerdoelstellingen met betrekking tot de wetenschappelijke functie	48
3.6. Beheerdoelstellingen met betrekking tot de landschappelijke en cultuurhistorische functie	48
4. Beheermaatregelen	49
4.1. Bosverjonging	49
4.2. Bosomvorming	49

4.3.	Bebossingswerken	50
4.4.	Bosbehandelings- en verplegingswerken	50
4.4.1.	Vrijstellen en zuiveren	50
4.4.2.	Exotenbestrijding	50
4.5.	Kapregeling	51
4.6.	Bosexploitatie	55
4.7.	Brandpreventie	55
4.8.	Open plekken.....	55
4.9.	Gradiënten en bosrandontwikkeling	56
4.10.	Specifieke maatregelen ter bescherming van de flora en fauna	56
4.11.	Dood hout en oude bomen	57
4.12.	Beheermaatregelen en richtlijnen met betrekking tot toegankelijkheid	57
4.12.1.	Plan wegennet – opengestelde boswegen	57
4.12.2.	Eénmalige of occasioneel georganiseerde activiteiten.....	58
4.12.3.	Recreatieve infrastructuur	58
4.13.	Beheermaatregelen en richtlijnen met betrekking tot de jacht.....	59
4.14.	Beheermaatregelen en richtlijnen met betrekking tot de visserij.....	59
4.15.	Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. het gebruik van niet-houtige bosproducten	59
4.16.	Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. cultuurhistorische elementen	59
4.17.	Beheermaatregelen en richtlijnen met betrekking tot de milieubeschermdende functie	60
4.18.	Beheermaatregelen met betrekking tot de wetenschappelijke functie.....	60
4.19.	Werken die de biotische of abiotische toestand van het bos wijzigen.....	61
4.20.	Planning van de beheerwerken.....	61
4.21.	Evaluatie van het uitgevoerde beheer	64
4.22.	Subsidiëring bevordering ecologische bosfunctie	64
5.	Referenties.....	65
6.	Bijlagen	66

1. Identificatie van het bos

1.1. Eigendom, zakelijke en persoonlijke rechten

1.1.1. Eigenaars en beheerders

Naam van het gebied: **privaat (en openbaar) bos Baesveld te Zedelgem**

Statuut: privaat en openbaar bos.

Een overzicht van de 43 betrokken eigenaars en de verdeling van hun eigendommen is terug te vinden op de kaart 1.4.

In bijlage 1 is een lijst met alle deelnemende eigenaars opgenomen en een lijst met per eigenaar de deelnemende percelen.

Het plangebied (= bestanden beheerplan) bestaat uit 38,91 ha en omvat ca. 80 bouseigendommen.

Hiervan neemt 3,08 ha openbaar bos en 34,29 ha privaat bos of in totaal 37,37 ha effectief deel aan het beheerplan.

Tabel 1.1: overzicht van de openbare en private eigenaars

naam	statuut	adres	oppervl. (ha)	% aandeel totaal
Openbare eigenaars				
Gemeente Zedelgem	openbaar	Snellegemsestraat 1, 8210 Zedelgem	3,08	8,2%
Private eigenaars				
Joly	privaat	Baesveld 2, 8210 Zedelgem	20,50	54,9%
41 verschillende eigenaars	privaat	-	13,79	36,9%
totaal			37,37	100%

De deelnemende privé-bouseigenaars zijn aangesloten bij de Bosgroep Houtland vzw, die een adviserende en coördinerende functie vervult met betrekking tot beheeringrepen en gezamenlijke houtverkopen.

Het beheer in de openbare eigendom wordt uitgevoerd door de gemeente Zedelgem, technisch ondersteund door ANB West-Vlaanderen.

1.1.2. Zakelijke of persoonlijke rechten

Erfdienstbaarheden

De enige erfdienstbaarheden betreffen de toegankelijkheid van de dreven voor aangelanden (grondgebruikers) en gebruikers van de weekendhuisjes (lokaal gemotoriseerd verkeer).

1.2. Kadastraal overzicht

De bestanden vervat in dit uitgebreid bosbeheerplan hebben een totale oppervlakte van 38,91 ha (GIS-oppervlakte). De buitengrenzen van de bestanden lopen samen met de grenzen van de kadastrale percelen.

De bestanden zijn kadastraal gelegen op het grondgebied van de gemeente Zedelgem en de gemeente Oostkamp. Zie het kadastraal plan op kaart 1.2 en bijlage 1 geeft een overzicht van alle kadastrale percelen met het overeenkomstig bestandsnummer.

1.3. Bestandsindeling

Op kaart 1.4 is de bestandsindeling weergegeven. Het plangebied bestaat uit 1 bosplaats die is opgedeeld in 32 bestanden en 1 dreef.

1.4. Situatieplan

Op kaart 1.1 is het plangebied gesitueerd in de ruime omgeving. Het plangebied ligt in het ca. 100 ha groot boscomplex 'Merkenveld-Baesveld' en sluit in het oosten aan bij het bos- en natuurgebied Doeveren die door de snelweg A17 wordt doorsneden..

1.5. Situering

1.5.1. Algemeen administratief

Het plangebied is gelegen in de gemeenten Zedelgem en Oostkamp.

▪ Contact privé-bossen:

De Bosgroep Houtland vzw fungeert als aanspreekpunt voor de private eigenaars.

Contactpersoon: Jan Goris

Streekhuis Kasteel Tillegem
Tillegemstraat 81
8200 Sint-Michiels
tel.: 050/40 70 23
e-mail: bosgroephoutland@west-vlaanderen.be

▪ Verantwoordelijke beheerder deel openbaar bos:

Gemeente Zedelgem
Contactpersoon: Isabelle Vackier (milieudienst)
Snellegemsestraat 1
8210 Zedelgem
tel.: 050/288 225
e-mail: milieu@zedelgem.be

▪ Verantwoordelijke bij het Agentschap voor Natuur en Bos:

Lieven Dekoninck – ambtenaar privé-bos
Jacob van Maerlantgebouw
Koning Albert I-laan 1/2 bus 74
8200 Brugge (Sint-Michiels)
Tel.: 050/24 77 40
e-mail: lieven.dekoninck@lne.vlaanderen.be

▪ **Opsteller beheerplan:**

Landmax bvba
Welvaartstraat 22/12
2200 Herentals
tel.: 0475/91 45 88
e-mail: sander.jansens@landmax.be

Voorliggend gezamenlijk uitgebreid bosbeheerplan is geldig voor 20 jaar (2014-2033).

1.5.2. **Relatie met de andere groendomeinen**

Zie kaart 1.1.

Het Merkerveld, waarvan het Baesveld een onderdeel van uit maakt, was één van de historische veldgebieden die zich ten zuiden van Brugge uitstrekten (Vloeterveld, St.-Andriesveld, Loovelden, Bulskampveld, etc. (Vanhevel, 2000)). In de latere geschiedenis werden in veel van deze voormalige veldgebieden kastelen opgericht.

Het Baesveld maakt onderdeel uit van het bijna 100 ha grootte bosgebied Merkerveld-Baesveld waarin centraal het kasteel Baesveld is gelegen.

Het Merkerveld-Baesveld sluit ruimtelijk langs de oostgrens aan bij het bos- en natuurgebied Doeveren dat door de A17 wordt doorsneden en waarvan er 55,1 ha erkend natuurreservaat is in beheer van Natuurpunt Beheer vzw. Meer naar het oosten liggen de kasteeldomeinen van Breidels, Woesten en Rooiveld. Tussen de kasteeldomeinen van Breidels en Woesten ligt de bosrijke verkaveling van het Waarostpark.

Ten oosten van de Kortrijksestraat (N50) ligt het bosreservaat Rooiveld en het gelijknamige kasteeldomein dat onderdeel uitmaakt van het omvangrijk domeinbos Kampveld.

Ten noorden, westen en zuiden van het plangebied zijn er weinig bos- en natuurgebieden gelegen en is er vooral intensief landbouwgebied of verstedelijk gebied aanwezig.

De Vloeterveldzate in het noordwesten is een fietspad op een oude militaire spoorwegbedding die het Merkerveld verbindt met het Vloeterveld.

1.6. **Statuut van de wegen en waterlopen**

1.6.1. **Statuut van de wegen**

Openbare wegen

Zie kaart 1.4.

Openbare wegen lopen er normaliter niet door het plangebied en zijn er ook geen buurtwegen (volgens de Atlas der buurtwegen) aanwezig.

Wel zijn volgende openbare wegen op de rand aanwezig:

- **Merkerveldweg:** deze weg loopt op de noordrand van bestand 39a en loopt tot aan de hoek van de parking.
- **Sijlostraat:** loopt op de westrand van de bestanden 50a en 51a.

- **Snelweg E403/A17:** deze snelweg loopt langs de oostrand van de bestanden 50a en 51a.
- **Baesveld:** deze weg loopt van de Ruddervoordestraat tot aan de doorgang van de Langedijkbeek. Het is een private weg met erfdienstbaarheden voor recht van doorgang.

Boswegen

De overige aanwezige paden in het plangebied zijn boswegen, ttz. maken onderdeel uit van de bosbestanden en hebben geen afzonderlijk kadastraal nummer. Wel worden die boswegen gebruikt als toegangswegen naar de verschillende weekendverblijven.

1.6.2. **Statuut van de waterlopen**

Er lopen twee geklasseerde waterlopen in en langs het plangebied (zie kaart 2.3), namelijk:

- **Kerkbeek:** deze waterloop van 2de categorie vormt de (meanderende) westgrens van de bestanden 37, 38a en 39a.
- **Langedijkbeek:** deze waterloop van 2de categorie loopt langs de oostgrens van bestand 30a en de westgrens van bestand 33a en mondt dan uit in de Kerkebeek.

1.7. **Bestemming volgens het geldende plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan**

Op kaart 1.3 is de gewestplanbestemming voor het plangebied weergegeven.

Een groot deel (45%) van de bosbestanden ligt binnen de bestemming *gebied voor verblijfsrecreatie*. Rond het kasteel Baesveld liggen de bestanden in *parkgebied*. Bestand 30a en een klein deel van bestand 20a en 31a ligt in *agrarisch gebied*, de rest (ca. 40%) van het plangebied is *natuurgebied*.

Er zijn binnen het plangebied geen BPA's of RUP's van toepassing.

1.8. **Ligging in speciale beschermingszones**

1.8.1. **Internationale beschermingszones**

Het plangebied is niet gelegen binnen een internationale beschermingszone zoals Habitatrichtlijngebied. Het dichtst bijzijnde Habitatrichtlijngebied ligt op meer dan 2 km naar het oosten ter hoogte van Kampveld.

1.8.2. **Nationale beschermingszones en regionale aandachtsgebieden**

1.8.2.1. Vlaams Ecologisch Netwerk

Het plangebied is niet gelegen binnen het VEN. Het dichtst bijzijnde VEN-gebied ligt op meer dan 2 km naar het oosten ter hoogte van de Rivierbeek en Kampveld.

1.8.2.2. Erkende reservaten

Aan de oostgrens van het plangebied ligt het reservaat Doeveren dat in beheer is van Natuurpunt vzw afdeling Zedelgem. Ca. 50 ha van het gebied is in 2003 als erkend reservaat (E-352) afgebakend. Zie situering op kaart 1.1.

1.8.2.3. Landschapsatlas

Zie kaart 1.5.

De Landschapsatlas geeft een overzicht van de historisch gegroeide landschapskenmerken van bovenlokaal belang met relictwaarde en heeft op zich geen juridische waarde.

Er worden relicten en ankerplaatsen onderscheiden. Een relict is een overblijfsel uit vroegere tijd dat nog getuigt van de toestand zoals die eertijds was. Concreet worden punt-, lijn- en vlakvormige relicten (= 'relictzone') onderscheiden.

De traditionele landschappen geven de grotere landschapseenheden weer. Het plangebied is gelegen in het traditioneel landschap 'Houtland'.

- **Relictzones** zijn gebieden met een hoge dichtheid aan zowel bouwkundige, landschappelijke als andere types relicten. Het plangebied is gelegen in een omvangrijke relictzone, namelijk de relictzone 'Kasteelparken en bosgebied Oostkamp' (R30034).
- **Puntrelicten** binnen het plangebied is het kasteel Baasveld (P30149) als puntrelict weergegeven.

1.8.3. **Bestaande beheerplannen**

Voor het gebied van Merkenveld zijn reeds twee uitgebreide bosbeheerplannen opgesteld:

- Voor het "Hopper Jeugdverblijf Merkenveld" beheerd door de vzw Scouts en Gidsen Vlaanderen werd voor in totaal 33 ha (met 20 ha bos en 13 ha kampeerweide) werd in 2009 een uitgebreid bosbeheerplan goedgekeurd.
- Gemeentelijk domein Merkenveld: voor 20,06 ha openbaar bos in eigendom van de gemeente Zedelgem werd in 2012 het uitgebreid bosbeheerplan (Esher, 2012) goedgekeurd.

2. Algemene beschrijving

2.1. Cultuurhistorische beschrijving

Tijdens de jongste ijstijd (70.000–10.000 jaar geleden) waaiden westenwinden vanuit een drooggevalle Noordzeebodem het zand landinwaarts en gaven zo ontstaan aan de 'Vlaamse zandstreek' waarin het plangebied is gelegen.

Dat de omgeving van het plangebied al prehistorische bewoning kende, blijkt uit archeologisch onderzoek in de omgeving van Waardamme waar grafheuvels uit de Bronstijd (2.000 – 1.2000 v.C.) aanwezig zijn en waar zelfs sporen van een huis uit het Neolithicum (3.500 – 3.000 v.C.) werden aangetroffen. Er is ook een plattegrond van een woning uit de IJzertijd (750 – 450 v.C.) en Romeinse graven aangetroffen.

Wat de beboste toestand van het plangebied door de eeuwen heen is moeilijk te achterhalen. Algemeen wordt aangenomen dat de historiek samenloopt met de algemene historiek van de verschillende uitgestrekte heide- en veltgebieden zoals 'Bulskampveld'¹. Het is van oudsher een streek waar heide, landbouwgebruik en bos zich hebben afgewisseld. Het Merkerveld is ontstaan in de 18de eeuw op de leengronden van het Looveld, het Hamersleen en het Grote leen. Deze gronden waren op dat moment eigendom van de adellijke familie van Outryve de Merckem. Het Merkerveld maakte toen deel uit van het grotere Lichterveldeveld dat rond het begin van de 18de eeuw bijna 400 ha heide en woeste gronden omvatte. In deze veldgebieden kwamen ook moerassige zones en 'veldvijvers' voor in de zones met lemige ondergrond. Aan het einde van de 18de eeuw werd een serieuze ontginningsgolf van de veldzone aangevat in opdracht van deze adellijke familie waarbij heide voornamelijk in bos en beperkt in landbouwgebruik werd omgezet. Rond 1817 worden voor gans Zedelgem slechts 64 ha woeste gronden meer vermeld.

Reeds in 1748 is sprake van het **baesveld** (staat van goed Guillaume Crombee, Rijksarchief). In ommeloper 1762 heeft men het over "het caesvelt ofte baesveld", de naam is vermoedelijk afgeleid van de grotere caesdamvijver.

Het ontstaan van het kasteel Baesveld gaat terug naar Françoise van Outryve de Merckem die huwt met Patrice de Coninck, minister onder koning Willem I (in de Hollandse periode tussen 1815 en 1830). Deze de Coninck bouwt in de bossen een jachtpaviljoen dat hij "Baesveld" noemt. Na de onafhankelijkheid van België in 1830 wordt Aloïs de Vrière de nieuwe eigenaar. Afgebeeld op het primitief kadasterplan (circa 1830) en op de Atlas der Buurtwegen (1845) aangeduid als "Château de la Douairière Deconinck". Volgens De Flou komt voor het eerst in 1835 het toponiem Baesveld voor.

Tussen 1850 en 1852 wordt in opdracht van Adolphe de Vrière het bestaande huis verbouwd tot een kasteel. Een afbeelding uit die periode toont het kasteel uitgewerkt in een middeleeuwse stijl met gekanteelde muren, trapgevels en arkeltorentjes. Er volgen een aantal uitbreidingen. Aanzienlijke vergroting van het

¹ De term **Bulskampveld** slaat op een uitgebreid gebied ten zuiden van Brugge, ten noorden van Zedelgem, zich uitstrekkend tot Aalter in het oosten en tot Aartrijke in het westen.

kasteel in 1867, tevens wordt de oranjerie met ommuurde moestuin opgetrokken. De kapel wordt voor het eerst vermeld in 1873. Een volgende uitbreiding, geregistreerd in 1879, behelst de noordoostelijke en de zuidelijke erkers, ook de oranjerie wordt verbouwd en er worden drie serres toegevoegd. De hoeve ten zuiden van het kasteel zou er al staan in 1875. De noordwestelijke hoektoren wordt tegen het kasteel aangebouwd in 1894. Rond circa 1900 worden kasteel, bossen, landerijen en pachthoven openbaar verkocht ten voordele van de schuldeisers van Raoul de Vrière, De koper is Gaston de Kerchove d'Ousselghem. Deze laat vóór 1907 aan de zuidkant een erker en een gaanderij bijbouwen. Ook de kapel en de hoeve worden vergroot. Tijdens de Eerste Wereldoorlog fungeert het kasteel als verblijfplaats voor Duitse officieren. Onder andere keizer Wilhelm II zou hier verblijven. Aan de oranjerie wordt een serre afgebroken, een bestaande omgevormd tot landgebouw en een nieuwe serre opgetrokken.

Na de dood van baron de Kerchove d'Ousselghem worden het kasteel en de onmiddellijke parkomgeving eigendom van de familie Joly-Janssens de Bisthoven. De rest van het domein wordt verkocht aan een viermanschap, die elk hun deel in de loop der jaren verkavelen met de bouw van weekendhuisjes in het domein.

Onderstaand overzicht geeft een korte historiek van het domein Baesveld (bron: Daniël Deboodt):

- 1665 Jean Dubreucq, bewoner kasteel Breda langs de Rysselsche weg, dochter: Isabelle Dubreucq
- 1703 Adrianus Deketelaere
- 1748 Jan Deketelaere, zoon van Adrianus
- 1772 L.E. van Outryve, bouwheer kasteel , Pieter Maertens zijn kastelein ontgint de heide
- 1786 Augustinus Vanoutryve, zijn halfbroer
- 1795 Jean Jacques van Outryve de Merckem, neef , had al heerlijkheid van Merckem geërfd van Josse van Outryve
- 1837 Baron Aloïs de Vrière koopt centrale gedeelte. Noordelijk en westelijk gedeelte waren al verkocht vermoedelijk rond 1820 aan respectievelijk Coppieters en Van Iseghem
- 1847 Baron Adolphe de Vrière , zoon van Aloïs, verbouwde het kasteel
- 1885 Baron Camille (burgemeester) en Baron Alfred de Vrière zonen van Adolphe
- 1894 Baron Raoul de Vrière, zoon van Alfred
- 1902 Gaston de Kerchove d'Ousselghem
- 1943 Arnold de Kerchove d'Ousselghem
- 1948 Kolonel Robert Joly
- Na 1964 Baron François Joly en Marie-Louise Janssens de Bisthoven en erfgenamen.

Park²

De omgeving bestaat op het einde van de negentiende eeuw uit een park, boomgaarden en moestuin nabij het kasteel zelf, bossen met geometrisch

² Beschrijving van het kasteel Baesveld naar de teksten in het VIOE-inventaris (<http://inventaris.vioe.be/dibe/relict/209813>)

drevenpatroon, en enkele open landerijen ten westen en zuidwesten van het kasteel (momenteel bos).

De moestuin situeert zich ten noorden van het kasteel. De muur en oranjerie zijn bewaard gebleven.

Park in een landschappelijke stijl (typisch voor de 19de eeuw) met open graspartijen, vijver en padenstructuur, allen met grillige en natuurlijk aandoende vormen. In de graspartijen en langs de randen met parkbos, ook solitaire bomen of bomengroepen. De monumentale parkbomen in het park zelf en ten oosten van het park (bestand 7a gemeentelijk domein) en langs de Hout- en Parkdreef vormen tot op heden een getuigenis van dit parkverleden.

Evolutie van het historisch landschapsbeeld

Vanaf eind 18de eeuw zijn er historische kaarten beschikbaar die een vrij goed beeld geven van het grondgebruik in het zuidelijk deel van de gemeente Zedelgem. Op de Ferrariskaart (± 1770) is Merkerveld nog grotendeels een open veldgebied met uitgestrekte heide, vijvers en wastine. De vijvers zouden ontstaan zijn door ontginning van turf en veldsteen en door afdamming van ondiepe beekvalleien i.f.v. viskweek als provisie voor de steden Gent en Brugge. Langs de weg tussen Loppem en Ruddervoorde zijn enkele kleinschalige ontginningen aanwezig. Niet veel later zijn deze veldgebieden grotendeels ontgonnen volgens een geometrisch (dreven)patroon waarbij de vijvers werden drooggelegd, de heide omgezet naar bos en een beetje landbouw.

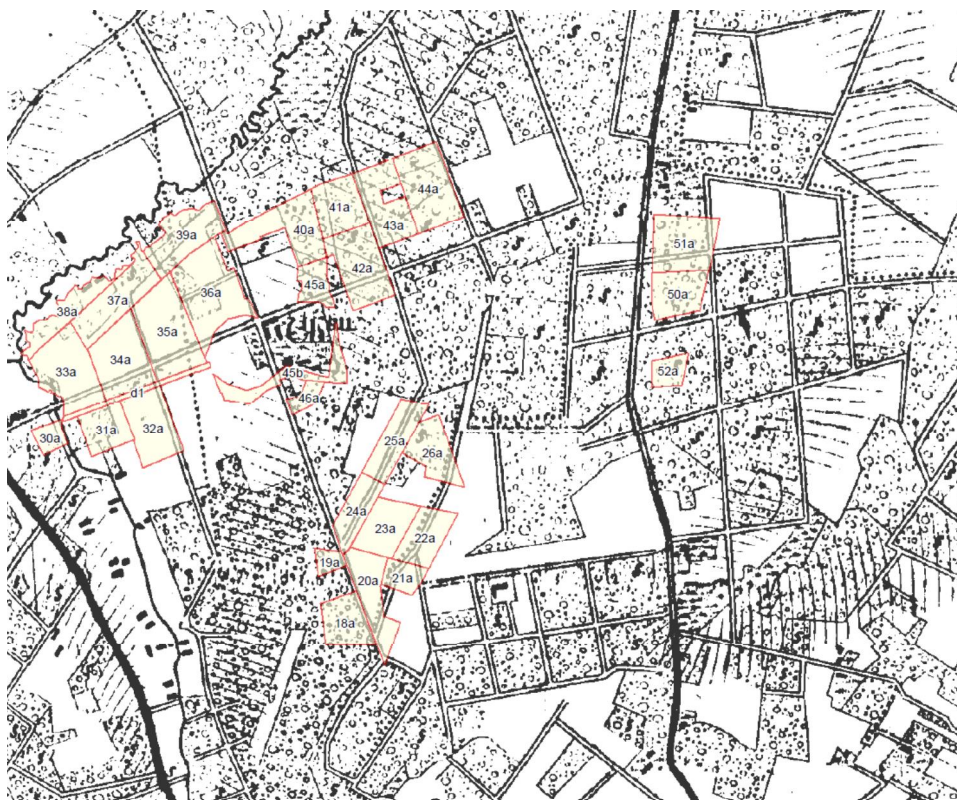

Figuur 2.1: door de Capitaine et Chanlaire herwerkte de Ferrariskaart (1792)

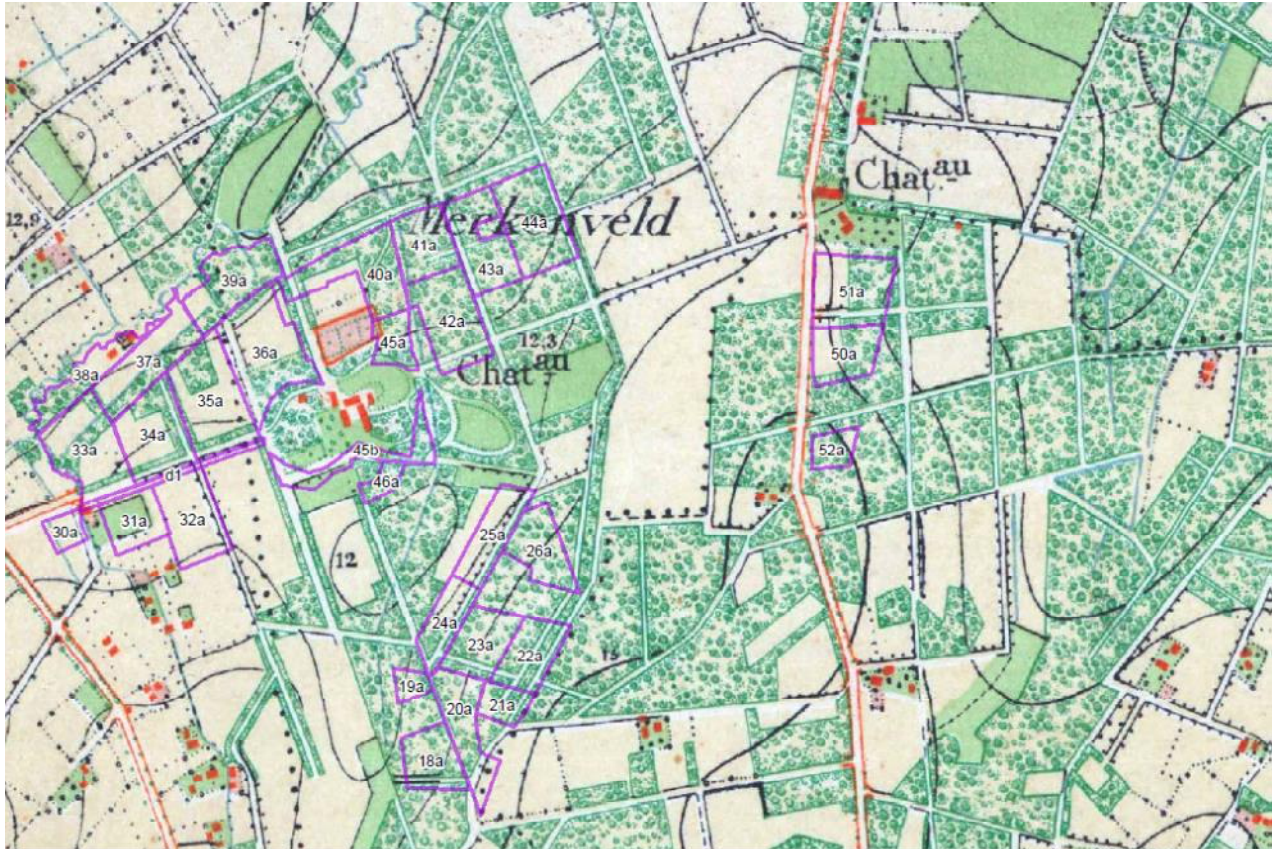
Figuur 2.2: de Ferrariskaart rond 1775-1882 (bron: Koninklijke bibliotheek van België)

Op de Vandermaelenkaart van rond 1850 (zie figuur 2.3) is het veldgebied al grotendeels ontgonnen tztz. werd het gebied bebost en werden er dreven aangelegd. Ook het kasteel Baesveld staat al weergegeven, het park er rond is minder duidelijk weergegeven.

Figuur 2.3: Vandermaelenkaart rond 1850

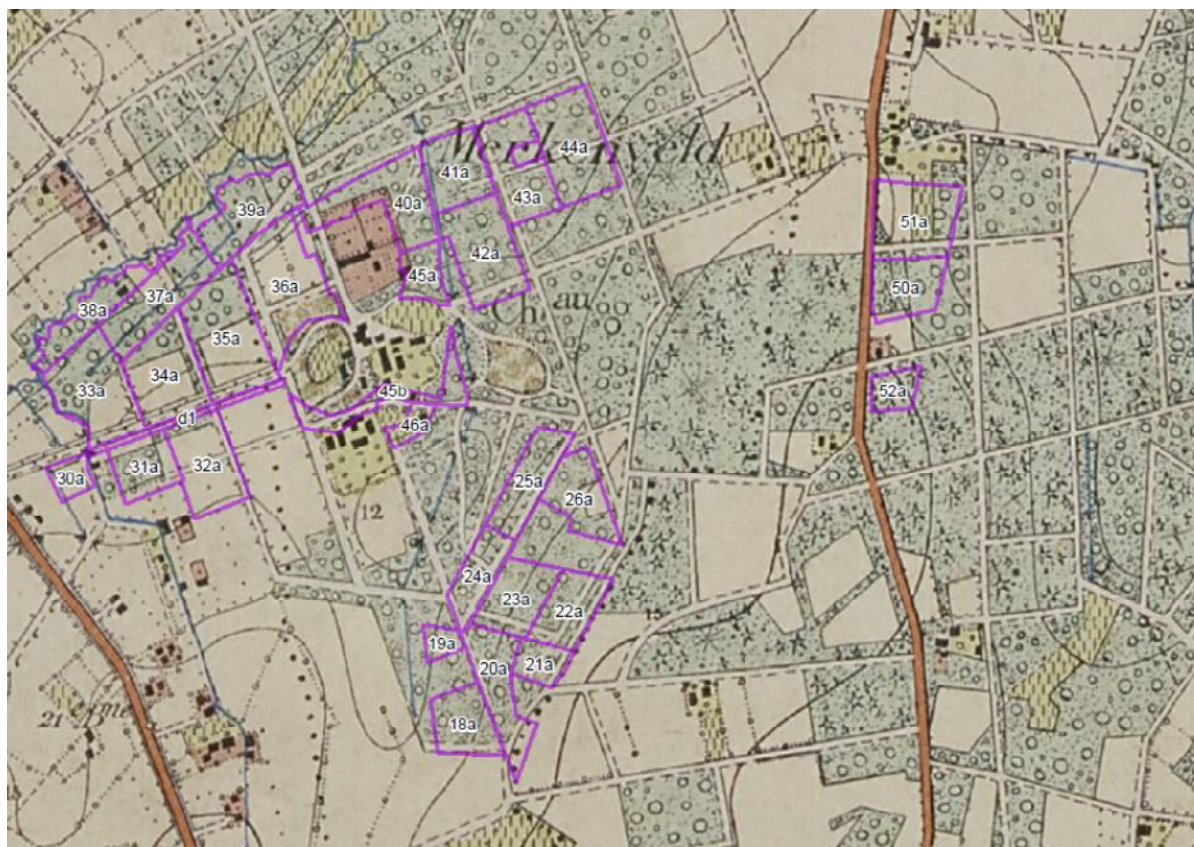
Op de historische kaart van 1870 is het kasteel en de drevenstructuur duidelijk weergegeven. In het westelijk deel van het plangebied (bestanden 33a tot 38a) waren er grote delen nog niet bebost. In bestand 38a was er langs de Kerkbeek bewoning aanwezig. De rest van het plangebied was grotendeels bebost met naalddhout.

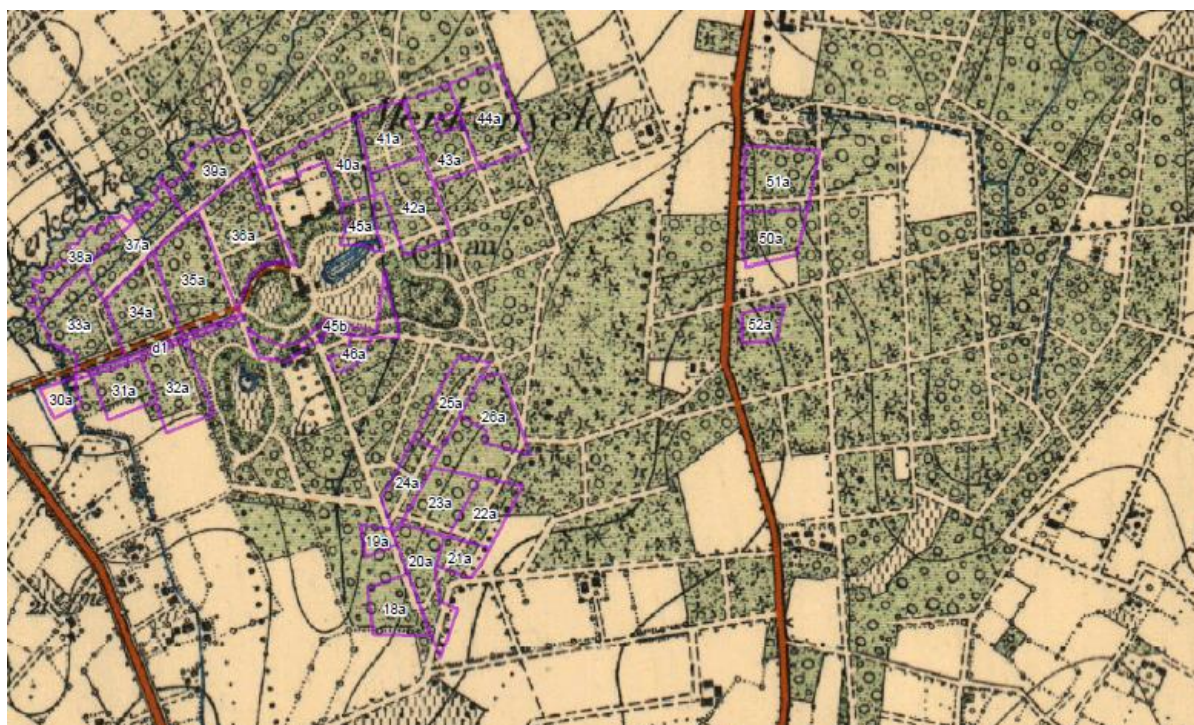
Figuur 2.4: MGI 1870 met de bestanden plangebied (paars).

Het beeld van de historische kaart van 1883 komt binnen het plangebied in grote lijnen overeen met deze van 1870, wel is er in het westelijk deel langs de Kerkbeek bijkomend bebost. Ook ten oosten van het parkgebied was nog heel wat bos bijgekomen.

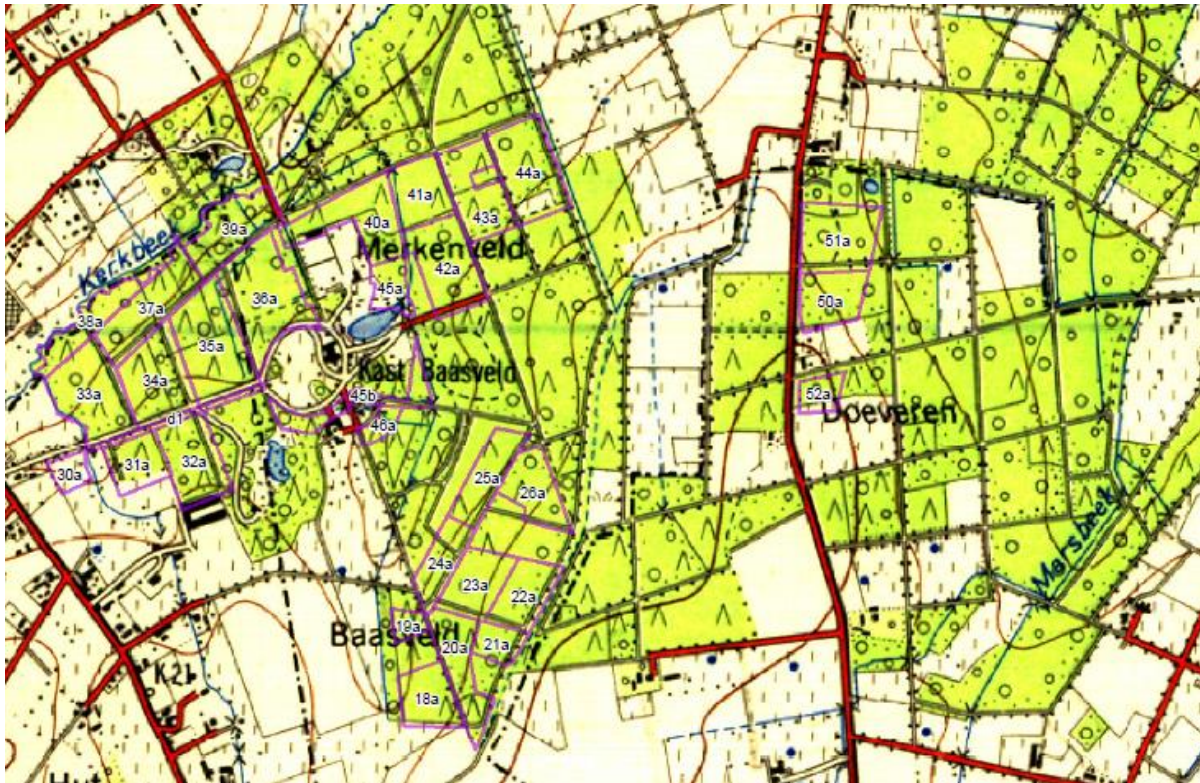
Op de historische kaart van 1910 is te zien dat er nog verder werd bebost in en rond Merkveld. Binnen het plangebied werden de bestanden 33a tot 36a en ook 51a volledig bebost. Binnen het plangebied is het praktisch uitsluitend loofhout die aanwezig is.

Figuur 2.5: MGI 1883 met de bestanden plangebied (paars).

Figuur 2.6: MGI 1910 met de bestanden plangebied (paars).

Figuur 2.7: NGI 1960 met de bestanden plangebied (paars).

De topografische kaart van 1960 komt binnen het plangebied qua bosareaal grotendeels overeen met de huidige toestand. Wel waren er nog geen weekendverblijven aanwezig en was de snelweg nog niet aangelegd.

Zoals in de meeste andere bossen in het de streek is tijdens WOI waarschijnlijk het grootste deel van het bos gekapt. Er werd echter heraangeplant zodat de huidige bebossingsgraad vergelijkbaar is met deze van rond 1910. Wel is het aandeel naaldbout sterk uitgebreid en is het hakhout verdwenen.

Zoals samenvattend op de bosleeftijdkaart (zie Kaart 2.1) is weergegeven, is het bos binnen het plangebied strikt gezien niet te definiëren als 'oud bos' gezien de bebossing maar in het begin van de 18de eeuw heeft plaatsgegrepen en er niet meer dan 200 jaar continu bos is geweest. Wel is het gebied 150 à 200 jaar nagenoeg continu bebost geweest en komen er op verschillende plaatsen ook oud-bosplanten voor en langs de Kerkbeek zelfs uitbundig.

2.2. Kenmerken van het vroegere beheer

Er zijn weinig gegevens van het vroegere beheer voorhanden. Bij de bebossing van de veldgebieden werd er heel wat naaldbout aangeplant maar was loofhout toch nog dominant aanwezig. Ook hakhoutbeheer (met vooral Tamme kastanje) werd ontwikkeld. Na WOI nam het aandeel hakhout af en werd meer omgeschakeld naar hooghout.

2.3. Beschrijving van de standplaats

2.3.1. Reliëf en hydrografie

Reliëf

Het plangebied is gelegen ten noorden van het plateau van Tielt. Het reliëf is vrij vlak en neemt van oost naar west geleidelijk af van 15 m naar 12,5 m hoogte. Het ligt op een westelijke uitloper van de opduiking ter hoogte van Kruiskalsheide. Het terrein helt geleidelijk af naar de Kerkbeek waar bestand 38a het laagst is gelegen.

Hydrografie

Zie kaart 2.3.

Het plangebied ligt in het bekken van de Brugse Polders en meer bepaald in het stroomgebied van de Kerkbeek en de Langedijkbeek. De bovenlopen van deze beken ontspringen op de rand van het plateau van Tielt dat ten zuiden van het plangebied ligt.

De Kerkbeek (2de categorie, WH.10.11) vormt de westgrens van het plangebied. De Langedijkbeek (2de categorie, WH.10.11.3) mondt ten westen van het plangebied uit in de Kerkbeek. De kerkbeek op zijn beurt mondt ter hoogte van de dorpskern van Loppem uit in het Zuidervaartje (1ste categorie).

Op de oostgrens van het parkgebied loopt een niet geklasseerde waterloop die ten noorden van het plangebied in de Kerkbeek uitmondt. Deze gracht staat in verbinding met de parkvijver. Deze gracht loopt rond de ijskelder waar er een klein verval is. De gracht is langere tijd niet meer geruimd waardoor ze over delen is aangeslibd.

Foto: de Kerkbeek thv. bestand 38a

Watertoets

Er zijn geen recent overstroomde zones in en rond het plangebied aanwezig.

Wel zijn er delen van de bestanden 38a (Kerkbeek) en 41a, 42a en 46a (niet geklasseerde waterloop) mogelijks overstromingsgevoelig (zie kaart 2.3).

2.3.2. Bodem en geologie

Bodem

De bodemkaart is weergegeven op kaart 2.2. De bodems in het plangebied bestaan vooral uit matig natte lemige zandgronden zonder profielontwikkeling (SdP). De meest oostelijke bestanden bestaan uit droge zandgronden met ijzer- of humus B horizont.

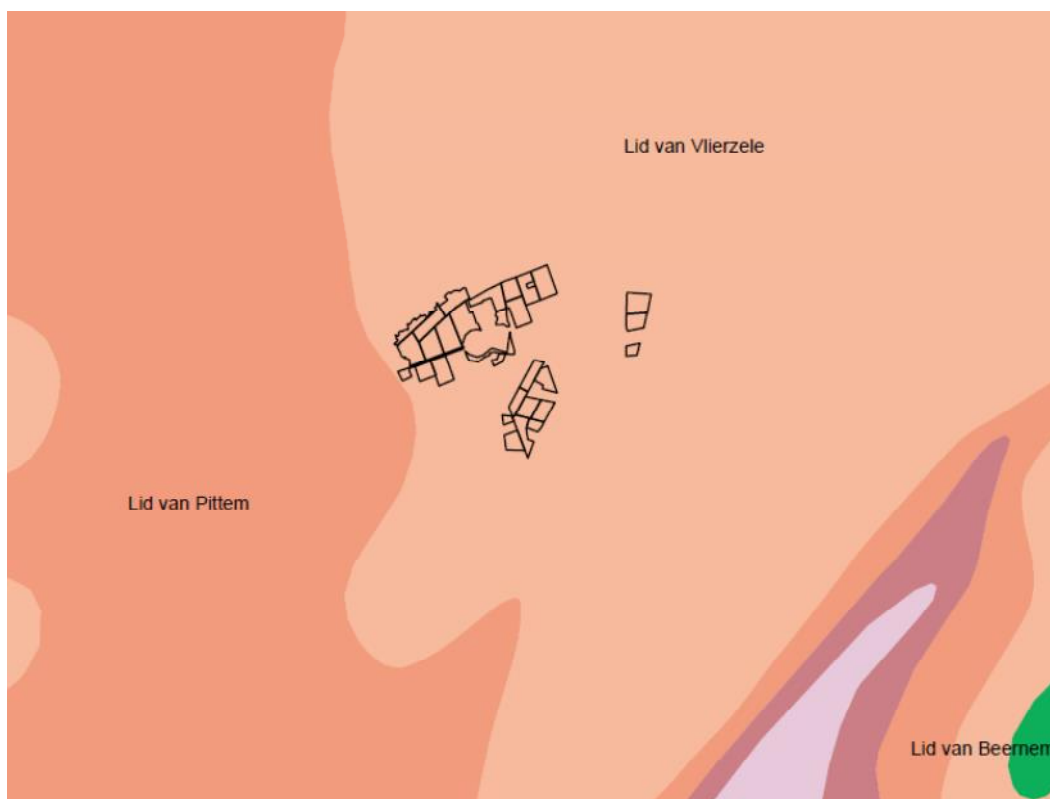
Het deel van bestand 38a het dichtst bij de Kerkbeek bestaat uit natte zandleemgronden zonder profielontwikkeling (Pep).

Het kasteel en omgeving bestaan uit sterk vergraven gronden (OT) te wijten aan de aanleg van het kasteel.

Geologie

Binnen dit ecodistrict rusten Jong-Quartaire afzettingen op het Tertiair substraat (naar Sevenant M., 2002).

Het **Tertiair** bestaat uit subhorizontale, oorspronkelijk zwak naar het noord-noordwesten hellende, mariene lagen met het Lid van Egem en Formatie van Gent (Lid van Vlierzele = vroegere Paniseliaan). Het Lid van Vlierzele bestaat uit grijsgroen glauconiethoudend fijn zand met kleilenzen; bovenaan humeuze tussenlagen; plaatselijk dunne zandsteenbankjes; naar onder toe overgaand in homogeen kleiig zeer fijn zand; dikte sterk wisselend, soms meer dan 20m.

Figuur 2.8: tertiaire geologische kaart van het plangebied (OC-GIS Vlaanderen)

Het Quartair is tot 5 m dik en bestaat uit dekzanden die soms zwak leemhoudend zijn.

2.4. Beschrijving van het biotisch milieu

2.4.1. Bestandskaart

De indeling van de bestanden is weergegeven op kaart 1.4. Op kaart 2.4 zijn de bestanden verder ingedeeld naar de aanwezige hoofdboomsoort(en).

Er zijn in het plangebied 33 (bos)bestanden onderscheiden met een gemiddelde oppervlakte van 1,18 ha. De bestandsgrenzen zijn afgestemd op de grenzen van de kadastrale percelen.

28 van de 33 bestanden bestaan uit bos, 3 bestanden bestaan uit grasland, 1 bestand is vijver en 1 bestand is een dreef. In totaal bestaat 92% van het plangebied uit bos.

Daarnaast is er per kadastraal perceel voor de deelnemende kleine boscijenaars een beschrijving van de belangrijkste kenmerken van het perceel opgemaakt. De tabel met deze gegevens is weergegeven in **bijlage 1**.

Tabel 2.2. bestandsbeschrijving

Bestand	Opp. (ha)	bedrijfs-vorm	mengings-vorm	bestands-type ³	sluitings-graad	leeftijd	leeftijds-klasse	hoofdboom-soort	% inheems
18a	1,10	hooghout	groepsgewijs	NH	> 75 %	ongelijkjarig	41-60	gD/lork/cD	>50%
19a	0,31	hooghout	homogeen	NH	> 75 %	gelijkjarig	41-60	cD	<10%
20a	1,43	hooghout	stamsgewijs	L+N	> 75 %	ongelijkjarig	41-60	lork/zE/Do	40%
21a	0,56	hooghout	homogeen	NH	> 75 %	gelijkjarig	41-60	Do	<10%
22a	1,16	hooghout	groepsgewijs	N+L	> 75 %	ongelijkjarig	41-60	zE/lork	<50%
23a	1,25	hooghout	homogeen	NH	> 75 %	gelijkjarig	61-80	Do	3%
24a	0,95	hooghout	stamsgewijs	N+L	> 75 %	ongelijkjarig	41-60	lork	<10%
25a	1,19	hooghout	groepsgewijs	NH	> 75 %	ongelijkjarig	61-80	lork/Do	18%
26a	1,19	hooghout	homogeen	NH	> 75 %	gelijkjarig	41-60	Do/LH	<30%
30a	0,39	hooghout	stamsgewijs	LH	< 25 %	ongelijkjarig	1-20	LH	(>80%)
31a	1,02	hooghout	stamsgewijs	LH	> 75 %	ongelijkjarig	21-40	rBerk/Do/zBerk	66%
32a	1,60	hooghout	stamsgewijs	LH	> 75 %	ongelijkjarig	61-80	zE/hemlockspar	79%
33a	2,02	hooghout	stamsgewijs	LH	50%-75%	ongelijkjarig	121-140/21-40	zE/rBerk/lork	>80%
34a	1,83	hooghout	stamsgewijs	LH	> 75 %	ongelijkjarig	61-80	rBerk/Tkastanje	60%
35a	2,31	middelhout	stamsgewijs	LH	> 75 %	ongelijkjarig	61-80	Am eik/zBerk/zE	49%
36a	2,44	hooghout	stamsgewijs	LH	> 75 %	ongelijkjarig	61-80	lork/Esd	60%
37a	1,68	hooghout	homogeen	LH	> 75 %	tweevoudig hooghout	81-100	Zomereik	86%
38a	1,05	hooghout	stamsgewijs	LH	> 75 %	tweevoudig hooghout	61-80	populier	31%
40a	1,85	hooghout	groepsgewijs	NH	> 75 %	ongelijkjarig	41-60	Sitkaspar/ Do	20%
41a	1,26	hooghout	groepsgewijs	NH	> 75 %	ongelijkjarig	41-60	lork	<20%
42a	1,82	hooghout	groepsgewijs	NH	> 75 %	ongelijkjarig	41-60	lork/(LH)	<30%
43a	1,61	hooghout	groepsgewijs	N+L	> 75 %	ongelijkjarig	41-60	lork	<30%
44a	1,99	hooghout	stamsgewijs	L+N	> 75 %	ongelijkjarig	81-100	lork/zE/Esd	57%

³ indeling in bestandstypes: LH: >80% loofhout / NH: >80% naaldhout / LH (50-80%) + NH / NH (50-80%) + LH

45a	0,56	hooghout	groepsgewijs	L+N	> 75 %	ongelijkjarig	81-100	B/lork/cD	<60%
45b	1,26	hooghout	stamsgewijs	N+L	50%-75%	ongelijkjarig	41-60	populier/LH	<30%
45c	0,30	hooghout	stamsgewijs	NH	50%-75%	ongelijkjarig	61-80	Thuja	<10%
45w	0,43	-	-	-	-	-	-	vijver	-
46a	0,62	-	-	-	-	-	-	grasland	-
46b	0,97	-	-	-	-	-	-	grasland	-
46c	0,67	-	-	-	-	-	-	grasland	-
50a	1,15	hooghout	stamsgewijs	LH	> 75 %	ongelijkjarig	61-80	zE/Beuk	85%
51a	0,50	middelhout	groepsgewijs	N+L	> 75 %	gelijkjarig	61-80	Do/tKa	<10%
d1	0,39	hooghout	homogeen	LH	>75%	gelijkjarig	81-100	B	100%

2.4.2. Bestandsbeschrijving en dendrometrische gegevens

2.4.2.1. Bestandskenmerken

Onderstaande tabellen en figuren geven een overzicht van de oppervlakteverdeling naar bestandskenmerken. De aanwezige hoofdboomsoort is per bestand of per kadastraal perceel weergegeven op kaart 2.4.

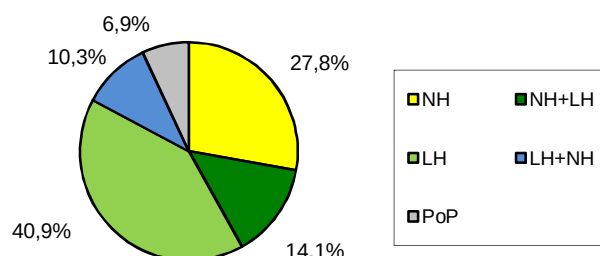
Bestandstype

In de bosbestanden van de Bisthoven is er hoofdzakelijk loofhout aanwezig terwijl in de rest van het plangebied vooral naaldhout voorkomt. In enkele percelen van kleinere private boseigenaars die reeds in omvorming zijn, neemt het aandeel loofhout toe.

De open plekken bestaan uit graslanden rond het kasteel en de parkvijver.

	Oppervlakte (ha)	% Oppervlakte
Naaldhout	10,8	27,8%
Naaldhout + loofhout	5,5	14,1%
Loofhout	15,9	40,9%
Loofhout + naaldhout	4,0	10,3%
Permanent open plek	2,7	6,9%
TOTAAL	38,9	

Grafiek 2.1: verdeling van het bestandstype

Bedrijfsvorm

In het volledige plangebied is hooghout, waarbij bomen als hoogstammen groeien, nagenoeg de enigste bedrijfsvorm. In enkele delen van bestanden is er in de onderetage hakhout

aanwezig, dit is onder meer het geval in de bestanden 34a (T. kastanje), 35a (T. kastanje), 37a (T. kastanje, esdoorn), 38a (esdoorn) en 51a (esdoorn).

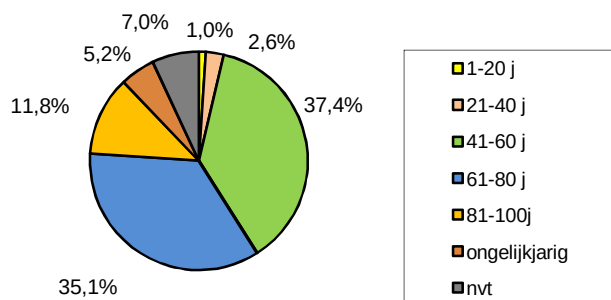
Leeftijdsklasse

Het grootste deel (ca. 2/3^{den}) van de bosbestanden hebben een leeftijd tussen 40 en 80 jaar. Een groot deel van de bomen is waarschijnlijk na WOII aangeplant. In enkele bestanden zijn er in de boomlaag nog oudere Zomereiken aanwezig zoals in bestanden 33a en 37a maar ook in de naaldhoutaanplanten in o.a. 44a.

Er is erg weinig jong bos aanwezig. Het voorkomen van jong bos is beperkt tot de opslag in bestand 30a.

	Oppervlakte (ha)	% Oppervlakte
1-20 jaar	0,4	1,0%
21-40 jaar	1,0	2,6%
41-60 jaar	14,5	37,4%
61-80 jaar	12,0	35,1%
81-100 jaar	7,2	11,8%
ongelijkjarig	2,0	5,2%
niet van toepassing	2,7	7,0%
TOTAAL	38,9	

Grafiek 2.2: verdeling van de leeftijdsklasse

Mengingsvorm

Onder mengingsvorm wordt de ruimtelijke positie van de bomen en/of boomgroepen van verschillende boomsoorten binnen een bestand verstaan. Het kan gaan om zowel stamsgewijs of groepsgewijs gemengde bestanden als homogene bestanden met één enkele boomsoort.

De bestanden met stamsgewijze menging bestaan vooral uit de loofhoutbestanden en naaldhoutbestanden met inmenging van loofbomen. Deze met groepsgewijze menging zijn vooral de naaldhoutbestanden zonder veel inmenging en de homogene bestanden zijn vooral de Douglasbestanden.

	Oppervlakte (ha)	% Oppervlakte
stamsgewijs	19,7	50,8%
groepsgewijs	11,0	28,4%
homogeen	5,4	13,9%
niet van toepassing	2,7	7,0%
TOTAAL	38,9	

Sluitingsgraad

In nagenoeg het volledige plangebied is de sluitingsgraad meer dan 75%. In bestand 30a is die minder dan 25% en in de twee bestanden nabij het kasteel is de sluitingsgraad ook minder (50 à 75%).

	Oppervlakte (ha)	% Oppervlakte
<25%	0,4	1,0%
50-75%	6,3	16,2%
>75%	29,5	75,8%
<i>niet van toepassing</i>	2,7	7,0%
TOTAAL	38,9	

2.4.2.2. Boomsoortensamenstelling

Tijdens de dendrometrische opnames werden in de cirkelvormige proefvakken ook opnames gemaakt van zaailingen en van de struiklaag.

In totaal werden in 51 bosbouwproefvlakken in het plangebied opnames uitgevoerd. Hun situering is terug te vinden op kaarten 1.4a en 1.4b.

Zaailingen

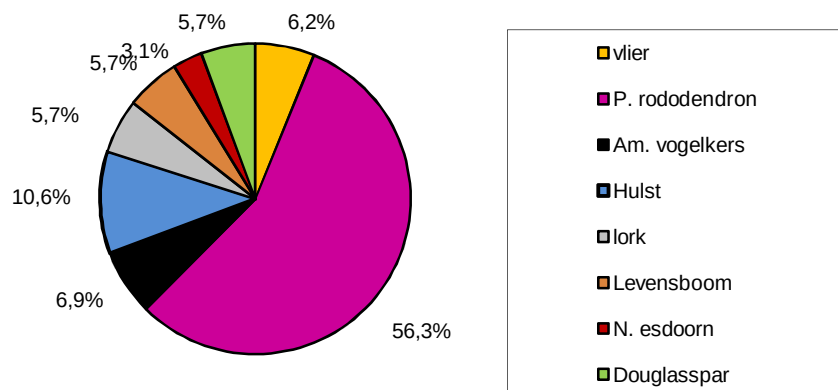
Tot de zaailingen worden alle exemplaren gerekend met een hoogte minder dan 2 meter.

Er is een gemiddelde lage dichtheid van 582 zaailingen per hectare. In veel bestanden, en dan vooral in de naalldhoutaanplanten, werd er nagenoeg geen verjonging aangetroffen. Bestanden waar er wel verjonging aanwezig is, bestaat die verjonging dan nog vooral uit *P. rododendron*. Boomsoorten die verjongen in het gebied is het vooral Gewone esdoorn (weinig opgenomen binnen de proefcirkels maar is de boomsoort die het meest natuurlijk verjongt) die aanwezig is. Ook Lork en Douglasspar verjongen lokaal vrij talrijk, naast verder Noorse esdoorn en Am. eik.

Tabel 2.3: aandeel zaailingen per soort en per hoogteklaas

Boomsoort	stamtal/ha	gem. hoogte
Gewone vlier	18	150-199
Pontische rododendron	190	100-149
Amerikaanse vogelkers	40	100-149
Gewone vlier	18	100-149
Pontische rododendron	138	50-99
Hulst	62	50-99
Levensboom	33	50-99
Lork	33	50-99
Noorse esdoorn	18	50-99
Douglasspar	33	0-49
<i>totaal</i>	582	

Grafiek 2.3: procentueel aandeel van de zaailingen

Struiklaag

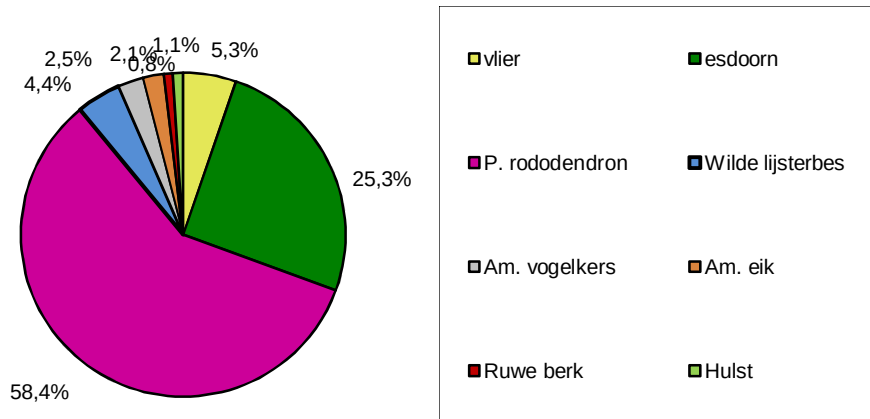
Tot de struiklaag behoren alle exemplaren met een hoogte van meer dan 2 meter en een omtrek kleiner dan 20 cm.

In de struiklaag komen er vrij weinig struiken en jonge bomen voor, namelijk 475 ex./ha. Jonge bomen zijn beperkt tot Esdoorn, Ruwe berk en Am. eik, de rest zijn struiksoorten met P. rododendron en Gewone vlier als belangrijkste soorten. Dus is er weinig natuurlijke verjonging aanwezig die kan doorgroeien tot boomlaag.

Tabel 2.4: aandeel struiken per soort en per hoogteklaas

Boomsoort	stamtal/ha	Stamtal/ha - dood	hoogteklaas (cm)
Gewone esdoorn	18	0	400-600
Wilde lijsterbes	8	24	400-600
P. rododendron	277	10	200-400
Gewone esdoorn	102	0	200-400
Gewone vlier	25	0	200-400
Wilde lijsterbes	13	0	200-400
Am. vogelkers	12	0	200-400
Am. eik	10	0	200-400
Hulst	5	0	200-400
Ruwe berk	4	0	200-400
Zwarte els	0	5	200-400
totaal	475	39	

Grafiek 2.4: procentueel aandeel van struiklaag

Boomlaag

Zomereik is de belangrijkste soort in de boomlaag voor de parameters grondvlak en houtvolume met ca. 1/4de. Gewone esdoorn is duidelijk de talrijkste soort voor de parameter aantal bomen/ha met bijna 40%. Esdoorn maakt echter maar 10% van het houtvolume uit, dit komt omdat er veel verjonging aanwezig is en geen oudere bomen voorkomen. Andere belangrijke boomsoorten zijn Douglasspar en Lork die samen ca. 1/3de van het bomenbestand (grondvlak en volume) uitmaken. Ruwe berk is in aanzienlijk aantal aanwezig. Andere soorten zijn beperkter of lokaal aanwezig. Vermeldenswaardig is het vrij talrijk voorkomen van Zachte berk in het gebied vooral in de bestanden ten westen van het kasteel (31a, 35a, ...).

Zomereik is zowel groeit spontaan als is er aangeplant. In de bestanden ten oosten van het kasteel (42a, 43a, 44a) zijn er oudere (+100 jaar) Zomereiken aanwezig die nog tot het kasteelpark hebben behoord.

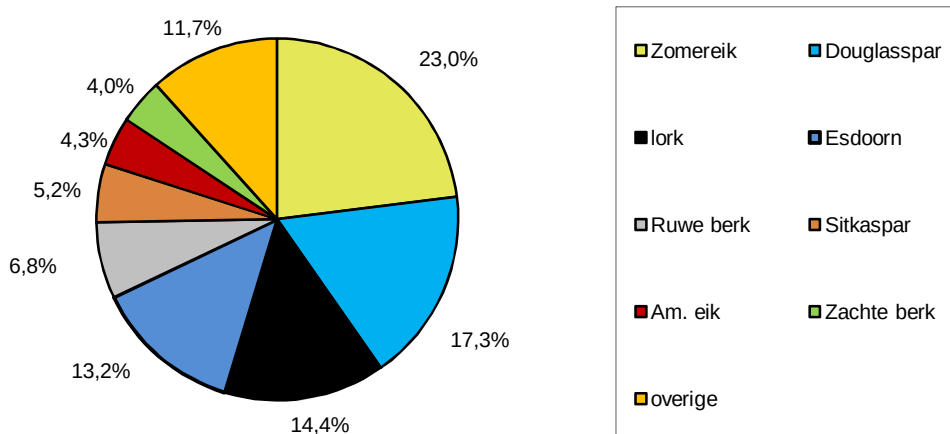
Het aandeel uitheemse soorten (cursief in de tabel) voor de parameter grondvlak bedraagt ongeveer de helft (48%).

Tabel 2.5: aandeel bomen per soort (de uitheemse soorten zijn cursief weergegeven)

BOOMSOORT	stamtal (ex./ha)		grondvlak (m²/ha)		volume (m³/ha)	
Zomereik	40	8%	4,92	23%	47,4	27%
<i>Douglasspar</i>	38	8%	3,70	17%	35,0	20%
<i>Hybride lork</i>	36	7%	3,09	14%	25,9	15%
Gewone esdoorn	192	38%	2,83	13%	17,5	10%
Ruwe berk	56	11%	1,46	7%	9,5	5%
<i>Sitkaspar</i>	15	3%	1,12	5%	10,5	6%
<i>Amerikaanse eik</i>	29	6%	0,93	4%	5,9	3%
Zachte berk	31	6%	0,86	4%	5,6	3%
<i>cultuurpopulier</i>	2	0%	0,74	3%	5,6	3%
<i>Tamme kastanje</i>	24	5%	0,51	2%	2,9	2%
Beuk	1	0%	0,33	2%	2,6	0,5%
<i>Hemlockspar</i>	4	1%	0,24	1%	1,5	1%
<i>Levensboom</i>	4	1%	0,23	1%	1,9	1%

Gewone es	1	0%	0,19	1%	1,8	1%
Pont. rododendron	27	5%	0,17	1%	0,3	0%
Wilde lijsterbes	7	1%	0,04	0%	0,1	0%
Zwarte els	2	0%	0,01	0%	0,0	0%
Witte els	1	0%	0,01	0%	0,0	0%
totaal	510		21,4		174	

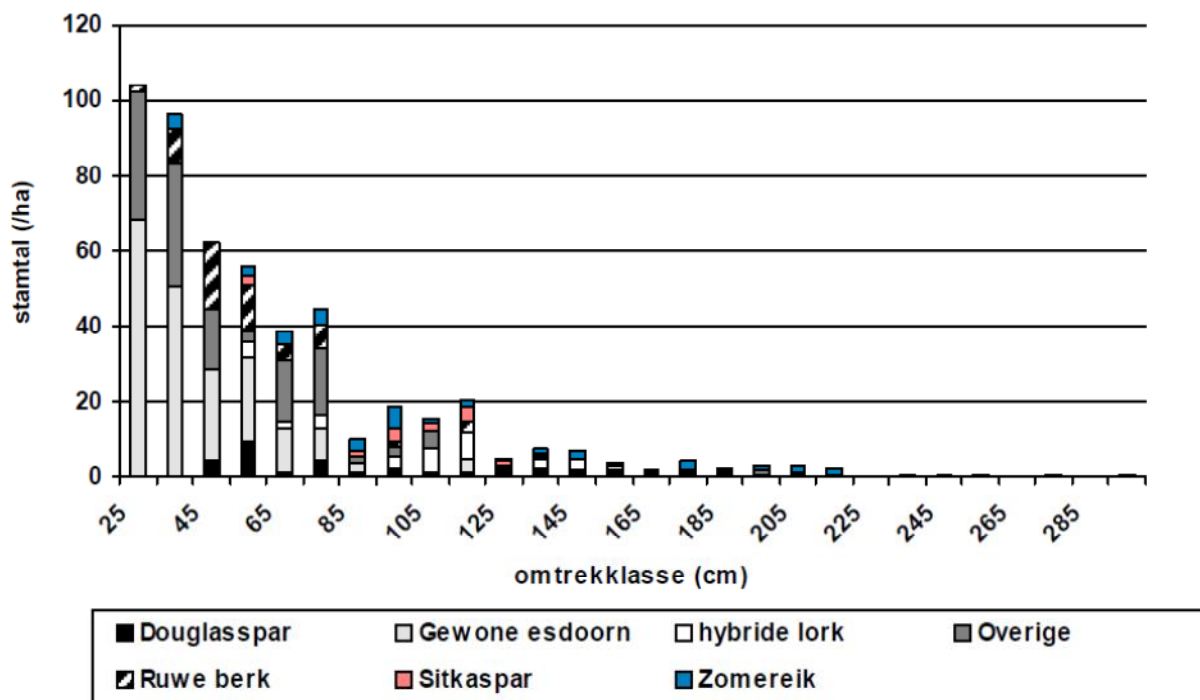
Grafiek 2.5: procentueel aandeel van het grondvlak bij de bomen

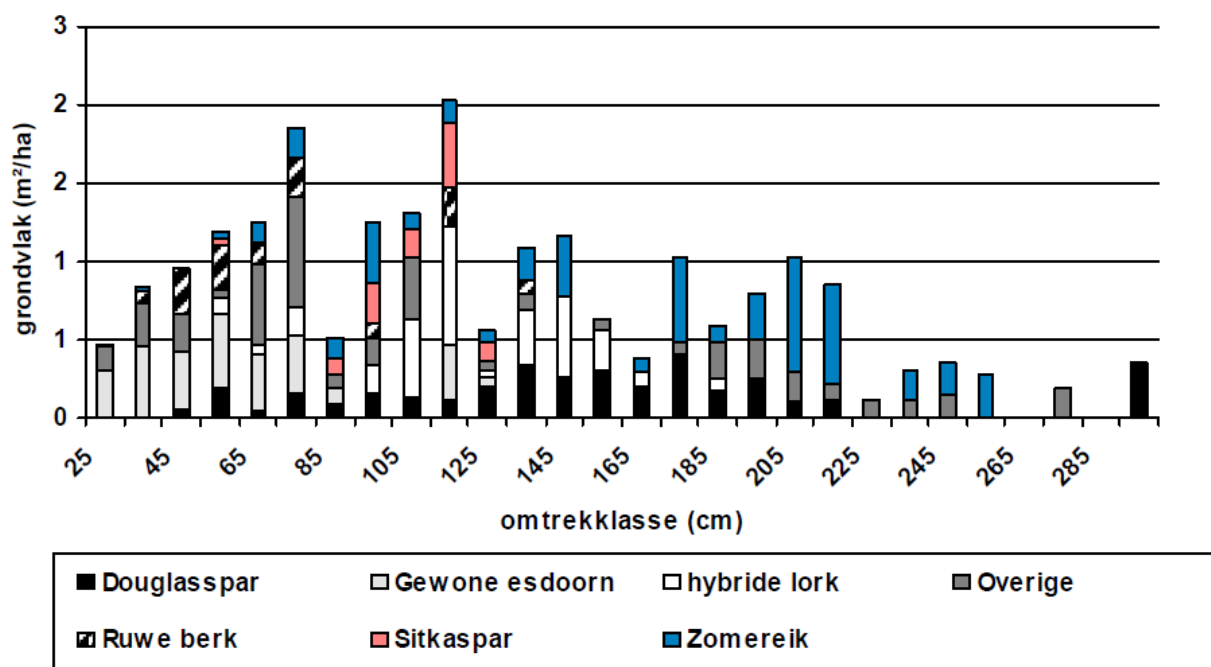
Uit grafiek 2.6 blijkt dat –zoals in natuurlijke bossen het geval is– de meeste bomen zich in de lage omtrekklassen (minder dan 85 cm) bevinden. Het is vooral Esdoorn die in de lagere omtrekklassen aanwezig is. Vanaf een omtrek van 125 cm zijn er maar weinig bomen meer aanwezig.

Op grafiek 2.7 is een wisselend patroon van het grondvlak (grafiek voor volume is gelijklopend) te zien. De dikkere bomen (meer dan 180 cm omtrek) hebben een aanzienlijk aandeel in het grondvlak, terwijl de bomen met een omtrek van ca. 120 cm een relatief beperkt aandeel hebben (in veel bossen is er een piek rond deze omtrekklassen). Zomereik en Douglaspasp hebben een groot aandeel in de hogere omtrekklassen, in de middelste omtrekklassen (rond de 120 cm) is Lork belangrijk en in de lagere omtrekklassen is Esdoorn de belangrijkste soort.

Grafiek 2.6: stamtal t.o.v. de omtrekkklasse

Grafiek 2.7: grondvlak t.o.v. de omtrekkklasse

2.4.2.3. Dendrometrische gegevens

Om inzicht te verkrijgen in de opbouw van de bosbestanden werd in de periode juli tot oktober 2013 een bosinventarisatie uitgevoerd, waarbij aan de hand van 14 proefvlakopnames de bosbestanden werden opgemeten. De inventaris is zowel kwantitatief als kwalitatief georiënteerd en dient om enerzijds het stamtal en grondvlak, anderzijds de bestandssamenstelling te bepalen.

De ligging van de dendrometrische proefvlakken is terug te vinden op de kaart 1.4.

In **bijlage 2** wordt een overzicht gegeven van het stamtal, grondvlak en voorraad per bestand en dit voor zowel de levende bomen als het dood hout.

Het volledige plangebied wordt gekenmerkt door gemiddelde cijfers met een stamtal van 510 bomen/ha, een grondvlak van 21,4 m²/ha en een volume van 174 m³/ha. Per bestand (zie bijlage 2) zijn er natuurlijk erg verschillende cijfers, zo is in bestand 23a het grondvlak erg hoog met 53,1 m²/ha en een volume van 518 m³/ha (in de meeste naaldhoutbestanden zijn deze parameters erg hoog). In bestand 33a is het grondvlak erg laag met 15,3 m²/ha (volume 117 m³/ha).

Herkomst en menging

Volgens de criteria voor duurzaam bosbeheer dient tenminste 20% van de totale oppervlakte van het bos te bestaan uit of in omvorming zijn naar gemengde bestanden op basis van inheemse en standplaatsgeschikte boomsoorten.

Bij inheemse bestanden moeten inheemse boomsoorten minstens 90% van het grondvlak van het bestand innemen.

In tabel 2.6 wordt een overzicht gegeven van het aandeel inheemse en uitheemse boomsoorten. Hieruit blijkt dat net de helft (50%) van het grondvlak van het bomenbestand uit inheemse bomen bestaat.

Het is te verwachten dat het aandeel uitheemse bomen tijdens de planperiode zal afnemen door het geleidelijk omvormen van de naaldhoutbestanden.

Tabel 2.6: verhouding tussen inheemse en uitheemse boomsoorten

Groep	Stamtal		Grondvlak		Volume	
	(/ha)	(%)	(m ² /ha)	(%)	(m ³ /ha)	(%)
Inheems	331	64,9%	10,7	50,0%	84	48,6%
Uitheems	179	35,1%	10,7	50,0%	90	51,4%
Totaal	510		21,4		174	

Tabel 2.7 geeft een overzicht van de oppervlakteverdeling van het volledige plangebied volgens herkomst van de hoofdboomsoorten (inheems of exoot) en menging (gemengd of homogeen)⁴. De grootste oppervlakte (ca. 24%)

⁴ De gebruikte definities zijn deze zoals gehanteerd in de Criteria Duurzaam Bosbeheer:

- inheems: het grondvlak wordt voor 90% of meer ingenomen door inheemse boomsoorten.
- inheems/exoot: het grondvlak van inheemse boomsoorten is meer dan of gelijk aan 50 % en minder dan 90 %.
- exoot/inheems: het grondvlak van inheemse boomsoorten is meer dan of gelijk aan 30 % en minder dan 50 %.
- exoot: het grondvlak van inheemse boomsoorten is minder dan 30 %.

ingenomen door gemengde bestanden met uitheemse en inheemse soorten, dus naaldhoutbestanden met inmenging van loofbomen of loofhoutbestanden met inmenging van naaldbomen.

Het aandeel homogene bestanden met uitheemse soorten zijn beperkt en bestaan uit enkele bestanden met homogeen Douglasspar (en beperkt Lork).

Tabel 2.7: kruistabel waarin de oppervlakte van het plangebied wordt opgedeeld naar de kenmerken inheems/exoot en homogeen/gemengd

Inheems/Exoot	Homogeen/Gemengd	Oppervlakte (ha)	Oppervlakte (%)
Inheems	Gemengd	7,4	19,0%
Inheems/Exoot	Gemengd	11,7	30,1%
Exoot/Inheems	Gemengd	11,7	30,1%
Exoot	Gemengd	4,1	10,5%
Exoot	Homogeen	1,3	3,4%
nvt	nvt	2,7	6,9%
	totaal	38,9	

Dood hout

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het liggend dood hout per omtrekkklasse. Er is in het volledige plangebied matig liggend dood hout aanwezig. Per bestandsdeel is dit vooral afhankelijk van het al dan niet ontbreken van beheer. In de dikkere omtrekkklassen is liggend dood hout beperkt aanwezig.

Tabel 2.8: liggend dood hout

Omtrekkklasse	Liggend dood hout	aantal bestanden
Dun (20-59 cm)	< 5 stuks/ha	6
Dun (20-59 cm)	5-100 stuks/ha	22
Dun (20-59 cm)	geen	0
Dik (60-119 cm)	1-10 stuks/ha	24
Dik (60-119 cm)	11-30 stuks/ha	0
Dik (60-119 cm)	geen	4
Zeer dik (≥ 120 cm)	1-3 stuks/ha	8
Zeer dik (≥ 120 cm)	geen	20

- homogeen: het grondvlak wordt voor meer dan 80 % ingenomen door één boomsoort.
- gemengd: het grondvlak wordt voor maximaal 80 % ingenomen door één boomsoort.

In onderstaande tabel is het staand dood hout opgesplitst per soort.

Tabel 2.9. staand dood hout per soort voor het volledige plangebied

Staand Dood Hout							
<i>Boomsoort</i>	<i>Sortiment</i>	<i>Stamtal</i>		<i>Grondvlak</i>		<i>Volume</i>	
Douglasspar	zeer dik	1	3%	0,16	17%	2,0	22%
hybride lork	zeer dik	0	1%	0,07	7%	0,9	10%
Ruwe berk	dik	3	7%	0,21	22%	1,9	21%
hybride lork	dik	1	3%	0,13	14%	1,7	19%
Douglasspar	dik	1	3%	0,09	9%	1,0	11%
Ruwe berk	dun	14	34%	0,09	10%	0,4	4%
hybride lork	dun	3	8%	0,05	5%	0,4	4%
Zomereik	dun	8	18%	0,07	7%	0,3	4%
Douglasspar	dun	6	14%	0,06	6%	0,3	3%
berk (G)	dun	2	4%	0,01	1%	0,0	0%
Tamme kastanje	dun	2	5%	0,01	1%	0,0	0%
		42		0,94		9,0	

Met betrekking tot dood hout wordt in de criteria voor duurzaam bosbeheer een streefwaarde vooropgesteld van minimaal 4% van het totale bestandsvolume (hierin worden zowel staand als liggend dood hout gerekend). Uit Tabel 2.9 blijkt dat staand dood hout alleen al 5,2% van het houtvolume uitmaakt. Met het liggend dood hout erbij zal dit percentage nog een stuk hoger liggen.

2.4.3. Actuele en potentiële vegetatie

In juli tot oktober 2013 werden in totaal 13 vegetatie-opnames volgens Braun-Blanquet gemaakt in de proefvlakken waar de bosbouwopnames zijn uitgevoerd.

De situering van de opnames is te vinden op de kaart 1.4. In bijlage 3 worden deze opnames weergegeven per soort en per vegetatielaag.

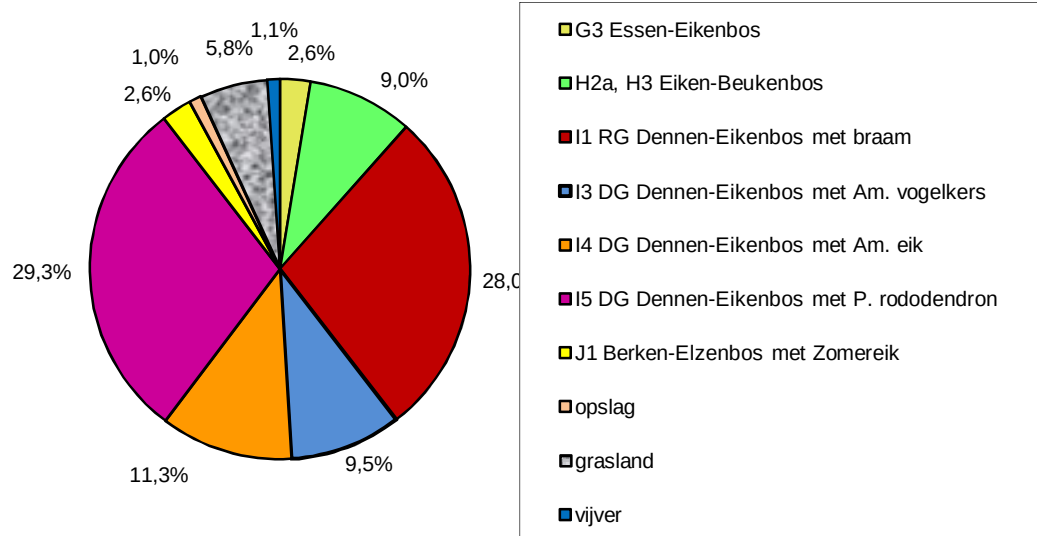
De vegetatieopnamen in bos worden vegetatiekundig op naam gebracht met behulp van de een identificatieprogramma 'Bostypologie' dat in het Bosbeheerpakket (versie 3.46 – 2.18) van ANB is ingebracht. Deze identificatie volgt de typologie volgens Cornelis *et al* (2009).

Op basis van de presentie, karakteristieke bedekking en indicatorwaarde (= product van trouw en presentie) worden (bos)plantengemeenschappen bekomen. In een sterdiagram wordt de verwantschap van een vegetatieopname met elk bostype weergegeven. Hoe meer het sterdiagram uitwijkt naar een welbepaald bostype, hoe groter de associatie met dit bostype.

De actuele vegetatiekaart op basis van de bostypologie volgens Cornelis *et al*. (2009) is weergegeven op kaart 2.5.

Om deze typering van de actuele vegetatie vanuit de kruidlaag te bevestigen en om de proefvlakken te karakteriseren qua biotische parameters een mF/mR.mN-ecogram (Rogister, 1985) gemaakt en geïnterpreteerd (zie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**).

Grafiek 2.8: procentueel aandeel van de bostypes en andere

Volgende bostypes komen voor in Baesveld (zie ook kaart 25):

Groep G: Essen-Eikenbos

- G3: ESSEN-EIKENBOS MET GEWONE SALOMONSZEGEL EN WILDE KAMPERFOELIE

Algemeen: dit type komt vooral voor op matige zure loess met zandige bijmenging. Dit ecologisch bijzonder waardevol bostype is de soortenarmste vorm van alle Essen-Eikenbossen maar dichte tapijten met Bosanemoon zijn typerend. Zomereik is meestal de dominante boomsoort. De kruidlaag bevat weinig karakteristieke soorten maar Gewone salomonszegel, Wilde kamperfoelie, Klimop, Aalbes en Kleine maagdenpalm komen er wel meer voor dan in andere Essen-Eikenbossen. Dit bostype sluit aan bij het hoger vermelde bostype (D6), maar komt voornamelijk op drogere standplaatsen voor.

Baesveld: dit bostype komt enkel in bestand 38a langs de Kerkebeek. Het bostype is er goed ontwikkeld en behoort de vegetatie in dit bosbestand tot de ecologisch meest waardevolle van het plangebied.

Groep H: Eiken-Beukenbos

- H2A: EIKEN-BEUKENBOS MET BOSGIERSTGRAS EN WITTE KLAVERZURING, SUBTYPE MET BREDE EN SMALLE STEKELVAREN EN H3: EIKEN-BEUKENBOS MET ADELAARSVAREN

Algemeen: Beuk en Zomereik zijn de voornaamste soorten in de boomlaag. Typische soorten in de kruidlaag zijn Borstgierstgras, Ruige veldbies, Witte klaverzuring, Lelietje-van-dalen, Dalkruid en Bosanemoon, vaak komen er ook heel wat bramen voor. Dit type is vooral aan te treffen in het Zoniën- en Meerdaalwoud en komt vooral voor op droge leembodems. Dit bostype van zure leembodems is extreem gevoelig aan verdere verzuring en zijn die bodems extreem gevoelig voor permanente compactatie (IJle zegge is hiervan een indicator). Het vermijden van homogene bestanden van Beuk en Zomereik is belangrijk en is voldoende bijmenging van soorten met mild strooisel in zowel de boom- als onderetage is een aandachtspunt.

Baesveld: het type H2a wordt aangetroffen in bestand 50a waar het weinig ontwikkeld is. Het type H3 komt beperkt ontwikkeld voor in bestand 33a. De kensoorten zijn maar beperkt aanwezig of ontbreken.

Groep I: Dennen-Eikenbos

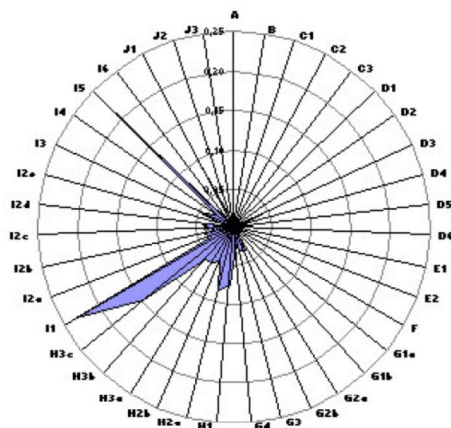
In Baesveld behoort meer dan 3/4den van de bosoppervlakte tot de groep van de Dennen-Eikenbos. In de kruidlaag zijn er veelal erg weinig soorten aanwezig en bestaan de bostypes vooral uit derivaatgemeenschappen (onvolledig ontwikkelde types).

- I1: RG DENNEN-EIKENBOS MET GEWONE BRAAM

Algemeen: het is een algemeen type op voedselarme gronden met slechts weinig karakteristieke soorten en veelal ontstaan door bebossing met naaldhout van heidegebieden in de Kempen en op de Vlaamse zandrug. Naast braam zijn Brede en Smalle stekelvaren de meest abundante soorten. Het is een minder waardevol type met vaak soortenarme en structuurarme bestanden die vrij recent van oorsprong zijn.

Baesveld: is samen met type I5 het meest algemene (28%) bostype in het gebied en komt voor in bestanden 18a, 19a, 21a, 22a en 51a en in enkele bestanden rond het kasteel. Wel is er duidelijk verschil in ontwikkeling tussen de verschillende bestanden: de bestanden 18a, 19a, etc. zijn minder ontwikkeld met een groot aandeel naaldhout en is de kruidlaag nog homogener, terwijl de bestanden rond het kasteel (32a, 36a, 37a, ...) vooral uit loofhout bestaan en structuurrijker zijn.

Figuur 2.9: bostypespectrum voor I1 RG Dennen-Eikenbos met braam

- I3: DG DENNEN-EIKENBOS MET AMERIKAANSE VOGELKERS

Algemeen: deze derivaatgemeenschap wordt gedomineerd door Amerikaanse vogelkers. Toch doet wilde lijsterbes het nog goed in de struiklaag. Qua opbouw en structuur is dit type vergelijkbaar met I1.

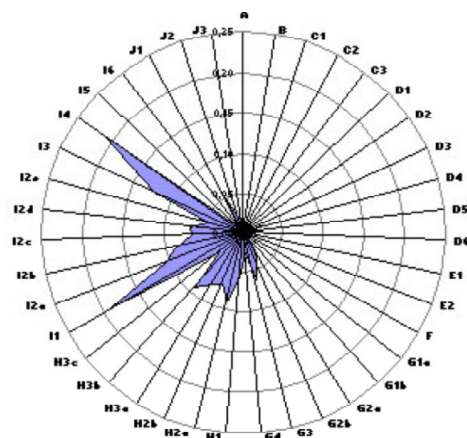
Baesveld: wordt aangetroffen in de bestanden 23a, 40a en 45a, maar zijn er in die bestanden ook duidelijke kenmerken van het type I5 aanwezig.

- I4: DG DENNEN-EIKENBOS MET AMERIKAANSE EIK

Algemeen: deze rompgemeenschap is door aanplant van Amerikaanse eik (en soms ook Tamme kastanje) een verarmde vorm van het Dennen-Eikenbos. De grote, vlakke bladeren van beide soorten vormen een dikke, slecht verterende strooisellaag waardoor de kieming van andere soorten sterk wordt bemoeilijkt.

Baesveld: wordt aangetroffen in de bestanden 34 en 35a. In deze bestanden zijn er echter ook beter ontwikkelde zones met kenmerken van het Eiken-Beukenbos.

Figuur 2.10: bostypespectrum voor I4 RG Dennen-Eikenbos met Amerikaanse eik

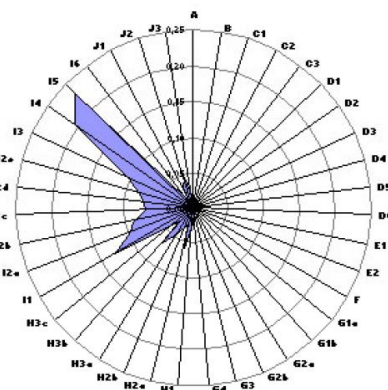

- I5: DG DENNEN-EIKENBOS MET PONTISCHE RODODENDRON

Algemeen: deze derivaatgemeenschap is door aanplant of verwildering van Pontische rododendron een verarmde vorm van de zuurminnende bostypes en dan vooral het Dennen-Eikenbos. Door het massale voorkomen van Pontische rododendron is de soortenrijkdom van de struik- en kruidlaag sterk gereduceerd.

Baesveld: is het meest algemene bostype (29%) en komt vooral in de noordelijke bestanden voor.

Figuur 2.11: bostypespectrum voor I5 DG Dennen-Eikenbos met Pontische rododendron

Groep J: Berken-Elzenbos

- J1: BERKEN-ELZENBOS MET ZOMEREIK

Algemeen: typisch voor dit bostype is het gemengd voorkomen van soorten van noedsearme grond (Pijpenstrootje, Bochtige smeie, Blauwe bosbes en Valse salie) naast soorten van natte elzenbroekbossen (Pitrus, Grote wederik en Hennegrass). In die zin is dit bostype meer een overgangstype. In de boomlaag overheersen soorten als Zomereik, berk en Zwarte els met Boswilg, Sporkehout en Wilde lijsterbes in de struiklaag. Dit bostype komt vooral voor op natte zand- tot zandleembodems.

Baesveld: komt weinig ontwikkeld voor in bestand 31a, een bestand dat vrij sterk is begreppeld en vochtig is.

Rogister-ecogram

Om dit ecogram te bekomen, gebruikte Rogister de Ellenberggetallen R (zuurtegraad), N (stikstofwaarde) en F (vochtwaarde) om elk bostype in een tweedimensionele ruimte te plaatsen die de ecologische positie van de abiotische factoren vochttoestand en voedselbeschikbaarheid van de bodem (is gerelateerd

met de humuskwaliteit) duidelijk maakt. De bekomen gemiddelde Ellenbergwaarden per proefvlak worden uitgezet in het Register-ecogram met als referentie (de zwarte lijnen) een overlay van de bosinventarisatietypologie (Figuur 2.12).

Door de soortenarme kruidlaag worden er voor 5 van de 13 opnames geen resultaat bekomen. 4 opnames vallen samen op de waarde 6,0.

De begrenzing van de ecologische gebieden in deze ecogrammen komt overeen met de volgende bostypes:

- BQ: Berken-eikenbos (Betulo-Quercetum)
- FQ: (Winter)Eiken-beukenbos (Fago-Quercetum)
- SC: arme eiken-haagbeukenbos (Stellario-Carpinetum)
- MF: Gierstgras-beukenbos (Milio-Fagetum)
- EC: Hyacintrijk eiken-haagbeukenbos (Endymio-Carpinetum)
- PC: Vochtig eiken-haagbeukenbos (Primulo-Carpinetum)
- UFtyp: typisch iepen-essenbos (Ulmo-Fraxinetum typicum)
- UFaln: Vochtig of elzenrijk iepen-essenbos (Ulmo-Fraxinetum alnetosum)
- PF: Elzen-essenbos (Pruno-Fraxinetum)
- CA: Moesdistel-elzenbroek (Kalk-Elzenbroek) (Cirsio-Alnetum)
- FA: Ruigt-elzenbos (Filipendulo-Alnetum)
- CEA: Gewoon of mesotroof elzenbroek (Carici elongatae-Alnetum)
- LQ: Elzen-eikenbos (Lysimachio-Quercetum)

Abiotische typering o.b.v. mR x mN/mF-ecogram:

Met uitzondering van de opname in bestand 38a waar de **zuurtegraad** neutroclien is, is in alle andere opnames de zuurtegraad acifofiel-acidoclien.

De **voedselrijkdom** van de bodem in de proefvlakken is met uitzondering van 38a matig (matige nitrificatie). Dit is te wijten aan de aanwezigheid van zandgronden in het plangebied en van zandleemgrond in bestand 38a.

Het vermenigvuldigen van beide parameters geeft de **strooiselafbraaksnelheid** weer (zie X-as in grafiek). Die is voor alle opnames 6 of minder, opnieuw uitgezonderd 38a waarvoor die 35 bedraagt. Dus het humustype voor de meeste opnames is 'mor', die voor 38a is beter ontwikkeld en is 'aktieve mull'. De aanwezigheid van naaldhout op zandgrond zorgt ervoor dat de afbraak van strooisel bijzonder traag verloopt.

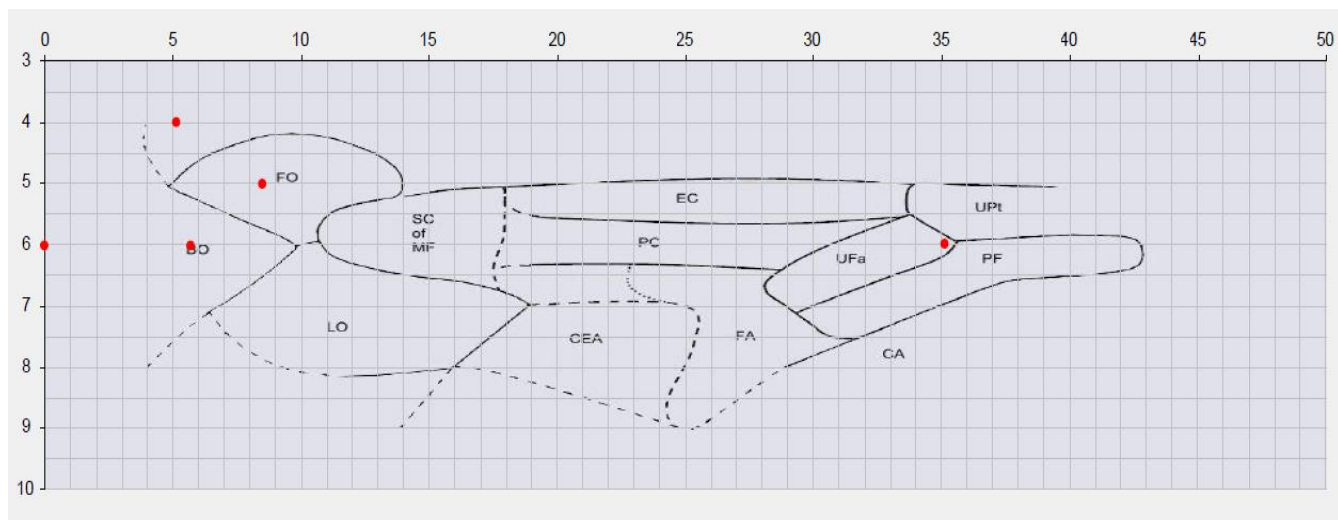
De **vochtklasse** in alle proefvlakken is droog tot vrij vochtig (mesofiel-hydroclien, de waarde op de Y-as ligt tussen de 4 en 6,0).

De bossen in het plangebied kunnen worden gekarakteriseerd als matig vochtig, vrij voedselarme bossen op zure grond met een mor-humus. Uitzondering hierop is bestand 38a dat vrij vochtig is, voedselrijk op neutrale grond met een actieve mull-humus.

Biotische typering o.b.v. mR x mN/mF-ecogram:

Zoals op de grafiek te zien is, clusteren de meeste opnames zich in de zone van het Berken-eikenbos. De opname in bestand 38a zit in de zone van een verder ontwikkeld bostype, namelijk het Elzen-essenbos (PF).

Figuur 2.12: Register-ecogram van de opnames in Baesveld

Vegetaties van open ruimten

Open ruimten in het plangebied zijn beperkt tot enkele zones rond het kasteel Baesveld. Daar is er in totaal 2,26 ha grasland aanwezig, verdeeld over 3 percelen. Deze graslanden worden vrij extensief beheerd (onregelmatig maaibeheer vanaf juni) en zijn vrij schraal. Zeker de twee graslanden aan beide zijden van het kasteel zijn vrij schraal met oa. veel Reukgras, Veldzuring, etc.

De graslanden zijn syntaxonisch onder te brengen in de Klasse van de matig voedselrijke graslanden en meer specifiek tot het Verbond van de Glanshavergraslanden.

Ook de vijverranden zijn interessant en is er beperkt oevervegetatie aanwezig met onder meer Moeraszegge, Bosbies, etc.

2.4.3.1. Vergelijking met de Potentieel natuurlijke vegetatie

Zie kaart 2.7.

Potentiële bostypes volgens de Potentiële Natuurlijke Vegetatiekaart werden opgesteld door De Keersmaecker *et al.* (2001).

Het grootste deel van het plangebied is ingetekend als typische Eiken-Beukenbos, natte variant en een beperkter deel als droge variant van het typische Eiken-Beukenbos. Gezien echter de PNV gebaseerd is op de bodemkaart die in de jaren '60 werd opgemaakt en er ondertussen een verdroging heeft plaatsgegrepen, zal momenteel het grootste deel van plangebied tot de droge variant van het typische Eiken-Beukenbos behoren.

Een beperkt deel, namelijk de bestanden 42a (deel) en 50a behoren tot het arm Eiken-Beukenbos, droge variant.

Een deel van bestand 38a behoort tot het natter bostype Elzen-Vogelkersbos.

De aangetroffen bostypes (zie kaart 2.5) liggen in de lijn van de PNV, natuurlijk rekening houdend met de aangeplante bestanden en wijzigingen in hydrologie (bvb. in bestand 31a).

2.4.3.2. **Vergelijking met de Biologische waarderingskaart**

De biologische waarderingskaart vormt een gebiedsdekkende inventaris van de Vlaamse biotopen. De "biologische waardering" is gebaseerd op vier criteria, namelijk zeldzaamheid, biologische kwaliteit, kwetsbaarheid en vervangbaarheid.

Zie kaart 2.6.

Op de BWK versie 2.0 zijn de meeste loofhoutbestanden aangeduid als biologisch zeer waardevol. De naalddhoutaanplanten en twee bestanden met opslag zijn als biologisch waardevol aangeduid. Het kasteelpark met de graslanden en de vijver zijn aangeduid als biologisch minder waardevol met waardevolle elementen.

Men onderscheidt men volgende karteringseenheden of vegetatiekundige formaties:

Graslanden

De graslanden rond het kasteel Baesveld zijn niet afzonderlijk gekarteerd. Deze graslanden zijn floristisch interessant en kunnen als soortenrijk permanent cultuurgrasland met halfnatuurlijke relictten (hp+).

Beuken-Eikenbossen

De loofhoutbestanden zijn vooral gekarteerd als zuur eikenbos (qs), bestand 50a is ingetekend als zuur beukenbos (fs). Ook de bestanden 43a en 44a met een aanzienlijk deel naalddhout zijn gekarteerd als zuur eikenbos.

Bestand 34a is gekarteerd als een minder ontwikkeld eiken-berkenbos (qb).

Bestanden 30a, 31a en 33a zijn gekarteerd als opslag van allerlei aard (sz) met dit is momenteel enkel nog van toepassing op bestand 30a, de twee andere bestanden zijn al ontwikkeld tot eiken-berkenbos.

Vallei- en moerasbossen

Bestand 38a is gekarteerd als een alluviaal essen-olmenbos (va).

Naalddhoutaanplanten

Het grootste deel van de naalddhoutaanplanten hebben een ondergroei van struiken en bomen (pmb). In bestand is die beperkt tot een lage ondergroei met bramen en varens (pms). Een deel van bestand 37a bestaat uit een Grove denaanplant met ondergroei van bomen en struiken (ppmb).

Tabel 2.10: klassen van karteringseenheden in het plangebied

Omschrijving	codes	Opp. (ha)
Vijvers	ae	0,4
Permanente cultuurgraslanden	hp+	2,3
Beuken- en Eikenbossen (+opslag)	fs, qs, qb, (sz)	19,3
Vallei- en moerasbossen	va	1,0
Naalddhoutaanplanten	pmb, pms, ppmb, pa	15,9
Totaal		38,9

2.4.4. **Flora**

Tijdens het terreinwerk in het voorjaar van 2013 werden de interessante soorten als oud-bosplanten ingetekend, zie hiervoor kaart 2.8.

2.4.4.1. Oudbosplanten

Oudbosplanten zijn soorten die in hoofdzaak gevonden worden op oude bossites (= min of meer onafgebroken bebost sinds tenminste 1775 of de Ferrariskaart) en die zich slechts traag vestigen in jonge bossen. Soorten kunnen echter, afhankelijk van de regio en haar specifieke (abiotische) kenmerken meer of minder aan oud bos gebonden zijn. Het voorkomen van oud-bosplanten in het plangebied is sterk geconcentreerd in de boszone langs de Kerkebeek (bestand 38a). Hier komt over ca. 0,5 ha vlakdekkend Bosanemoon voor.

Ook is het de locatie waar de zeldzame **Stengelloze sleutelbloem** (geen echte oudbosplant) voorkomt. Deze soort is in Vlaanderen bijzonder zeldzaam en is zijn verspreiding beperkt tot de bossen ten zuiden van Brugge. In boszones langs de Kerkebeek komt een vrij omvangrijke populatie voor.

In de rest van het plangebied is het voorkomen van oud-bosplanten erg beperkt en ontbreekt een soort als Dalkruid die wel in het deel gemeentebos aanwezig is (zie UBP Merkerveld, Esher 2012).

Tabel 2.11: aangetroffen oud-bosplanten (naar Cornelis, 2009) in het Baesveld (voorjaar 2013)

Nederlandse naam	binding aan oud bos	KFK	voorkomen in Baesveld
Bleeksporig bosviooltje	sterk	7	In klein aantal in bestand 38a en langs het pad westrand 36a. Lokaal erg algemeen onder dikke Beuk nabij het kasteel.
Bosanemoon	sterk	8	Vlakdekkend in bestand 38a
Dubbelloof	matig	6	Regelmatig vooral langs de gracht oevers aan te treffen, zo onder meer in bestand 23a, 35a, 40a
Gewone salomonszegel	sterk	9	Komt in klein aantal voor in oa. bestanden 33a, 38a
Groot heksenkruid	sterk	7	Lokaal algemeen in bestand 38a
Grote muur	sterk	9	Komt voor in de westrand van 34a
Ruige veldbies	matig	6	Komt voor op het pad tussen 34a en 35a
Stengelloze sleutelbloem	-	2	Komt voor langs de Kerkebeek in bestanden 37a en 38a. Populatie van minstens 40 ex.
Valse salie	sterk	9	Komt verspreid voor zo oa. op de rand van 33a, 44a
Wilde kamperfoelie	matig	10	komt in klein aantal verspreid over het plangebied voor

Foto links: Bosanemoon in 38a – foto rechts: Stengelloze sleutelbloem in 38a

Heiderelicten of zones met heischrale soorten zoals die nog in het deel van het gemeentebos zijn aan te treffen, werden binnen het plangebied niet aangetroffen.

2.4.4.2. Autochtone bomen en struiken

In het gebied werden geen bijzondere autochtone genenbronnen van bomen of struiken aangetroffen.

Het vrij talrijk voorkomen van **Zachte berk** in onder meer de bestanden 32a, 34a, ... is zeker vermeldenswaardig en is de populatie te beschouwen als mogelijks autochtoon (b-categorie).

Op de westrand van bestand 34a staan er enkele oudere spaartelgen van Zomereik. Ze zijn echter te beperkt in omvang om als mogelijks autochtoon te bestempelen.

Andere soorten als Aalbes en Kruisbes (bestand 38a) komen voor maar is hun autochtoon karakter twijfelachtig gezien de aanwezigheid van de talrijke weekendverblijven waaruit deze soorten kunnen verwilderen.

Van andere algemene soorten als Spork, Wilde lijsterbes, Ruwe berk, ... zijn ook wel autochtone genenbronnen aanwezig maar zijn deze gezien hun algemene verspreiding minder belangrijk.

Gezien de beperkte ontwikkelingsgeschiedenis van het complex Merkemveld-Baesveld als bosgebied zijn er weinig waardevolle autochtone genenbronnen aanwezig.

2.4.4.3. Invasieve soorten

In de boomlaag is het aandeel invasieve soorten beperkt. **Amerikaanse eik** is enkel algemeen in bestand 35a, in de rest van de bestanden komt de soort weinig of niet voor. Wel zijn er enkele dreef(delen) die uit Am. eik bestaan zoals de dreef tussen bestand 33a en 34 en enkele bomen in de Mottedreef. Andere uitheemse boomsoorten die vrij gemakkelijk verjongen zijn Douglasspar en ook hybride Lork.

In de struiklaag is **Pontische rododendron** in nog heel wat bestanden in grote delen vlakdekkend aanwezig en verhindert er de ontwikkeling van andere boom- en struiksoorten. Vooral in de noordrand (bestanden 40a tot 44a) is de soort nog dominant aanwezig, niettegenstaande ze al in enkele kleinere percelen intensief is bestreden. **Amerikaanse vogelkers** is heel wat minder aanwezig en is vooral aan te treffen in de bestanden 40a tot 44a en bestand 50a. In de overige bestanden is de soort weinig of niet aanwezig. Rond de weekendverblijven is er op verschillende plaatsen **Laurierkers** aanwezig, deze soort verjongt zich beperkt in het plangebied.

In de kruidlaag komt de exoot **Bonte gele dovenetel** lokaal vrij veel als verwilderde tuinsoort voor, zeker in bestand 18a en langs de dreef Mierenboswegel. In de westrand van bestand 33a komt **Ierse klimop** voor. Zie ook kaart 2.8.

Een bestrijding van de probleemsoorten in de struik- en kruidlaag en een strikte opvolging van de invasieve soorten in de boomlaag is noodzakelijk. Ook rond de vervallen weekendverblijven worden de aangeplante tuinsoorten als Laurierkers bij voorkeur verwijderd.

2.4.4.4. Paddenstoelen

In het natuurdomein Doeverten werden er al heel wat soorten paddenstoelen aangetroffen (> 250). Recent (najaar 2013) werd door de hr. Freddy Rogiers ook in Merkenveld-Baesveld geïnventariseerd. Er werden eveneens al heel wat soorten aangetroffen en enkele zeldzame soorten als Bleke melkzwam, Geelvoetfranjehoed, Kleine bovist en de zeer zeldzame Vergelende stinkrussula.

2.4.5. Bosdifferentiërende elementen

In het plangebied komen een aantal bosdifferentiërende elementen (kaart 2.8) voor:

2.4.5.1. Dreven

Sinds de bebossing van het gebied Merkenveld-Baesveld is er aan netwerk van dreven aangelegd. De verschillende dreven met bomen in het plangebied werden geïnventariseerd (zie kaart 2.8.).

De aanleg van het drevennetwerk loopt samen met de ontwikkeling van het kasteelpark Baesveld. Op het punt waar 4 grotere dreven samenkomen, staat het huidige kasteel. Deze vier dreven, waarvan de Kasteeldreef nog de meest intacte is, bestaan vooral uit rode Beuken (is duidelijk te zien op kaart 1.6) en behoren tot de oudste dreven in het gebied. Deze dreven werden in de eerste helft van de 19de eeuw (rond 1830?) aangelegd en zijn weergegeven op de Vandermaelenkaart. Zie ook de drevenconstantiekaart.

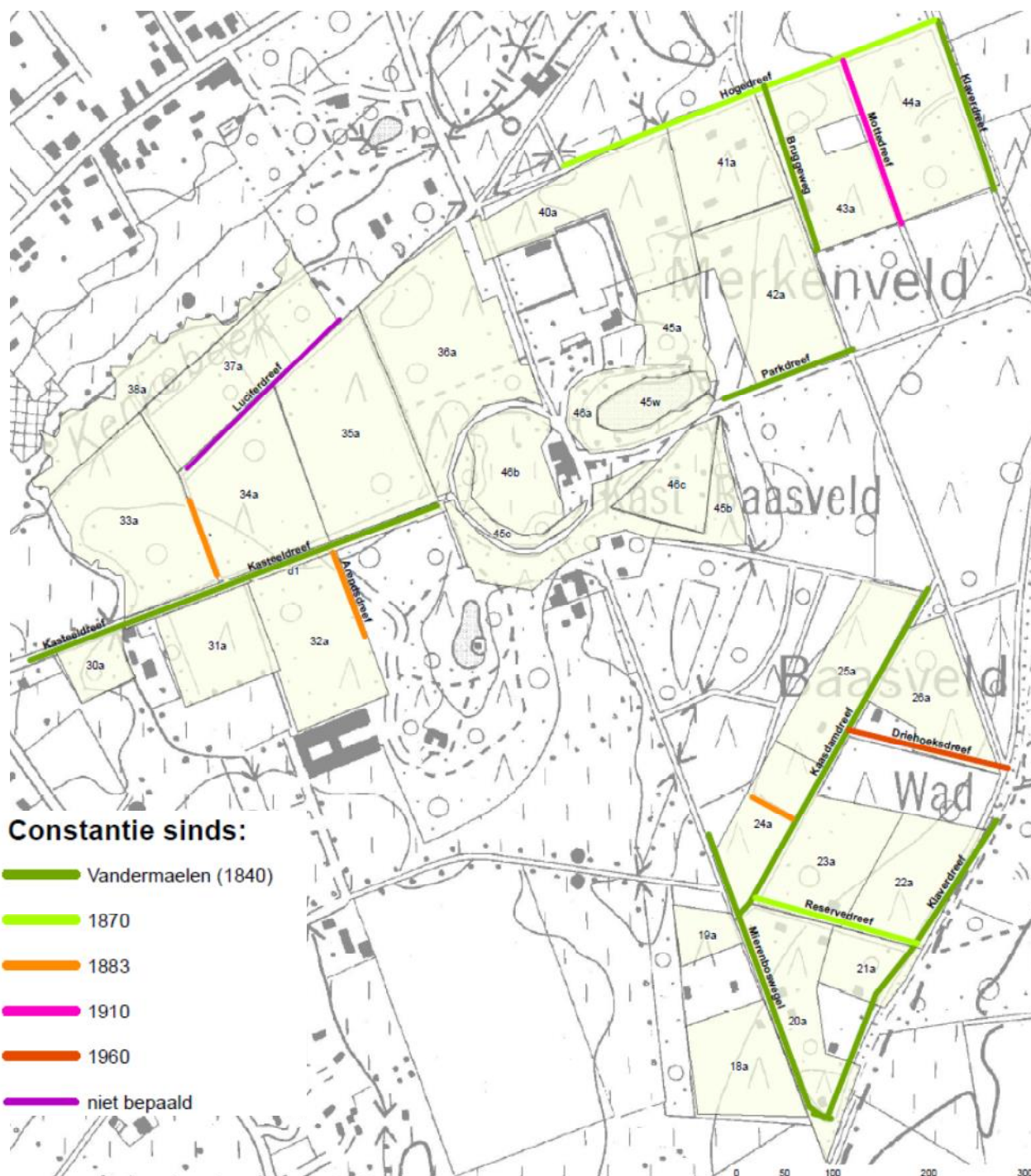
Onderstaande tabel geeft een overzicht van de aanwezige dreven en boomrijen binnen het plangebied.

Tabel 2.12: dreven in het plangebied

Naam	Soort	enkel/ dubbel*	onder- broke n	lengte (m)	plant- afstand (m)	gem. omtrek (cm)	op historische kaart
Klaverdreef (noord)	Zomereik	dubbel	weinig	180m	9	110	Vandermaelen
Klaverdreef (zuid)	Thuja	dubbel	weinig	450m	5	100	Vandermaelen
Mottedreef	Zomereik/ Am. eik	dubbel	matig	180m	9	100/ 135	MGI 1910
Bruggeweg	Lork/ Douglas	dubbel	veel	180m	8	120	Vandermaelen
Hogedreef	Beuk	dubbel	niet	450+m	7	170	MGI 1870
Parkdreef	Beuk	dubbel	weinig	140+m	6	80/180	Vandermaelen
Kasteeldreef (privaat)	Beuk	2 x dubbel	niet	180m	8	180	Vandermaelen
Kasteeldreef (openbaar)	(rode) Beuk	dubbel	niet	100+m	8	180	Vandermaelen
(Lucifer- dreef)	Zomereik	enkel	niet	220m	7	180	-
Mierenbos- wegel	Thuja/Lork	dubbel	weinig	350+m	4	120	Vandermaelen
Kaasdam- dreef	Thuja	enkel	sterk	390m	4	150	Vandermaelen
Reserve- dreef	Douglas/ Thuja	dubbel	weinig	170m	5	100	MGI 1870

Naam	Soort	enkel/ dubbel*	onder- broke n	lengte (m)	plant- afstand (m)	gem. omtrek (cm)	op historische kaart
Driehoeks- dreef	Douglas/ Weymouth	-	sterk	170m	-	190	<i>NGI 1960</i>
bestand 24a	Zwarte walnoot	dubbel	niet	50m	5	150	<i>MGI 1883</i>
bestand 32a Arendsdreef	Beuk	enkel	weinig	100m	6	180	<i>MGI 1883</i>
bestand 33a	Am. eik	dubbel	niet	90m	6	100	<i>MGI 1883</i>

* dubbel = dreefbomen aan beide zijden van het pad / Enkel = dreefbomen aan één zijde van het pad

Figuur 2.13: constantie van de dreven in het plangebied

2.4.5.2. Merkwaardige bomen

Er komen verschillende zware bomen voor in het plangebied met een concentratie in het kasteel Baesveld. De meeste van deze bomen behoorden vroeger tot het kasteelpark. Op kaart 2.8 zijn de belangrijkste zware bomen (met veelal omtrek meer dan 2,5 m) weergegeven.

Er is nog maar een beperkt overzicht van de aanwezige oude bomen rond het kasteel opgemaakt. Het is aangewezen om aanvullend een grondig dendrologisch onderzoek uit te voeren van het bijzonder waardevol bomenpatrimonium rond het kasteel Baesveld. In de directe omgeving van het kasteel staan er minstens 10 bomen die waarschijnlijk nog dateren van de aanleg van het kasteelpark (ca. 1830) en dus 180 jaar oud of meer zijn.

De belangrijkste zware bomen zijn:

- **Beuk:** er staan minstens 7 Beuken met een omtrek van meer dan 3 m in het plangebied. De zwaarste aangetroffen Beuk (en de dikste boom in het plangebied) heeft een omtrek van 510 cm en staat op de oostrand van bestand 45a nabij de afwateringsgracht. Een andere erg zware Beuk staat nabij het kasteel en heeft een omtrek van 490 cm.
- **Haagbeuk** met omtrek van 334 cm staat ten zuiden van het kasteel.
- **Tamme kastanje** met een omtrek van 338 cm staat nabij de vijver en is aan het aftakelen.
- **Plataan** in goede toestand met een omtrek van 408 cm staat nabij de vijver en heeft een belangrijke visuele waarde in de parkzone.
- **Zomereik:** verschillende bomen met omtrekken meer dan 2,5 m staan verspreid in het plangebied. In het grasland ten westen van het kasteel staat een driestammige Zomereik met een omtrek van ca. 10 m.
- **Hollandse linde:** net ten westen van het kasteel staat er een opgaande Hollandse linde met een omtrek van 445 cm. Er staat nog een linde met een omtrek van 336 cm en een (waarschijnlijke) Winterlinde met omtrek van 264 cm.
- **Reuzenlevensboom:** in de boszone ten westen van het kasteel ligt wat verscholen een indrukwekkende 10-stammige Levensboom.
- ...

foto links: Beuk met omtrek van 510 cm – foto rechts: Haagbeuk met omtrek van 334 cm

Foto: aftakelende Tamme kastanje nabij de parkvijver

Foto: omgevallen Trompetboom nabij het kasteel

Foto: indrukwekkende 10-stammige Reuzenlevensboom in smalle boszone ten westen van het kasteel

2.4.6. Fauna

Er is geen gerichte inventarisatie van de fauna in het plangebied gebeurd. Wel zijn er losse eigen waarnemingen (2013) genoteerd en literatuurgegevens verzameld.

2.4.6.1. Avifauna

Er werd geen gerichte inventarisatie van de broedvogels in het plangebied uitgevoerd. De echte bossoort **Boomklever** komt vrij algemeen voor.

Interessant zijn de waarnemingen van **Middelste bonte specht** op 19 jan 2013 (med. Roland Van Nieuwenhuyze) net ten noorden van het plangebied. Er zijn enkele zones met grotere Zomereiken waar die spechtensoort een geschikt biotoop kan vinden.

Zwarte specht wordt onregelmatig waargenomen in het boscomplex. In de naaldhoutbestanden aan de oostrand is Sperwer jaarlijks broedvogel.

2.4.6.2. Zoogdieren

Er zijn enkele waarnemingen van **Ree** in het gebied. **Konijn** en ook wel **Haas** zijn aanwezig.

Rode eekhoorn is opvallend algemeen in het plangebied.

Er is door het INBO (Marternieuws, nr. 1) tussen januari en mei 2010 met behulp van fotovallen onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van marters in het gebied van Doeveren. Op 26 april 2010 werd er een vermoedelijke **Boommarter** gefotografeerd in Doeveren, **Steenmarter** en **Vos** werden met zekerheid vastgesteld. De vermoedelijke aanwezigheid van de zeldzame Boommarter in de omgeving van het plangebied is een belangrijk element naar onder meer het behoud van oude bomen.

Er is een waarneming van **Wild zwijn** in september 2010.

De ijskelder in het gemeentelijk bos werd ingericht als overwinteringsobject voor **vleermuizen**. Deze ijskelder wordt sinds 1980 nagenoeg jaarlijks geteld met vooral de aanwezigheid van de soorten Baard/Brandtsvleermuis en ook Watervleermuis, grootoorvleermuis en Franjestaart. De laatste jaren schommelt de overwinteringspopulatie tussen de 15 à 20 ex.

2.4.6.3. Amfibieën

Naast Bruine kikker en Gewone pad die vrij algemeen zijn in het plangebied, werd in september 2013 Alpenwatersalamander aangetroffen nabij bestand 30a (waarneming F. Rogiers).

2.4.6.4. Dagvlinders

In 2012 en 2013 werd er door de hr. Freddy Rogiers vrij intensief geïnventariseerd in het complex Merkenveld-Baesveld. Naast de meest algemene soorten dagvlinders als Klein koolwitje, Bont zandoogje, Citroenvlinder (nog een waarneming op 11 december 2013!), Kleine vos, Bruin zandoogje, etc. werden ook enkele minder algemene soorten gevonden. In de omgeving van bestand 30a werd op 21 augustus 2013 **Bruin blauwtje** aangetroffen, naast verder ook **Argusvlinder** en **Kleine vuurvlinder**.

2.5. Opbrengsten en diensten

houtopbrengst

Er is de laatste jaren maar beperkt gekapt in het plangebied. In de private bestanden 18a 20a en 40a zijn er recentere kappingen uitgevoerd. In de meeste andere bestanden zijn er de laatste jaren geen kappingen gebeurd.

2.6. Recreatie

De recreatie in het complex Baesveld-Merkemveld concentreert zich vooral langs de dreven en in het gemeentelijk domein.

Volgende recreatieve routes lopen door en rond het plangebied (zie kaart 2.9):

- De **provinciale wandelroute Doeveren** (5,8 km): doorkruist zowel het Merkemveld, het domein rond het scouts- en gidsencentrum en het natuurgebied Doeveren.
- **Fietsroutenetwerk**: dit provinciaal fietsnetwerk loopt op de noord- en oostrand van het plangebied en loopt in het zuiden tussen de bestanden naar de Keunhekkendreef. Het is de belangrijkste recreatieve route door het gebied.
- De **Boschvogel-fietsroute** (45 km) doorkruist de volledige gemeente en doet het noordelijke deel van het Merkemveld aan. Deze fietsroute valt samen met het Fietsroutenetwerk.
- **BLOSO MTB-route** 'De Bossenroute' loopt ook doorheen de noordzijde van het domein nl. Zeedijkweg-Klaverdreef-Hogedreef- Merkenveldweg.
- **Bosleerpad Merkemveld**: een natuureducatief leerpad met verschillende educatieve haltes (13 paaltjes met symbolen) en in het noorden ook een aansluiting op het VVKSM-domein van de Hopper.

Sinds het begin van de jaren '80 is het noordelijk deel van Merkemveld de standplaats van "Hopper Jeugdverblijf Merkenveld" beheerd door de vzw Scouts en Gidsen Vlaanderen. De vzw beschikt over 30 ha gronden in gebruik als speelbos en kampeerweide. Voor hun bosdeel beschikken ze over een goedgekeurd uitgebreid bosbeheerplan (2009).

Het kasteelpark Baesveld en omliggende bosbestanden zijn niet toegankelijk.

2.7. Knelpunten

Het aantal knelpunten in het plangebied is beperkt.

- **Invasieve soorten: Pontische rododendron** is in heel wat bestanden dominant aanwezig. Deze soort verstoort daar in belangrijke mate de natuurlijke bosontwikkeling en de levensgemeenschap van het bos. Andere boom-, struik- en kruidsoorten slagen er niet in zich te verjongen. Het slecht verteerbaar blad zorgt voor een verdere bodemverzuring en het is een soort zonder waarde voor vogels, insecten, ... Door het vormen van dichte struwelen worden de bosbestanden ontoegankelijk en moeilijk beheerbaar. In enkele percelen is de soort recent bestreden.

Amerikaanse vogelkers is ook aanwezig, maar komt praktisch enkel in het noordelijk deel frequenter voor.

Amerikaanse eik is beperkt tot bestand 35a en enkele verspreide exemplaren. Ook zijn er invasieve tuinplanten als Bonte gele dovenetel aanwezig waarvoor bestrijding nodig is.

- **Weekendverblijven:** de aanwezigheid van de weekendhuisjes en chalets blijft een ruimtelijk probleem vormen. De meeste weekendverblijven en chalets zijn gebouwd tussen 1962 en 1977 voor het invoege treden van het het gewestplan Brugge-Oostkust (dd. 07.04.1977). Op 24.09.1980 was er een verkavelingsvergunning (vk.116.403) op naam van het gemeentebestuur van Zedelgem om de weekendverblijven te regulariseren. Op het ogenblik zijn ze ingeschreven in het vergunningsregister als vergund geacht gebouw. Er zijn geen nutsvoorzieningen aanwezig en sommige weekendhuisjes zijn in vervallen toestand.
- **Toegankelijkheid dreven:** vooral in het zuidelijk deel zijn enkele dreven zoals de Kaasdamdreef en delen van de Klaverdreef moeilijker toegankelijk voor wandelaars door natte plekken en modder. Dit komt vooral door bodemcompactie te wijten aan gemotoriseerd verkeer.
- **Aanslibbing waterloop:** de niet geklasseerde waterloop die op de ooststrand van het kasteelpark loopt, is al langere tijd niet meer geruimd geworden. Hierdoor is er over delen een aanzienlijke aanslibbing. Door het aanzienlijk verval van de waterloop zijn er echter geen problemen naar waterafvoer.
- **Slechte afwatering:** de gracht evenwijdig met de Kaasdamdreef watert moeilijk af. De gracht langs de Mierenboswegel watert af via een omweg langs de Kaasdamdreef, terwijl deze beter onder de Kaasdamdreef zou doorsteken en zo direct naar de hoofdgracht. Ook de gracht langs de Mottedreef watert slecht af, deze loopt langs de Hogedreef naar de zijtak van de Kerkebeek.
- **Vervallen afsluiting:** in enkele bestanden zijn nog vervallen (prikkeldraad)afsluitingen aanwezig.

3. Beheerdoelstellingen

In het Bosdecreet wordt uitgegaan van multifunctioneel bosbeheer waarbij de diverse functies die een bos tegenwoordig vervult (economische, ecologische, recreatieve, milieubeschermende, ...) zoveel mogelijk op elkaar worden afgestemd zonder de draagkracht van het boscossysteem te overschrijden. In 2003 werd dit concreet vertaald door het vaststellen van de criteria voor duurzaam bosbeheer⁵ die gelden voor alle openbare bossen en de openbare en private bosgebieden in het VEN. Door de Vlaamse Overheid (Afdeling Bos&Groen, 2001) werd daarnaast een beheervisie rond duurzaam bosbeheer uitgewerkt die in alle openbare bossen –maar niet voor de private bossen- in Vlaanderen van toepassing is. Deze beheervisie voor openbare bossen is voor de ecologische bosfunctie heel wat verdergaand dan de criteria duurzaam bosbeheer.

In Tabel 3.13 worden de belangrijkste elementen uit de visie rond duurzaam bosbeheer opgesomd in relatie tot het plangebied Baesveld. Er wordt reeds aan heel wat van de criteria voldaan.

Tabel 3.13: belangrijke thema's binnen duurzaam bosbeheer

Criteria	Mogelijke maatregelen
Recreatief medegebruik en bostoegankelijkheid	
Stimuleren van openstelling bossen rekening houden met ecologische functie en beperken verstoring (crit. 2.1.4)	→ Opstellen toegankelijkheidsregeling
Selectieve en variabele hoogdunning i.f.v. een structuurrijk en gevarieerd bosbeeld	
Aandacht voor toekomstbomen, voorrang voor inheemse soorten (crit. 5.3.4).	→ hoogdunning in de homogenere naaldhoutbestanden met vrijstellen van inheems loofhout
Schade door bosexploitatie beperken	
Schade aan bomen beperken, vaste ruimingstracés gebruiken, erkende bosexploitanten, lastenboek (crit. 3.1.4), milieuvriendelijke oliën en brandstoffen (crit. 4.3), ...	→ vaste ruimingspistes → geen exploitatie in kwetsbare zones → gebruik licht materiaal
Natuurlijke processen als uitgangspunt	
Ten minste 20% van de totale bosoppervlakte moet bestaan uit of in omvorming zijn naar gemengde bestanden ⁶ o.b.v. inheemse en standplaatsgeschikte boomsoorten (crit. 5.2.1)	→ meer dan 50% van de bosoppervlakte bestaat uit inheemse bestanden, deels beperkt ingemengd met uitheems naaldhout → bij dunnen inheemse soorten bevoordelen → populieraanplant langs Kerkebeek natuurlijk laten ontwikkelen
Omvorming homogene exotenbestanden tot gemengde bestanden met min. 30% van de bedekkingsgraad of het grondvlak uit inheemse loofboomsoorten (voor private bestanden enkel als ze kaprijp zijn) crit. 5.2.2 .	→ groepenkappen in homogene naaldhoutbestanden → hoogdunning t.v.v. inheemse loofbomen toepassen

⁵ B.VI.R. 27/6/2003 tot vaststelling van de criteria voor duurzaam bosbeheer voor bossen gelegen in het Vlaamse Gewest.

⁶ gemengde bestanden = bestaan uit min. 2 boomsoorten en de hoofdboomsoort neemt max. 80% van het grondvlak in (dus min. 20% inheemse boomsoorten) of minder (of 80% van totale stamtal voor bestanden jonger dan 30 jaar)

Crit. 5.3.2: min. 5% voor natuurontwikkeling	→ creëren van zoom-mantel-vegetaties → maaibeheer van waardevolle graslanden rond kasteel
Minimum een aantal oude bomen behouden in bestanden ⁷ .	→ in een aantal boszones is er een extensief kapbeheer → maximaal behoud van zware bomen (> 3m omtrek) en oude parkbomen
Het totale houtvolume als dood hout (staand + liggend) moet voldoende hoog zijn (richtcijfer min. 4%). (crit. 5.3.3)	→ beschadigde of dode bomen laten staan → minderwaardige bomen niet verwijderen → dood hout niet verwijderen uit moeilijke exploiteerbare of kwetsbare zones
Maximaal natuurlijke verjonging stimuleren (crit. 5.3.1).	→ verwijderen van gesloten struiklaag met P. rododendron → door lichtrijker maken van de bosbestanden
Aanplantingen met plantsoen van lokale autochtone herkomst ⁸ . Gebruik van erkende zaadbestanden voor meer algemene bossoorten.	→ bij de aanplant van bosranden bij voorkeur gebruik maken van plantgoed van autochtone herkomst (o.a. afhankelijk van beschikbaarheid)

Algemene visie:

De globale visie voor het bosgebied Baesveld-Merkemveld kan in enkele basisprincipes worden samengevat. Deze leggen de link tussen de verschillende bosfuncties en de criteria voor duurzaam bosbeheer. Het betreft:

- ✓ Een streven naar een duurzame houtoogst met aandacht voor inheems kwaliteitshout. Homogene naaldhoutbestanden worden omgevormd naar inheemse loofhoutbestanden en wordt in gemengde bestanden de inheemse boomsoorten bevoordeeld.
- ✓ Verhogen van de globale ecologische waarde van het bos door een keuze voor inheemse en streekeigen soorten (oa. terugdringen P. rododendron), aandacht voor dood hout (oa. in de populierenbestand langs de Kerkebeek) en licht in het bos en een biotoopgericht beheer van open plaatsen (oa. ecologisch maaibeheer graslanden rond het kasteel) en aanleg bosranden.
- ✓ Een maximale maar duurzame invulling van de maatschappelijke vraag naar sociaal-recreatief en educatief medegebruik van het bos met inbegrip van het privaat recreatief medegebruik door de eigenaars in de zone voor verblijfrecreatie. Dit door een betere kwaliteit van de paden voor fietsers en wandelaars in het gebied en het beter reguleren van het gemotoriseerd verkeer.
- ✓ Behoud en opwaardering van waardevolle cultuurhistorische elementen als dreven en oude parkbomen. Zo wordt gestreefd naar maximaal behoud van oude parkbomen rond het kasteel Baesveld en worden de historische rode Beukendreven heraangelegd.

⁷ Richtinggevend: 1 groep van 500 m² in bestanden tot 2 ha, 1 groep van 1.000 m² in bestanden van 2-4 ha. Min. 10 bomen/ha.

⁸ Categorie 1: autochtone herkomst niet primordiaal voor o.a. Zomereik, Beuk, Gewone es en Zwarte els; Categorie 2: gebruik van autochtone Vlaamse herkomsten aangewezen: Eénstijlige meidoorn, Wilde lijsterbes, Wintereik, Sporkehout, ...Categorie 3: zeldzame soorten waarvan geen aanplantingen meer worden uitgevoerd in de toekomst: o.a. Iep sp. Wilde appel, Mispel, Gelderse roos, Wilde kardinaalsmuts en Europese vogelkers.

Het plangebied maakt onderdeel uit van een bos- en parkgebied van ca. 100 ha en sluit in het oosten aan bij het even omvangrijk bos- en natuurgebied 'Doeveren'.

Het plangebied wordt verder ontwikkeld als een bosgebied met toename van het aandeel inheemse boom- en struiksoorten, het herwaarderen van de dreven, ontwikkeling van schrale graslanden, etc.

Gezien het plangebied grotendeels in private eigendom is, zijn in de eigendommen van de familie de Bisthoven de bosbouwkundige en de ecologische functie de belangrijkste functies. In de kleinere bospercelen is de recreatieve functie de belangrijkste.

3.1. **Beheerdoelstellingen m.b.t de economische functie**

De directe economische functie richt zich vooral op houtproductie en jacht (beperkt en enkel voor deel privaat bos).

3.1.1. **Kapkwantum**

In het plangebied wordt binnen de planperiode volgende kappingen uitgevoerd:

- Groepenkappen in de homogene naaldhoutbestanden.
- Hoogdunning in de bosbestanden met reeds een aanzienlijk deel inheemse soorten en naaldhoutbestanden die op langere termijn worden omgevormd.
- Selectieve hoogdunning van naaldhout en invasieve exoten in meer gemengde bestanden.
- Hakhoutbeheer in de bestanden met onderetage van Tamme kastanje, Esdoorn en Es.

Aan de hand van de oppervlakte die de verschillende boomsoorten innemen, is de totale jaarlijkse volumeaanwas geschat. De boomsoorten zijn in groepen ingedeeld:

Tabel 3.14. geschatte richtcijfers gemiddelde jaarlijkse aanwas

Boomsoort (-groep)	gemiddelde jaarlijkse aanwas (m³/ha/jaar)	Opp. (ha)	totale jaarlijkse aanwas (m³/jaar)
Uitheemse naaldbomen	8	7,9	63 m ³
Inheemse loofbomen	4	8,2	33 m ³
Uitheemse loofbomen	8	4,7	38 m ³
Gemengde bestanden	7	8,1	57 m ³
Totaal		28,9	191 m³

Op basis van de richtcijfers in Tabel 3.14 wordt de gemiddelde jaarlijkse aanwas in de bosbestanden van het plangebied op ongeveer 200 m³ of 6,6 m³/ha/jaar geschat

In het plangebied zullen er kappingen worden uitgevoerd, dit vooral onder de vorm van groepenkappen, hoogdunningen en hakhoutbeheer. In onderstaande tabel zijn richtcijfers weergegeven in verband met de kappingen die tijdens de planperiode (20 jaar) zullen worden uitgevoerd. Hieruit blijkt dat over de looptijd ongeveer 5.000 m³ hout zal worden gekapt wat een kapkwantum van 7,9 m³/ha/jaar betekent. Hiermee is het kapkwantum hoger dan de geschatte aanwas

en dit vooral door de groepenkappen van de homogene Douglasbestanden die zullen worden uitgevoerd.

Tabel 3.15: Verwachte kapvolumes in het volledige plangebied

Soort kap	Opp. (ha)	geschat kapvolume per ha	totaal kapvolume (m ³)
Groepenkop	1,8	500 m ³	900 m ³
Hoogdunning	10,3	150 m ³	1.545 m ³
Selectieve hoogdunning	15,2	150 m ³	2.280 m ³
hakhoutkap	3,9	50 m ³	195 m ³
totaal	31,1 ha		4.920 m³

De verkoop van te kappen hout gebeurt zowel aan professionele bosontginners als aan particulieren. De kwaliteit van de producten die aan particulieren wordt verkocht zal vooral dienen als brandhout. Bij kappingen in enkele loofhoutbestanden (36a, 37a) kan er een beperkt aandeel kwaliteitshout van vooral Zomereik en eventueel Es bekomen worden. In de kleine bospercelen zal een deel van de kappingen aangewend worden voor eigen brandhout van de eigenaars.

Kappingen worden gekoppeld aan beschermende exploitatievoorwaarden en voorzorgsmaatregelen die bodemverdichting en andere schade aan kwetsbare bosbodems tot een minimum moeten beperken.

3.1.2. **Jacht**

Enkel in de private bestanden van de familie de Bisthoven wordt de jacht aan derden verpacht. In de kleine private bospercelen en het openbaar bosdeel wordt niet gejaagd.

Bestrijding van schadelijke soorten kan gebeuren binnen de bepalingen van de jachtwetgeving.

3.2. **Beheerdoelstellingen m.b.t de ecologische functie**

Het complex Baesveld-Merkemveld heeft een ontwikkelingsgeschiedenis van een voormalig veltgebied naar een park- en boslandschap.

In het plangebied zijn geen heiderelicten meer aanwezig maar is er wel een waardevol patrimonium aan oude bomen bewaard gebleven.

Langs de Kerkebeek komen bijzonder waardevolle bosvegetaties voor.

Met de beoogde beheerdoelstellingen wordt ernaar gestreefd om de waardevolle elementen te behouden en te versterken. Dit wordt als volgt vertaald in:

3.2.1. **Natuurgetrouw bosbeheer**

3.2.1.1. **Ontwikkeling van natuurlijke bostypes**

In meer dan de helft van de bosbestanden is de soortensamenstelling van de boomlaag uitheems. Gezien de aanwezige (lemige) zandgronden is het belangrijk dat soorten met een goede strooiselvertering voldoende aanwezig zijn zodat er zich geleidelijk een goed bufferende humus kan vormen en onder meer typerende

(oud)bosplanten zich kunnen vestigen of uitbreiden. Naast natuurlijk verjongende soorten als Ruwe en Zachte berk, Zwarte els en Gewone esdoorn, kunnen soorten als Haagbeuk, Winterlinde, Hazelaar, ... worden ingeplant.

De ontwikkeling van meer natuurlijke en structuurrijke bosbestanden gebeurt door:

Groepenkap

De homogene naaldhoutbestanden met Douglasspar worden versneld omgevormd. Dit gebeurt door groepenkappen tot 0,5 ha uit te voeren en daarna deels in te planten, deels spontaan te laten ontwikkelen.

Hoogdunning

In de bestanden met een reeds een aanzienlijk aandeel inheemse soorten wordt er gedund. In de berkenbestanden wordt gedund om ook wat meer menging te krijgen met Wilde lijsterbes, Spork, ... In de bestanden met uitheems naaldhout (bestanden 40a, 41a, 42a, 43a en 51a) wordt intensief gedund zodat op middellange termijn een eindkap van het naaldhout kan gebeuren. In de bestanden die reeds gemengd zijn, worden de uitheemse naaldhoutsoorten (lork, Douglasspar) gedund ten nadele van inheemse boomsoorten. In één bestand is er selectieve dunning van Amerikaanse eik.

Over een volledig bestand wordt niet gelijkmatig gedund maar wordt binnen een bestand in verschillende intensiteiten gedund waar zelfs kleinere open plekken in de bestanden kunnen ontstaan.

Hakhout

In enkele bestanden is er ouder hakhout aanwezig zoals in bestanden 33a, 35a en 38a. Dit hakhout in de onderetage wordt afgezet en in de bovenetage blijven opgaande bomen van Zomereik, Es of populier grotendeels behouden.

3.2.1.2. Ontwikkeling van bosranden

Structuurrijke bosranden zijn ecologisch bijzonder waardevol en zijn belangrijk voor lichtminnende struiken (rozen, Gelderse roos, ...).

Gezien de meeste bosbestanden omgeven zijn door andere bosbestanden, zijn de mogelijkheden tot het ontwikkelen van bosranden beperkt.

Vooral in de westrand van het plangebied worden bosranden ontwikkeld. Dit zal vooral gebeuren door in een strook van 5 à 10 m hakhout af te zetten. Enkele opgaande bomen kunnen blijven staan.

3.2.1.3. Dood hout en dikke bomen

Momenteel bestaat meer dan 5% van het houtvolume uit staand dood hout, wel is er met uitzondering van bestanden langs de Kerkebeek in de meeste bestanden weinig liggend dood hout aanwezig.

Gezien de populieren in het bestand langs de Kerkebeek nagenoeg niet te exploiteren zijn, kunnen deze populieren blijven staan en zullen ze op middellange termijn zorgen voor een aanzienlijk wat extra dood hout.

Dikkere bomen (>2,5m omtrek) worden in de mate van het mogelijke behouden, zeker in het kasteelpark Baesveld is er een bijzonder waardevol patrimonium van oude bomen aanwezig.

3.2.1.4. Beheersing van exoten

Invasieve exoten kunnen in belangrijke mate de natuurlijke bosontwikkeling verstoren en bosvegetaties verarmen.

Zeker Pontische rododendron is in heel wat bestanden dominant aanwezig. Er worden naar gestreefd om in de kleinere bospercelen de soort te beheersen, ttz. in de mate van het mogelijke verwijderen en onder controle houden.

Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik komen lokaal vrij talrijk voor maar mits een intensieve bestrijding kunnen deze twee soorten strikt onder controle worden gehouden.

Daarnaast zijn er nog verwilderde tuinplanten aanwezig met een invasief karakter als Bonte gele dovenetel. Ook deze worden systematisch bestreden.

3.2.2. Open plekken

Momenteel bestaat 7,8% van het plangebied uit open plekken, namelijk de graslanden rond het kasteel Baesveld.

Deze graslanden worden extensief gemaaid, het maaisel afgevoerd en niet bemest zodat zich verder schrale graslanden kunnen ontwikkelen met interessante hooilandsoorten.

3.2.3. Soortgerichte doelstellingen

- Behoud voorjaarsflora: het beheer in de bosbestanden langs de Kerkebeek worden beperkt tot extensief hakhoutbeheer om de kwetsbare voorjaarsflora te kunnen behouden. De Stengelloze sleutelbloem is een belangrijke doelsoort voor het plangebied.
- Behoud oude bomen: het behoud van de oude bomen is belangrijk voor boombewonende vleermuizen als Gewone grootoorvleermuis, Gewone baardvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis (strikte boombewoner), ... In zones met aanwezigheid van potentieel geschikte vleermuisbomen (spechtenholtes, loshangende schors, ...) dient het kappen van dergelijke bomen met de nodige omzichtigheid te gebeuren (visueel onderzoek, kappen in september-oktober, ...). Ook oudere populieren met loshangende schors kunnen waardevol zijn voor vleermuizen.

Het behoud van oude bomen is niet alleen gunstig voor vleermuizen maar ook voor holenbroeders als spechten, boomklever, Oude en aftakelende bomen zorgen tevens voor een rijke mycoflora.

3.3. Beheerdoelstellingen met betrekking tot de sociale en educatieve functie

Het studiegebied is toegankelijk op de bestaande wegen met uitzondering van het kasteeldomein Baesveld dat afgesloten blijft. Er zijn geen speelzones in het studiegebied voorzien aangezien er in hetzelfde boscomplex een groot speelbos is aan het Jeugdverblijf Hopper. De toegangen (opritten) tot de weekendverblijven zijn niet opengesteld.

Het complex Baesveld-Merkemveld kent een vrij intensief recreatief gebruik en dan vooral als wandel- en fietsbos. Een duurzaam recreatief gebruik van het bos is vooral in het gemeentelijk domein uitgebouwd en wordt tijdens de looptijd van het beheerplan verder opgevolgd. Het complex blijft een gebied waar enkel zachte recreatie, dus wandelen en fietsen, is toegelaten.

De primaire toegangspunten voor wandelaars, fietsers en plaatselijk gemotoriseerd verkeer tot het plangebied blijven de Keunhekkendreef in het zuiden en de Merkemveldweg en Klaverdreef in het noorden.

De bestaande wandel- en fietspaden worden behouden maar wordt zeker in het zuidelijk deel de begaanbaarheid van de paden verbeterd.

Om ongewenst verkeer te vermijden, worden er op de toegangspunten nieuwe ANB-borden voorzien die het gebruik beperken tot recreanten. De eigenaars van de bospercelen kunnen natuurlijk hun eigendom blijven bereiken met gemotoriseerd verkeer.

3.4. Beheerdoelstellingen met betrekking tot de milieubeschermende functie

Als beheerdoelstelling voor de milieubeschermende functie van het complex Baesveld-Merkemveld wordt gesteld dat de huidige milieubeschermde functies, met name de bescherming van de natuurlijke (oorspronkelijke) abiotiek (bodemdiversiteit en hydrologie) en het geluidsdempend en luchtzuiverend vermogen (oa. ten opzichte van snelweg A17) zeker en vast dient behouden – en waar mogelijk - versterkt te worden.

3.5. Beheerdoelstellingen met betrekking tot de wetenschappelijke functie

Er gebeurt tot op heden geen wetenschappelijk onderzoek in het plangebied.

Het onderzoeken van het waardevol bomenpatrimonium in het kasteelpark Baesveld is wenselijk. Het opvolgen van de verschillende dikke bomen en veteranenbomen en het gebruik door fauna (vleermuizen, vogels) kan interessante informatie opleveren.

3.6. Beheerdoelstellingen met betrekking tot de landschappelijke en cultuurhistorische functie

Afgezien van de Kasteeldreef en een deel van de Klaverdreef zijn de meeste dreven in het plangebied weinig ontwikkeld en zijn er geen echte dreefbomen aanwezig.

Het is het streefdoel om zeker de dreven die al bestaan sinds midden 19de eeuw (vermelding op Vandermaelenkaart) op te waarderen. Probleem is dat er langs de paden weinig ruimte is om volwaardige dreefbomen te laten ontwikkelen.

Om het historisch karakter te respecteren, is het aangewezen dat langs de Mierenboswegel opnieuw rode Beuken worden aangeplant.

4. Beheermaatregelen

4.1. Bosverjonging

Maar een klein deel (3,6%) van het bos van de deelnemende eigenaars is jonger dan 40 jaar. Het areaal aan oudere bosbestanden (meer dan 80 jaar) bedraagt ongeveer 12% (7,2 ha). De meeste bosbestanden bevinden zich bijgevolg in leeftijdsklassen van 40 tot 80 jaar.

Door het uitvoeren van enkele groepenkappen tijdens de planperiode zal er ca. 1,76 jong bos worden gecreëerd. De bestanden met hakhoutbeheer worden blijvend verjongd. Het betreft ca. 2,72 ha met dergelijk beheer. Dit betekent dat er op het einde van de planperiode ongeveer 14% van de deelnemende bosbestanden jonger dan 20 jaar zal zijn.

In de groepenkappen (totaal 1,92 ha) zal verjonging worden uitgevoerd door inplant met standplaatsgeschikte inheemse loofboomsoorten die een goed afbreekbaar strooisel hebben zoals Haagbeuk, Winterlinde (max. 10%), Zoete kers en Hazelaar, naast soorten als Zomereik (max. 20%). De aanplant gebeurt zeker bij de struiksoorten bij voorkeur met plantmateriaal van autochtone herkomst. Naast de aanplant wordt er ook gestreefd naar natuurlijke verjonging van onder meer Ruwe en Zachte berk, Wilde lijsterbes en Spork.

Natuurlijke verjonging van ongewenste soorten als Amerikaanse eik, Amerikaanse vogelkers en Pontische rododendron wordt bestreden.

In bestanden waar er intensieve bestrijding van *P. rododendron* wordt uitgevoerd, zal het inplanten van struiken wenselijk zijn. Hiervoor wordt oa. Hazelaar, Wilde lijsterbos en Sporkehout aangewend.

In volgende bestanden van Merkemveld wordt volledige heraanplant voorzien:

- Bestand 21a: groepenkap van 0,36 ha Douglasspar met heraanplant.
- Bestand 23a: groepenkap (1,25 ha) van Douglasspar met heraanplant. In de nooroostelijke hoek wordt de kleine poel een open plek behouden.
- Bestand 44a: groepenkap van Douglasspar (0,30ha) in de zuidrand met heraanplant. Hier is heel wat natuurlijke verjonging van berk te verwachten.

4.2. Bosomvorming

Binnen het plangebied wordt reeds ruim voldaan aan de criteria duurzaam bosbeheer die stellen dat ten minste 20% van de totale bosoppervlakte moet bestaan uit of in omvorming zijn naar gemengde bestanden op basis van inheemse en standplaatsgeschikte boomsoorten. Momenteel bestaat 50% van het grondvlak uit inheemse soorten.

De dunningskappen en het hakhoutbeheer worden dusdanig uitgevoerd dat gewenste soorten als Ruwe en Zachte berk, Zomereik, Wilde lijsterbes, Spork, Hulst, ... zich verder kunnen ontwikkelen of zich kunnen gaan vestigen. In de bosbestanden wordt uitheems naalddhout en Amerikaanse eik geleidelijk aan weg gedund.

Door de groepenkappen van ca. 1,9 ha Douglasbestanden wordt er versneld omgevormd naar inheems loofhout. Deze groepenkappen worden uitgevoerd in de bestanden 21a, 23a en 44a.

Het populierenbestand langs de Kerkbeek wordt behouden en kan verder spontaan ontwikkelen.

4.3. **Bebossingswerken**

In het plangebied zelf zijn er geen bebossingen (= creëren van bos waar er voordien geen bos was) voorzien.

4.4. **Bosbehandelings- en verplegingswerken**

4.4.1. **Vrijstellen en zuiveren**

De eerste jaren moet de jonge aanplanting na de groepenkap vrijgesteld worden van bramen en opschietende exoten als P. rododendron. Voorlopers die zwaar takkig zijn of zeer slecht van stamvorm zijn en andere bomen dreigen te overgroeien, kunnen worden geringd.

Vanaf een gewenste takdode stamlengte van 6 tot 8 m wordt in deze groepen een eerste dunning voorzien. De toekomstbomen worden 12 tot 15 m onderling van mekaar gekozen. De kruinen van de aangeduide toekomstbomen worden 100% vrijgesteld.

4.4.2. **Exotenbestrijding**

De bestrijding van exoten zal zich vooral concentreren op het beheersen van Pontische rododendron die vooral in de kleine private bosbestanden massaal aanwezig is.

Boomlaag

Er is geen intensieve exotenbestrijding in de boomlaag. Bij elke dunningscyclus worden uitheemse soorten als Douglasspar, Jap. lork, Fijnspar, Reuzenlevensboom en Am. eik prioritair gekapt. Douglasspar wordt door groepenkap ook versneld verwijderd. In de omgeving van het kasteel Baesveld worden uitheemse bomen die fungeren binnen de parkomgeving natuurlijk behouden.

Bij de kap van Am. eik wordt er nazorg uitgevoerd om te vermijden dat de gekapte boom opnieuw gaat uitlopen en is er indien nodig bestrijding van de verjonging rond een gekapte boom. In bestand 35a is Am. eik dominant aanwezig, hier wordt er sterk gedund en ontstane open plekken worden ingeplant met inheemse soorten.

Bij het kappen van zware oude exotenbomen (bv. Amerikaanse eiken) dient nagegaan te worden of er zich geen vleermuizenkolonies in de bomen bevinden. Dit kan best gebeuren door aanwezige holtes te controleren (inspectie m.b.v. telescopische boomcamera of met warmtecamera).

Struiklaag

De bestrijding van Pontische rododendron in het plangebied vraagt een omvangrijke beheerinspanning. Op kaart 4.2 is weergegeven in welke bedekking rododendron aanwezig is en hoe intensief de bestrijding dient te verlopen (sterk = >50% rodo / matig 25-50% rodo / zwak = <25% rodo). De bestrijding kan gebeuren door uittrekken of gebruik te maken van glyfosaat.

De verspreiding van Am. vogelkers in het plangebied is vrij beperkt (oa. in bestanden 18a en 50a) en wordt ze bestreden door de hak- en spuitmethode of door uit te trekken van jonge exemplaren.

Ook jonge zaailingen van zilverspar, Douglas, lorken en Reuzenlebensboom worden verwijderd ttz. uitgetrokken.

Om te vermijden dat er vanuit de omliggende bestanden herkolonisatie van Pont. rododendron en eventueel van Am. vogelkers zou gebeuren, dient na bestrijding er minstens een 3-jaarlijkse controle te gebeuren waarbij de bestanden worden doorlopen en eventuele nieuwe ex. worden uitgetrokken.

Kruidlaag

Bestrijding in de kruidlaag (zie Kaart 2.8) van Bonte gele dovenetel en Ierse klimop gebeurt bij voorkeur eerst door uittrekken. Indien dit niet haalbaar is, kan gebruik worden gemaakt van glyfosaat.

4.5. Kapregeling

De kapregeling is weergegeven in Kaptabel 4.16, het kapbeheer is weergegeven op kaart 4.1. Het beheer van de dreven is weergegeven op Beheertabel 4.18.

Hierna volgt een verklaring voor de gebruikte begrippen:

- **Hoogdunning:** het dunnen van een bos dient om het stamtal van de bomen te reduceren wanneer de kronen in elkaar beginnen te groeien; door de dunning krijgen de overblijvende bomen meer groeiruimte. Bij elke dunning kan er nooit meer dan 30 à 40% van het totaal aantal bomen gekapt worden. Het gedunde stamaantal vermindert naarmate het bos ouder wordt. Indien wordt gekapt in de bomen die de kroonlaag vormen dan spreekt men van een hoogdunning.
- **Eindkap:** wordt meestal toegepast in populierenbossen, hierbij worden alle populieren gekapt. De eindkap van populieren wordt uitgevoerd bij een gemiddelde stamomtrek van ca. 140 cm (normaliter binnen 20 à 25 jaar na aanplant).

Na de kapping wordt er meestal opnieuw populier aangeplant en kan een onderetage ontwikkelen via natuurlijke verjonging of via inplanten met inheems loofhout.

- **Hakhout- en middelhoutkap:** hierbij wordt met een frequentie van gemiddeld 12 jaar (kan variëren van 10 tot 14 jaar) een bestand of deel ervan (houw) het hakhout afgezet. Hierdoor blijft er jong bos aanwezig. Door enkele opgaande bomen te laten staan, kan een middelhoutbeheer worden gevoerd.
- **Veiligheidskap:** langs de paden, wegen en de grens met andere private eigendommen worden de zwaardere bomen regelmatig opgevolgd en als er een veiligheidsrisico is voor vallende takken of zelfs volledige bomen, wordt er overgegaan tot veiligheidskap (takken of volledige boom). In alle bestanden mag er tot maximaal 5% van het bestandsvolume worden gekapt in kader van stormschade, gevaarlijke bomen, etc.
- **Nulbeheer:** nulbeheer betekent dat er tijdens de planperiode normaliter geen kapbeheer wordt uitgevoerd. Indien nodig kan er wel bestrijding van exoten of

veiligheidskappingen worden uitgevoerd. Het enige bestand waar een vorm van nulbeheer wordt gevoerd is bestand 38a waar naast een extensief hakhoutbeheer geen kappingen worden uitgevoerd.

- **Brandhoutkap:** De dunningen in de bestanden 18a tot 26a en 40a tot 44a kunnen ook als jaarlijkse brandhoutkappen uitgevoerd worden waarbij telkens maximaal 5% van het stamtal wordt weg genomen.

Het overzicht van de kapregeling in de planperiode 2014-2033 is weergegeven in Kaptabel 4.16.

Tabel 4.16: Kapregeling

Bestand	Opp. (ha)	Hoofdboom- soort	te kappen soort	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Opmerkingen
18a	0,95	gD, L, cD	<i>gD, L, cD, rBe</i>	O				X				O				X				O				
19a	0,32	cD	<i>cD</i>	O				X				O				X				O				
20a	1,43	Do, L, gD, zE	<i>Do, L, gD</i>	O				X				O				X				O				
21a	0,37	Do	<i>Do</i>					Eg																
22a	1,16	Do, L, zE	<i>Do, L</i>	O				X				O				X				O				
23a	1,25	Do	<i>Do</i>					Eg								Eg								
24a	0,95	L, Do	<i>L, Do</i>	O				X				O				X				O				
25a	0,94	Do, L	<i>Do, L</i>	O				X				O				X				O				
26a	1,16	Do	<i>Do</i>	O				X				O				X				O				
30a	0,39	LH	<i>LH</i>					O				M				O				M				
31a	1,0	berk	<i>Do, L, berk</i>	O				X				O				X				O				
32a	1,60	zE	<i>Hemlock, (zE)</i>	O				X				O				X				O				
33a	2,0	zE	<i>gEsd</i>	O				O				MH				O				O				
	0,16	zE	<i>LH</i>	O				O				H				O				O				Bosrand met zE
34a	1,83	Berk	<i>Berk, L</i>	O				X				O				X				O				
35a	1,25	aE, berk	<i>aE, (berk)</i>	O				O				M				O				O				
	1,05	tKa	<i>tKa</i>	H1				H2				O				H1				H2				Verdeeld in 2 houwen
	0,17	Do	<i>Do</i>	O				X				O				X				O				
36a	2,48	zE, B, L	<i>L</i>	O				X				O				X				O				
37a	1,68	zE	<i>tKa, gEsd</i>	O				O				M				O				O				
38a	1,05	Pop, Es	<i>gEsd</i>	O				H/V				O/V				O/V				H/V				Populieren blijven staan
40a	1,46	Do, L	<i>Do, L, Thuya</i>	O				X				O				X				O				
41a	0,85	Do, L, aE	<i>Do, L, aE</i>	O				X				O				X				O				
42a	1,30	Do, L, LH	<i>Do, L</i>	O				X				O				X				O				
43a	0,83	L, Berk, zE	<i>L, berk</i>	O				X				O				X				O				
44a	0,81	zE	<i>L, Do, aE</i>	O				X/H				O				X/H				O				
	0,30	Do, aE	<i>Do, aE</i>	O				Eg																
45a	0,64	B, L, cD	<i>L, cD, Do, Thuya</i>	O				X				O				X				O				
45b	1,26	Pop, Thuya, Do	<i>Do, Nesd</i>	O				X				O				X				O				
45c	0,30	Thuya	<i>Thuya</i>	O				X				O				X				O				

Bestand	Opp. (ha)	Hoofdboom- soort	te kappen soort	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Opmerkingen
50a	1,15	B, zE	L, aE, zE	O				X				O				X				O				
51a	0,50	Do	Do, L, tKa	O				X/H				O				X				H				Afzetten hakhout tKa

X = hoogdunning

O= facultatieve dunning

Eg = groepenkap

H = hakhout

M = middelhout

V = veiligheidskap

4.6. **Bosexploitatie**

De bosexploitatie in Baesveld verloopt via de wegen voor plaatselijk gemotoriseerd verkeer, bestaande dreven en niet verharde bospaden. De hoger gelegen goed gedraineerde zandgronden zijn minder kwetsbaar naar bodemschade bij exploitatie. Als exploitatiewegen wordt een hiërarchie gevolgd waarbij bij voorkeur aan de halfverharde paden wordt gegeven.

Tijdelijke stapelplaatsen voor hout worden best voorzien langs de bredere dreven Hogedreef, Klaverdreef (zuidelijk deel), Mierenboswegel en Kasteeldreef.

Bij de exploitatie is het belangrijk om voldoende rekening te houden met de potentieel kwetsbare zones (vochtig) en de zones met kwetsbare vegetatie (voorjaarsflora). Deze kwetsbare zones situeren zich vooral in de alluviale bodems langs de Kerkbeek. Exploitatie in deze zones wordt dan ook beperkt tot hakhoutbeheer dat manueel of met aangepast materiaal met lage bodemdruk wordt uitgevoerd en bij voorkeur vanaf bestaande paden of op vaste trajecten.

Er wordt in alle bestanden een schoontijd van 1 april tot 30 juni (broedseizoen) gerespecteerd.

4.7. **Brandpreventie**

Door de verder omvorming van de homogene naaldbhoutbestanden zal de brandgevoeligheid afnemen. Het plangebied is vanuit verschillende wegen (Keunhekkendreef, Hogedreef, Kasteeldreef, Klaverdreef) goed bereikbaar voor hulpdiensten en specifieke maatregelen om bosbrand te voorkomen zijn niet nodig.

4.8. **Open plekken**

In het plangebied zijn de belangrijke open plekken de graslanden aan het kasteel en de parkvijver. In totaal nemen zijn deze open plekken 2,68 ha of 7,8% in van het plangebied.

Graslanden

Rond het kasteel Baesveld liggen drie graslanden. In deze graslanden wordt een natuurgericht maai-beheer gevoerd. Dit houdt in dat deze graslanden niet worden bemest of gesproeid, maximaal 3x/jaar worden gemaaid en dat het maaisel normaliter wordt afgevoerd. Langs de paden kan er wel een comfortstrook van maximaal 1 m meer dan 3x worden gemaaid.

Het betreft volgende graslanden:

- Grasland 46a (0,62 ha): dit grasland is gelegen rond de parkvijver. Het grasland wordt een eerste maal gemaaid rond half mei, een tweede maal eerste helft juli en een derde maal in oktober. Langs de vijver wordt een strook van ca. 2 m breed enkel in oktober gemaaid.
- Grasland 46b (0,97 ha): dit grasland aan de westzijde van het kasteel wordt eveneens 3x/jaar gemaaid mét afvoer, dus rond half mei, begin juli en begin oktober.
- Grasland 46c (0,67 ha): dit grasland wordt 2x/jaar gemaaid, een eerste keer half juni en een tweede keer eind september-begin oktober. Het perceel laten begrazen is ook een optie, dit met maximaal 2 GVE/ha.

Door dit natuurgericht beheer zullen de graslanden verder verschrallen tot interessante glanshaverhooilanden en zal de diversiteit aan soorten toenemen. Door meer buffer te voorzien rond de parkvijver zullen ruigtekruiden gebonden aan vochtige plaatsen zich beter kunnen ontwikkelen.

Parkvijver

De parkvijver (45w) vereist geen specifiek beheer, wel wordt vermeden dat er invasieve waterplanten (bvb. Parelvederkruid, ...) of dieren (bvb. Geelwangschildpad) in de vijver terechtkomen. Ook wordt er op toegezien dat de stuw aan de oostzijde voldoende blijft functioneren zodat er geen water vanuit de beek in de vijver terechtkomt.

4.9. **Gradiënten en bosrandontwikkeling**

Door de versnipperde ligging van de bestanden en de begrenzing door andere bosbestanden kunnen er maar weinig bosranden in het plangebied worden ontwikkeld. Het is enkel op de westrand van het plangebied dat er bosrandenbeheer wordt uitgevoerd. Dit bestaat erin om in een strook van 5 à 10 m breed gefaseerd de aanwezige struiken en jonge bomen af te zetten. Aanwezige dikkere bomen (>1m omtrek) blijven staan.

- Bestand 30a: op de west- en zuidrand van dit bestand wordt over een lengte van 90m een bosrand van 10 m breed aangelegd. Zones waar er weinig opslag aanwezig is, worden ingeplant met Hazelaar, Eenstijlige meidoorn en Sleedoorn.
- Bestand 31a: de elzenrij (ca. 85 m) op de zuidrand van het bestand wordt met een omlooptijd van 12 jaar afgezet.
- Bestand 33a: de westrand (145 m) van het bestand wordt over een breedte van 10m gefaseerd om de 12 jaar afgezet. De opgaande Zomereiken worden behouden.

4.10. **Specifieke maatregelen ter bescherming van de flora en fauna**

• **Boombewonende bosvogels en vleermuizen**

Een voldoende dichtheid aan bomen met holtes zijn nodig voor de populaties van boombewonende vleermuizen (Rosse vleermuis, Watervleermuis, Franjestaart, Gewone grootoorvleermuis, ...). Om de aanwezige populaties te kunnen behouden en versterken, wordt omzichtig omgesprongen met het kappen van dikkere bomen. Normaliter worden bomen met een omtrek vanaf 2,5 m in ieder geval behouden tenzij bij veiligheidsrisico.

In het populierenbestand 38a worden de populieren niet gekapt zodat ze oud kunnen worden. Hierdoor zullen de populieren meer en meer geschikt worden voor holtebroeders en vleermuizen.

Kappingen van bomen met holtes waar eventueel een vleermuizenkolonie aanwezig zou kunnen zijn, kan maar enkel gebeuren als er vooraf een onderzoek is uitgevoerd. Dit geldt zeker voor de talrijke oude bomen rond het kasteel van Baesveld en in de beukendreven.

• **Voorjaarsflora**

In bestanden met heel wat voorjaarsflora wordt bij exploitatie omzichtig omgesprongen met de aanwezige kwetsbare voorjaarsflora. Zo zal het kapbeheer in bestand 38a enkel bestaan uit een hakhoutbeheer. Exploitatie gebeurt kleinschalig en in droge periodes.

- **Amfibieën**

Er wordt een deels verlande poel opnieuw opengemaakt en vrijgehouden van opslag en beschaduwning. De werken aan deze poel in bestand 23a zullen ten gunste zijn van amfibieën als Gewone pad, Bruine kikker en Alpenwatersalamander.

4.11. **Dood hout en oude bomen**

Dood hout

Over het volledige plangebied bedraagt het percentage staand dood hout reeds 5,2% van het houtvolume, met het liggend dood hout erbij zal dit percentage nog toenemen en wordt de richtnorm van 4% vlot gehaald. Een groot deel van dit staand dood hout bestaat uit naaldhout. Om het aandeel dood hout te behouden en het aandeel dode loofbomen te verhogen, worden volgende maatregelen genomen:

- In bestand 38a (1,1 ha) worden de populieren niet gekapt en zal er zo op termijn een aanzienlijke hoeveelheid dood hout bijkomen.
- Bij exploitatie het laten staan van dode bomen.

Oude bomen

Het aandeel oude bomen in het plangebied is vrij hoog en zijn oude bomen vooral aanwezig rond het kasteel Baesveld. De reeds aanwezige 'veteranenbomen' worden maximaal behouden en er wordt naar gestreefd om bomen met omtrekken van meer dan 2,5 m maximaal te behouden, dit in overeenstemming met de gewenste exploitatie en met veiligheidsrisico's.

4.12. **Beheermaatregelen en richtlijnen met betrekking tot toegankelijkheid**

Voor de delen van Merkerveld in gemeentelijke eigendom bestaat er al een goedgekeurde toegankelijkheidsregeling (28 febr. 2012). Voor de delen behandeld in voorliggend beheerplan werd een nieuwe toegankelijkheidsregeling opgesteld.

4.12.1. **Plan wegennet – opengestelde boswegen**

Het complex Baesveld-Merkerveld is een belangrijk gebied voor zachte recreatie. Door de vermenging van openbare en private bestanden is de toegankelijkheid van het bosgebied minder eenvoudig over te brengen naar de recreant.

In het kader van het besluit rond de toegankelijkheid van bosgebieden en natuurreservaten (Besl. VI. Reg. 5 december 2008) is het verplicht om een toegankelijkheidsplan en -reglement op stellen met aanduiding van de toegankelijke wegen, specifieke bebording en aanduiding van specifieke zones met aangepaste regels (bv. speelzones...).

In **Bijlage 4** is de toegankelijkheidsregeling toegevoegd.

Op Kaart 4.3 is de toegankelijkheid van het plangebied weergegeven, het bebordingsplan is weergegeven op Kaart 4.4.

Wandelpaden

Er is een lus van wandelpaden in en rond het complex Baesveld-Merkemveld met een totale lengte van meer dan 6 km.

In het plangebied ligt een deel van het provinciaal wandelpad Doeveren, nl. Hogedreef, Bruggeweg en Kaasdamdreef.

Ook het bosleerpad ligt deels langs het plangebied (zie kaart 2.9).

De dreef naar het kasteel Baesveld en de paden rond het kasteel zijn niet toegankelijk.

Fietspaden

Het fietsknooppuntnetwerk loopt langs en door het plangebied. Op de Hogedreef, Klaverdreef en Reservedreef is fietsen toegelaten. Deze route kan ook als wandelpad worden gebruikt.

Bij heraanplant van rode Beuken langs de Mierenboswegel en het zuidelijk deel van de Klaverdreef worden deze dreven goed berijdbaar gemaakt voor fietsers en wordt een deel van het fietsknooppuntwerk verlegd van de Reservedreef naar de Klaverdreef-Mierenboswegel.

Ruiterpad

Is niet aanwezig in het plangebied en wordt ook niet voorzien.

Gemotoriseerd verkeer

Door de versnipperde eigendomstoestand zijn er nog heel wat paden waar (plaatselijk) gemotoriseerd verkeer is toegelaten, zie hiervoor kaart 4.3. Deze paden worden door de verschillende eigenaars en in samenwerking met de gemeente Zedelgem in voldoende goede staat gehouden zodat ze berijdbaar zijn met een personenwagen.

Ruimingspistes

Ruimingspistes of exploitatiepaden die niet samenvallen met een toegankelijk pad zijn niet toegankelijk.

4.12.2. Éénmalige of occasioneel georganiseerde activiteiten

Grotere éénmalige doortochten voor wandelaars, MTB's, ... door het plangebied kunnen mits voorafgaandelijke aanvraag bij de gemeente Zedelgem en het Agentschap voor Natuur en Bos West-Vlaanderen worden toegelaten.

4.12.3. Recreatieve infrastructuur

Zie Kaart 4.4 voor het bebordingsplan.

Toegankelijkheidsborden

Volgende toegankelijkheidsborden worden **bijkomend** voorzien:

- Voor wandelaars: 7 borden (A00) aan de wandelpaden. Bij deze borden wordt aan de hoofdingangen ook telkens een bord voor honden aan de leiband (A14) geplaatst.
- Voor fietsers: 2 borden (A01) en 5 borden verboden voor fietsers (V01).

- Verboden doorgang: er wordt 1 bord (V14) met 'verboden toegang privé-eigendom' geplaatst en 1 bord (V02) verboden voor ruiters.
- C3-bord: aan de toegang thv. de Mierenboswegel (vanuit de Keunhekkendreef) wordt door de gemeente Zedelgem een C3-bord ('verboden toegang voor iedere bestuurder') met onderschrift 'uitgezonderd aangelanden' geplaatst.

Andere borden van routes worden zoveel mogelijk op dezelfde drager geplaatst.

Wandel- en fietssluisen

Om ongewenst gemotoriseerd verkeer buiten het bos te houden, worden er 3 bijkomende baren voorzien, namelijk:

- In het noordelijk deel van de Kaasdamdreef.
- Aan het oostelijk uiteinde van de Driehoeksdreef.
- Aan de Klaverdreef net ten zuiden van het kruispunt met de Reservedreef.

Parking

Aan het kruispunt van de Keunhekkendreef en de Mierenboswegel is het wenselijk dat er aan de oostrand van bestand 12a in eigendom van de gemeente Zedelgem een kleine parking (3 wagens) met halfverharding komt. Hier kunnen dan recreanten hun wagen plaatsen.

4.13. Beheermaatregelen en richtlijnen met betrekking tot de jacht

Het jachtrecht in de kleine private bestanden en de gemeentelijke eigendom wordt niet uitgeoefend. Dit blijft ook zo tijdens de looptijd van het beheerplan.

In het deel van de Bitshoven wordt het jachtrecht toegekend aan derden.

4.14. Beheermaatregelen en richtlijnen met betrekking tot de visserij

Op de parkvijver wordt normaliter niet gevisd.

4.15. Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. het gebruik van niet-houtige bosproducten

Geen specifieke maatregelen

4.16. Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. cultuurhistorische elementen

Dreven vormen een belangrijk onderdeel van de cultuurhistorische en ecologische waarde van het Baesveld-Merkemveldcomplex. Binnen het plangebied zijn er echter heel wat dreven waarlangs geen volwaardige dreefbomen aanwezig zijn.

Op basis van de historische aanwezigheid worden de aanwezige dreven opgewaardeerd. Zo worden de dreven waar historisch 19de eeuwse Beukendreven aanwezig waren, de aanwezige naaldbomen vervangen door rode Beuk. Zo wordt het historisch patroon met dreven met rode Beuken vertrekkend vanuit het kasteel deels hersteld. Gezien de beperkte breedte van de meeste paden, zal de aanplant van de dreefbomen deels op private gronden moeten gebeuren.

In een beperkt aantal dreven dienen de dreefbomen te worden vrijgesteld.

Het vrijstellen van de dreefbomen gebeurt wanneer er in de aangrenzende bestanden kappingen worden uitgevoerd (zie Kaptabel 4.16). Normaliter wordt in een zone van minimaal 15 m naast de dreefboom de aanwezige bomen weggekapt of worden bomen die verder staan maar met hun kroon de dreefboom overschaduwen, gekapt. Zware inheemse bomen worden wel behouden

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het beheer van de dreven binnen het plangebied. Zie ook beheertabel 4.18.

Tabel 4.17: drevenbeheer in het plangebied

Naam	Soort	lengte (m)	Beheer
Klaverdreef (noord)	Zomereik	180m	Beperkt inboeten met Zomereik
Klaverdreef (zuid)	Thuja	450m	Heraanplant met rode Beuk aan beide zijden pad
Mottedreef	Zomereik/ Am. eik	180m	Vrijstellen (+eventueel kap Am. eiken)
Bruggeweg	Lork/ Douglas	180m	Heraanplant met Beuk aan beide zijden pad
Hogedreef	Beuk	450+m	-
Parkdreef	Beuk	140+m	-
Kasteeldreef (privaat)	Beuk	180m	(beperkt vrijstellen)
Kasteeldreef (openbaar)	(rode) Beuk	100+m	-
(Lucifer-dreef)	Zomereik	220m	-
Mierenbos-wegel	Thuja/Lork	350+m	Heraanplant met rode Beuk aan beide zijden pad
Kaasdam-dreef	Thuja	390m	Heraanplant met rode Beuk aan zuidzijde pad
Reserve-dreef	Douglas/ Thuja	170m	Kap naaldbomen – geen heraanplant
Driehoeks-dreef	Douglas/ Weymouth	170m	-
bestand 24a	Zwarte walnoot	50m	Vrijstellen
bestand 32a Arendsdreef	Beuk	100m	-
bestand 33a	Am. eik	90m	Kap Am. eiken – geen heraanplant

4.17. **Beheermaatregelen en richtlijnen met betrekking tot de milieubeschermende functie**

Geen specifieke maatregelen.

4.18. **Beheermaatregelen met betrekking tot de wetenschappelijke functie**

Geen specifieke maatregelen.

4.19. **Werken die de biotische of abiotische toestand van het bos wijzigen**

- **Waterhuishouding:** op verschillende plaatsen in en langs de paden is er een slechte afwatering. Dit kan verbeteren door:
 - Ruimen van de gracht aan de zuidzijde van de Kaasdamdreef. De bestanden aan deze zijde zijn hoofdzakelijk in eigendom van de gemeente.
 - Op het kruispunt van de Kaasdamdreef en de Mierenboswegel een ondoorgang (buis) te voorzien en de gracht aan de westrand van bestand 24a te ruimen zodat er een betere afwatering is in noordelijke richting.
 - Langs de Mottedreef dienen de grachten te worden geruimd op private gronden om een betere afwatering te bekomen.
- **Reliëf:** er worden geen ingrepen op het reliëf gepland.
- **Bodembewerking:** bodembewerking is niet toegestaan, tenzij het gaat om de bestrijding van agressieve exoten en tenzij om redenen van natuurontwikkeling (o.a. plaggen, ...) of bosbouw (o.a. maken plantgaten, ...).
- **Chemisch wijzigen bovenste bodemlaag:** het gebruik van herbiciden is evenmin toegestaan, behalve in het kader van de bestrijding van agressieve exoten (dan kan eventueel met glyfosaat gewerkt worden). Het gebruik van glyfosaat in de nabijheid van waterpartijen dient bij voorkeur vermeden worden.
- **Verharding van de bodem door padenaanleg:** in kader van betere toegankelijkheid van recreanten op de Klaverdreef (zuid), Mierenboswegel en Kaasdamdreef kan een halfverharding in natuurlijke materialen worden aangelegd.

4.20. **Planning van de beheerwerken**

De volgende tabellen geven een overzicht van de planning van de belangrijkste beheerwerken, buiten de voorziene kappingen.

Exotenbestrijding, bosrandenbeheer, beheer van dreven en het ruimen van de poel komen schematisch aan bod.

Tabel 4.18: Beheer open plekken, exoten, dreven, bosranden

Bestand	Opp. (ha)/ lengte (m)	maatregel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
18a	0,95	Bestrijden Am. vogelkers				x	o	o	o			o			o			o			o	
19a	0,32	Verwijderen bamboe				x	o	o	o													
20a	1,43	Bestrijden P. rododendron				x	o	o	o			o			o			o			o	
21a	0,37	Bestrijden opslag invasieve exoten na kap						x	x	x												
22a	1,16	Bestrijden P. rododendron				x	o	o	o			o			o			o			o	
23a	-	Openmaken poel		x																		
24a	-	Ruimen gracht aan westrand + buis onder Kaasdamdreef		x																		
	0,95	Bestrijden P. rododendron				x	o	o	o			o			o			o			o	
25a	0,94	Bestrijden P. rododendron				x	o	o	o			o			o			o			o	
26a	1,16	Bestrijden P. rododendron				x	o	o	o			o			o			o			o	
30a	-	Aanplant Hz, meidoorn, sleedoorn		x																		
	90m	Afzetten bosrand									x								x			
31a	85 m	Afzetten elzen					x												x			
	1,0	Bestrijden P. rododendron				x	o	o	o			o			o			o			o	
32a	1,60	Bestrijden P. rododendron				x	o	o	o			o			o			o			o	
33a	145 m	Afzetten bosrand									x											
35a	2,31	Bestrijden P. rododendron				x	o	o	o			o			o			o			o	
36a	2,48	Bestrijden P. rododendron				x	o	o	o			o			o			o			o	
40a	1,46																					
41a	0,85																					
42a	1,30	Bestrijden P. rododendron				x	o	o	o			o			o			o			o	
43a	-	Ruimen gracht langs Mottedreef		x																		
	0,83	Bestrijden P. rododendron				x	o	o	o			o			o			o			o	
44a	-	Ruimen gracht langs Mottedreef		x																		
	0,30	Bestrijden P. rododendron				x	o	o	o			o			o			o			o	
46a	0,62	maaien met afvoer 3x/jaar	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
46b	0,97	maaien met afvoer 3x/jaar	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
46c	0,68	maaien met afvoer 2x/jaar of begrazing (2 GVE/ha)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
50a	1,15	Bestrijden P. rododendron				x	o	o	o			o			o			o			o	
Dreven																						
Klaverdreef Noord	180 m	Inboeten met Zomereik			x																	
Klaverdreef Zuid	450 m	Heraanplant met rode Beuk							x													

Bestand	Opp. (ha)/ lengte (m)	maatregel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Mottedreef	180 m	vrijstellen					X															
Bruggeweg	180 m	Heraanplant met Beuk							X													
Mierenboswegel	120 m	Heraanplant met rode Beuk							X													
Kaasdamdreef	390 m	Heraanplant met rode Beuk							X													
Reservedreef	170 m	Kap naaldbomen					X															
dreef 24a	50 m	vrijstellen					X															
dreef 33a	90 m	kap					X															

X : jaar uitvoering van beheermaatregel

O : nazorg bestrijding en opvolging exoten

4.21. Evaluatie van het uitgevoerde beheer

Monitoring in het plangebied is belangrijk om de resultaten van het gevoerde beheer op fauna, flora, bosontwikkeling, etc. op te kunnen volgen.

Na beoordeling worden zonodig de maatregelen voortgezet dan wel bijgestuurd in overeenstemming met de beheerdoelstellingen en binnen de grenzen van het goedgekeurde beheerplan.

Beheerwerk	Evaluatiemoment	Evaluatie	Verdere opvolging
Bosranden	4-jaarlijks in september	- Is vitaliteit ok? -Voldoende soort- en structuurrijk?	Eventueel aanvullend planten
Poel	bij hakhoutbeheer of dunningsbeheer	- Is er voldoende licht? - Groeit of slibt de poel dicht?	Indien nodig kappen Indien nodig poel ruimen
Bestrijden invasieve exoten	3-jaarlijks na bestrijding	- opnieuw verjonging aanwezig? - herkolonisatie vanuit omliggende bestanden?	- intensievere bestrijding - omliggende bestanden meenemen in bestrijding
Dreven	bij dunningskap van aangrenzend bestand	- Zijn dreven nog vitaal? - Zijn dreven voldoende vrijgesteld? - Is er dood hout aanwezig?	Dreven meer vrijstellen Dood hout verwijderen Kwijnende bomen kappen

4.22. Subsidiëring bevordering ecologische bosfunctie

Bosbeheerders die over een goedgekeurd uitgebreid bosbeheerplan volgens de criteria duurzaam bosbeheer beschikken kunnen gesubsidieerd worden om de ecologische functie van het bos te versterken. Die subsidiëring (50 €/ha/jaar) moet aan een aantal voorwaarden voldoen, zo moet in een bestand meer dan 90% van het grondvlak uit inheemse soorten bestaan. Open plekken met een ecologisch beheer worden eveneens gesubsidieerd (125 €/ha/jaar).

Dit subsidiesysteem is nog van toepassing maar wordt hoogstwaarschijnlijk in de toekomst herzien.

5. Referenties

- **Bosgroep Houtland vzw** (2009). Uitgebreid bosbeheerplan voor het domein Hopper Jeugdverblijf Merkenveld te Zedelgem.
- **Cornelis, J., Hermey, M., Roelandt, B., De Keersmaecker, L. & Vandekerckhove, K.** (2009). Bosplantengemeenschappen in Vlaanderen. Een typologie van bossen op basis van de kruidachtige vegetatie. INBO.M.2009.5. Agentschap voor Natuur en Bos en Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel, 316 p.
- **De Beelde T.** (2003). Rapport aanvraag tot erkenning van het natuurreservaat Doeveren. Natuurpunt vzw.
- **D'hondt B.** (2004). Situatie van het heideterreintje te Doeveren. Natuurpunt in Zicht.
- **Gemeente Zedelgem** (1999). Bosbeheersplan voor het gemeentelijk natuurdomein Merkenveld.
- **Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Afdeling Bos & Groen.** (2003). Inhoudelijke richtlijnen voor het opmaken van een uitgebreid bosbeheerplan. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Afdeling Bos & Groen, Brussel (België)
- **Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Afdeling Bos & Groen.** (2004). Technische richtlijnen voor het opmaken van een uitgebreid bosbeheerplan. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Afdeling Bos & Groen, Brussel (België)
- **Opstaele, B. & De Schuijmer, C.** (2012). Uitgebreid bosbeheerplan voor het gemeentelijk domein Merkenveld te Zedelgem. Esher, Gent.
- **Roelandt, B.** (2001). De bosinventarisatie van het Vlaamse Gewest. Deel 3: Vegetatiekundige resultaten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Bos & Groen, pp. 215-485.

6. Bijlagen

- Bijlage 1: overzicht van kadastrale gegevens en bestandskenmerken per bestand
- Bijlage 2: dendrometrische gegevens per bestand
- Bijlage 3: vegetatie-opnames
- Bijlage 4: toegankelijkheidsregeling
- Bijlage 5: toegankelijkheidsregeling
- **Bijlage 6: consultatieverslag openbaar onderzoek**

Bijlage 1: Overzicht van de kadastrale gegevens en bestandskenmerken per bestand

Bijlage 2: Dendrometrische gegevens per bestand

Bijlage 3: Vegetatie-opnames

Bijlage 4: Toegankelijkheidsregeling

Agentschap voor Natuur en Bos

Besluit van de administrateur-generaal houdende goedkeuring van de toegankelijkheidsregeling voor het bosgebied Baesveld-Merkemveld, gelegen op het grondgebied van de gemeente Zedelgem

DE ADMINISTRATEUR-GENERAAL VAN HET AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS,

Gelet op het Bosdecreet van 13 juni 1990, artikel 10, gewijzigd bij het decreet van 7 december 2007, artikel 12, gewijzigd bij het decreet van 12 december 2008 en artikel 14, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008 en 30 april 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2008 betreffende de toegankelijkheid van de bossen en de natuurreservaten, gewijzigd bij Besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009;

Gelet op het ministerieel besluit van 13 november 2006 tot regeling van specifieke en aanvullende delegatie van beslissingsbevoegdheden aan het hoofd van het intern verzelfstandigd agentschap voor Natuur en Bos, art 9, 14°, toegevoegd bij ministerieel besluit van 30 november 2009;

Gelet op de goedgekeurde toegankelijkheidsregeling voor het gemeentelijk domein Merkemveld bij het besluit van 28 februari 2012;

Gelet op het gemotiveerde en gunstige advies van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Zedelgem, gegeven op xx xx 2014;

Gelet op de opmerkingen en bezwaren geformuleerd tijdens de openbare consultatie van xx xx 2014 tot xx xx 2014;

BESLUIT:

BESLUIT:

Art. 1. – Toepassingsgebied

- 1.1. Deze regeling is van toepassing op het privaat (en openbaar) bosgebied Baesveld-Merkemveld op het grondgebied van de gemeente Zedelgem.
- 1.2. Zij regelt de toegankelijkheid voor bezoekers in het gebied afgebakend op de bijgaande kaart.
- 1.3. De regeling is niet van toepassing op activiteiten door bevoegde personen in het kader van het toezicht of het beheer van het gebied.
- 1.4. Zij is niet van toepassing op risicovolle activiteiten, bedoeld in artikel 2, § 3 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2008 betreffende de toegankelijkheid van de bossen en de natuurreservaten.

Art. 2. – Toegankelijkheid in het algemeen

- 2.1. De toegankelijkheid wordt geregeld door bijgaande kaart met legende, die integraal deel uitmaakt van deze regeling. De gebruiksmogelijkheden en verbodsbepalingen zijn aangeduid met borden in het gebied en aan de ingangen ervan.
- 2.2. Het gebied is, onverminderd de wettelijke mogelijkheden van de beheerder of het Agentschap om het geheel of gedeeltelijk, voor alle of bepaalde categorieën bezoekers ontoegankelijk te stellen, gans het jaar door toegankelijk in de mate zoals in deze regeling bepaald.
- 2.3. Het gebied is, behoudens aan te vragen begeleide bezoeken, enkel toegankelijk van zonsopgang tot zonsondergang.

Art. 3. – Weggebruikers

- 3.1. De wegen die op de kaart als wandelweg zijn aangeduid, zijn uitsluitend toegankelijk voor voetgangers, en voor honden aan de leiband tenzij anders aangegeven. Op de kaart zijn de paden die toegankelijk zijn voor plaatselijk gemotoriseerd verkeer specifiek weergegeven.
- 3.2. De overige wegen die op de toegankelijkheidskaart als toegankelijk zijn aangeduid, zijn enkel toegankelijk voor de desbetreffende categorieën weggebruikers. Op wegen die voor verschillende gebruikersgroepen zijn bestemd, hebben voetgangers steeds voorrang op de andere gebruikers – tenzij anders aangegeven. Weggebruikers dienen dan ook overeenkomstig deze bepaling te handelen.

Art. 4. – Beschermingsvoorschriften

- 4.1. Het is verboden andere bezoekers of de dieren te (ver)storen of schade toe te brengen aan de infrastructuur of de planten. Het is verboden bloemen, paddestoelen, vruchten of noten te plukken of mee te nemen. Het is tevens verboden om in het gebied storende dieren of planten uit te zetten of in te brengen. Het is verboden geschriften uit te hangen of te verspreiden, afvalstoffen achter te laten of voorwerpen in de poelen te werpen. Iedere bezoeker dient zijn vuilnis mee te nemen of te deponeren in de daartoe geplaatste vuilnisrecipiënten.
- 4.2. De bezoekers mogen geen blijvende sporen nalaten in het gebied. Zo moeten bij georganiseerde activiteiten onder meer wegmarkeringen die worden aangebracht, binnen de 24 uren na beëindiging van de betrokken activiteit worden verwijderd.

Art. 5. – Aansprakelijkheid bij ongevallen

- 5.1. De schadelijder dient bij een ongeval onverwijld aangifte te doen bij de gemeente Zedelgem zodat deze gebeurlijk beroep zou kunnen doen op zijn polis Burgerlijke Aansprakelijkheid.
- 5.2. Het zich bevinden in of nabij bos of met bomen begroeide plaatsen bij krachtige wind, is op eigen risico, zodat de boseigenaar niet kan worden aangesproken voor de vergoeding van de schade. Hetzelfde geldt in geval van een door deze regeling of andere wetgeving niet-toegelaten gebruik van het gebied.

Art. 6. – Onderrichtingen

Toezichthouders zoals bedoeld in artikel 8.2. kunnen bezoekers omwille van de veiligheid, of met het oog op het bewaren van de rust, of de bescherming van de wilde flora en fauna, onderrichtingen geven. Personen moeten zich gedragen

volgens deze onderrichtingen en kunnen zonodig, desnoods met behulp van de openbare macht, uit het gebied gezet worden.

Art. 7. – Afwijkingen

De beheerder kan afwijkingen op de artikelen 2, 3 en 4 van deze regeling toestaan, voor zover het geen risicovolle activiteiten betreft, bedoeld in artikel 2, § 3, van het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2008 betreffende de toegankelijkheid van de bossen en de natuurreservaten.

Alle gebruiksvormen met een sport- of wedstrijd karakter of georganiseerde manifestaties zijn enkel toegestaan mits voorafgaande toestemming van de gemeente Zedelgem en het Agentschap voor Natuur en Bos.

Alle aanvragen tot afwijking moeten tenminste 30 dagen vooraf schriftelijk - al dan niet d.m.v. een elektronische drager - aan de gemeente en het Agentschap voor Natuur en Bos worden ingediend.

Art. 8 – Handhaving

8.1. De handhaving van deze regeling gebeurt volgens de regels bepaald in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

8.2. Met het toezicht op de naleving van deze regeling zijn belast: de personen die op grond van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en zijn uitvoeringsbesluiten belast zijn met het toezicht op de naleving van de natuurbewoudswet, het bosdecreet en het natuurdecreet

Art. 9. – Bekendmaking

9.1. Deze regeling wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

9.2. De gemeente Zedelgem houdt deze regeling ter inzage van de bevolking.

Brussel,

De administrateur-generaal van het Agentschap voor Natuur en Bos,

Marleen Evenepoel

Bijlage 5: Samenvatting

Uitgebreid bosbeheerplan "Bosgebied Baesveld" 2014 - 2033

Samenvatting van het document

1 - Beschrijving van het gebied

Situering

Het studiegebied is gelegen op de **grens van de gemeenten Zedelgem en Oostkamp**, centraal tussen de dorpskernen van Veldegem, Zedelgem, Loppem en Waardamme. De snelweg A17 Brugge-Kortrijk vormt de oostgrens van het gebied. Het gebied is gelegen in de bosrijke omgeving ten zuiden van Brugge en maakt **deel uit van het ca. 100ha groot boscomplex Merkenveld-Baesveld**.

In dit beheerplan worden **40 privé-eigendommen en 1 openbare eigendom (gemeente Zedelgem)** behandeld die samen ca. **34ha bos** omvatten. Het opgenomen studiegebied omvat het kasteel Baesveld met omliggend park en bossen (19,0 ha), een aantal recent verworven percelen van het gemeente domein Merkenveld (ca. 3,0 ha) en 39 kleine private eigendommen (ca. 12,1 ha).

Het studiegebied is **niet gelegen in een internationale beschermingszone** (Natura 2000), noch in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). Het gebied is wel gelegen in de relictzone R30034 'Kasteelparken en bosgebieden Oostkamp'. Direct aan de oostgrens ligt het erkend natuurreserveaat Doeveren (eigendom Natuurpunt vzw).

Een groot deel (45%) van de bosbestanden ligt binnen de **gewestplanbestemming** 'gebied voor verblijfsrecreatie'. Rond het kasteel Baesveld liggen de bestanden in *parkgebied*. Bestand 30a en een klein deel van bestand 20a en 31a ligt in *agrarisch gebied*, de rest (ca. 40%) van het plangebied is *natuurgebied*.

Bestaande **andere beheerplannen** voor andere delen van het boscomplex zijn dit van het Jeugdverblijf Hopper Merkenveld (33ha), dit voor het gemeentedomain Merkenveld (20ha) en dit voor het natuurreserveaat Doeveren (50ha).

Historiek

Tijdens de jongste ijstijd (70.000 – 10.000 jaar geleden) waaiden westenwinden vanuit een droogliggende Noordzee het zand landinwaarts en gaven zo ontstaan aan de 'Vlaamse zandstreek' waarin het studiegebied gelegen is. Zo'n 5.000 jaar geleden waren gevarieerde loofbossen tot stand gekomen. Op dat ogenblik nam de primitieve landbouw een aanvang. De beïnvloeding van het landschap door de mens startte in het studiegebied al zeker 4.000 jaar geleden. Nabij het gebied in Waardamme zijn grafheuvels en artefacten uit de Bronstijd (2.000 tot 1.200 v.C.) gevonden.

Het Merkenveld is ontstaan in de 18de eeuw op de leengronden van het Looveld, het Hamersleen en het Grote leen. Deze gronden waren op dat moment eigendom van de adellijke familie van Outryve de Merckem. Het Merkenveld maakte toen deel uit van het

grotere Lichterveldeveld dat rond het begin van de 18de eeuw bijna 400 ha heide en woeste gronden omvatte. In deze veldgebieden kwamen ook moerassige zones en 'veldvijvers' voor in de zones met lemige ondergrond. Aan het einde van de 18de eeuw werd een serieuze ontginningsgolf van de veldzone aangevat in opdracht van deze adellijke families waarbij heide voornamelijk in bos en beperkt in landbouwgebruik werd omgezet. Rond 1817 worden voor gans Zedelgem slechts 64 ha woeste gronden meer vermeld.

Reeds in 1748 is sprake van het '**Baesveld**'. In ommeloper 1762 heeft men het over " het caesvelt ofte baesveld", de naam is vermoedelijk afgeleid van de grotere caesdamvijver. Het ontstaan van het kasteel Baesveld gaat terug naar Françoise van Outryve de Merckem die huwt met Patrice de Coninck, minister onder koning Willem I (in de Hollandse periode tussen 1815 en 1830). Deze de Coninck bouwt in de bossen een jachtpaviljoen dat hij "Baesveld" noemt.

Evolutie van het historisch landschapsbeeld

Vanaf eind 18de eeuw zijn er historische kaarten beschikbaar die een vrij goed beeld geven van het grondgebruik in het zuidelijk deel van de gemeente Zedelgem. Op de **Ferrariskaart** ($\pm$ 1770) is Merkerveld nog grotendeels een open veldgebied met uitgestrekte heide, vijvers en wastine. De vijvers zouden ontstaan zijn door ontginning van turf en veldsteen en door afdamming van ondiepe beekvalleien i.f.v. viskweek voor de bevoorrading van de steden Gent en Brugge. Langs de weg tussen Loppem en Ruddervoorde zijn enkele kleinschalige ontginningen (hoeves) aanwezig. Niet veel later zijn de veldgebieden grotendeels ontgonnen volgens een geometrisch (dreven)patroon waarbij de vijvers werden drooggelegd, de heide omgezet naar bos en een beetje landbouw.

Op de **Vandermaelenkaart** van rond 1850 is het veldgebied al grotendeels ontgonnen ttz. werd het gebied bebost en werden er dreven aangelegd. Ook het kasteel Baesveld staat al weergegeven, het park er rond is minder duidelijk in beeld.

Op de historische kaart van **1870** is het kasteel en de drevenstructuur duidelijk weergegeven. In het westelijk deel van het plangebied (bestanden 33a tot 38a) waren er grote delen nog niet bebost. In bestand 38a was er langs de Kerkbeek bewoning aanwezig. De rest van het plangebied was grotendeels bebost met naalddhout.

Het beeld van de historische kaart van **1883** komt binnen het plangebied in grote lijnen overeen met deze van 1870, wel is er in het westelijk deel langs de Kerkbeek bijkomend bebost. Ook ten oosten van het parkgebied was nog heel wat bos bijgekomen. Op de historische kaart van 1910 is te zien dat er nog verder werd bebost in en rond Merkerveld. Binnen het plangebied werden de bestanden 33a tot 36a en ook 51a volledig bebost. Binnen het plangebied is het praktisch uitsluitend loofhout dat aanwezig is. Waarschijnlijk betreft dit **vooral hakhoutcultuur** (tallis hout)

De topografische kaart van **1960** komt binnen het plangebied qua bosareaal grotendeels overeen met de huidige toestand. Wel waren er nog geen weekendverblijven aanwezig en was de snelweg nog niet aangelegd. Zoals in de meeste andere bossen in het de streek is tijdens WOI waarschijnlijk het grootste deel van het bos gekapt. Er werd echter heraangeplant zodat de huidige bebossingsgraad vergelijkbaar is met deze van rond 1910. Wel is het aandeel naalddhout sterk uitgebreid en is het hakhout verdwenen.

Zoals samenvattend op de bosleeftijdskaat is weergegeven, is het bos binnen het plangebied strikt gezien **niet te definiëren als 'oud bos'** gezien de bebossing maar in het begin van de 18de eeuw heeft plaatsgegrepen en er niet meer dan 200 jaar continu bos is geweest. Wel is het gebied 150 à 200 jaar nagenoeg continu bebost geweest en komen er op verschillende plaatsen ook oud-bosplanten voor en langs de Kerkbeek zelfs uitbundig.

Reliëf

Het plangebied is gelegen ten noorden van het plateau van Tielt. Het reliëf is vrij vlak en neemt van oost naar west geleidelijk af van 15 m naar 12,5 m hoogte. Het terrein helt geleidelijk af naar de Kerkebeek waar bestand 38a het laagst is gelegen.

Hydrografie

De **Kerkebeek** (2de categorie) vormt de westgrens van het plangebied. De Langedijkbeek (2de categorie) mondt ten westen van het plangebied uit in de Kerkbeek. De kerkbeek op zijn beurt mondt ter hoogte van de dorpskern van Loppem uit in het Zuidervaartje (1ste categorie). Op de oostgrens van het parkgebied loopt een **niet geklasseerde waterloop** die ten noorden van het plangebied in de Kerkbeek uitmondt. Deze gracht staat in verbinding met de parkvijver en loopt o.a. rond de ijskelder. De gracht is langere tijd niet meer geruimd. Delen van de bestanden 38a (Kerkbeek) en 41a, 42a en 46a zijn geklasseerd als mogelijks overstromingsgevoelig.

Geologie en Bodem

Het volledige beheerplangebied is gelegen op het tertiaire zandsubstraat "Lid van Vlierzele". Het voornaamste kenmerk van deze laag is grijsgroen, glauconiethoudend fijn zand met kleilenzen en plaatselijk dunne zandsteenbankjes. De meeste boomwortels komen echter alleen in het mineraal armere, **kwartaire zandpakket** dat bovenop de tertiaire laag in de IJstijden werd afgezet en soms meer dan 5m dik is.

De **bodems** in het plangebied bestaan vooral uit **matig natte, lemige zandgronden**. De meest oostelijke bestanden bestaan uit droge zandgronden. Langs de Kerkbeek zijn er natte zandleemgronden en natte kleigronden.

Bestanden

Het te beschrijven gebied werd verdeeld in 33 bestanden. In elk bestand werden door middel van proefcirkels bomen, struiken en kruiden geïdentificeerd, opgemeten en geteld. Van elk bestand werden ook algemene kenmerken genoteerd. Daarnaast is er ook per kadastraal perceel voor de deelnemende kleine boscijzenaars een fiche van de belangrijkste kenmerken van het perceel opgemaakt.

Het studiegebied is nagenoeg volledig beplant met **dicht, gesloten hooghout**. De **soortensamenstelling is wel zeer gemengd** met ongeveer **60% loofbomen en 40% naaldbomen**. Echt homogene bestanden bezetten slechts 10% van het studiegebied. Drie vierde (75%) van alle bestanden bevatten **uitsluitend bomen tussen 40 en 80 jaar** oud. Jong bos is nagenoeg niet aanwezig. **19%** (7,4ha) Van de bestudeerde oppervlakte bestaat uit **inheemse en gemengde bestanden** waarmee aan de vereiste norm van 20% uit de criteria duurzaam bosbeheer ongeveer nu al voldaan wordt.

Beschrijving van de bomen en struiken

Bomen zijn alle exemplaren met een omtrek op borsthoogte groter dan 20cm. Op basis van het grondvlak bestaat de boomlaag voor **52% uit inheemse boomsoorten**.

Zomereik, Douglas, Lork en Gewone esdoorn zijn in volgorde van hoog naar laag de belangrijkste boomsoorten volgens houtvolume en ingenomen grondvlak. **Een kwart van al het aanwezige hout is Zomereik**. Wanneer we niet kijken naar het houtvolume maar naar

de stamtallen (aantal stuks per hectare), dan zijn **esdoorns en berken** het talrijkst vertegenwoordigd. Het gaat evenwel om jongere, dunnere exemplaren. Andere vermeldenswaardige voorkomende soorten zijn Spar, Amerikaanse eik, berken, populieren, Tamme kastanje en Beuk.

Zaailingen (<2m hoogte) komen **eerder beperkt** voor (ca. 600stuks/ha) vanwege de dichte, donkere boomlaag, de zure bodems en de concurrentie van bramen en rododendrons. Vooral **Pontische rododendron** verjongt talrijk. Andere soorten waarvan zaailingen worden aangetroffen zijn **vlier, esdoorns, Amerikaanse vogelkers en enkele naaldbomen**.

In de **struiklaag** (>2m hoogte, <20cm omtrek) zien we een gelijkaardig beeld in het soortenspectrum dat doorgroeit vanuit de zaailingenlaag: vnl. **Pontische rododendron en esdoorns. Naast de esdoorns zijn er slechts een handvol exemplaren van andere boomsoorten aanwezig nl. berken en Amerikaanse eik.** Dit illustreert dat waakzaamheid is geboden voor de toekomstige soortensamenstelling wanneer gewerkt wordt met natuurlijke verjonging. We zien dat gewaardeerde soorten als Zomereik, Beuk, Haagbeuk en Winterlinde het moeilijk hebben om zich te verspreiden.

Het gemiddeld stamtal is 510 bomen per ha, het gemiddeld bestandvolume 174 m³ hout/ha en het gemiddeld grondvlak 21,4m²/ha. Op basis van de boomsoort, de leeftijd en deze dichtheidsgegevens per bestand, kunnen bijvoorbeeld bestanden met grote dunningsachterstand worden gelokaliseerd.

Er zijn geen vermeldenswaardige **autochtone bomen** aanwezig. Dit zijn bomen waarvan de voorouders gegarandeerd uit deze regio afkomstig zijn.

Pestsoorten

In de boomlaag is het aandeel invasieve soorten beperkt. **Amerikaanse eik** is enkel algemeen in bestand 35a. Andere uitheemse boomsoorten die vrij gemakkelijk verjongen zijn Douglasspar en ook hybride Lork.

In de struiklaag is **Pontische rododendron** in nog heel wat bestanden in grote delen vlakdekkend aanwezig en verhindert er de ontwikkeling van andere boom- en struiksoorten. **Amerikaanse vogelkers** is heel wat minder aanwezig. Andere aanwezige soorten die opvolging vereisen zijn **Laurierkers, Bonte gele dovenetel en Ierse klimop**.

Dood hout en oude bomen

Dood hout is in **relatief hoge hoeveelheden** aanwezig. Voor staand dood hout komt men uit op ruim **5%** van het totale houtvolume. Meestal gaat men uit van een vergelijkbare hoeveelheid bijkomend liggend dood hout. In het algemeen zijn grote hoeveelheden dood hout momenteel niet het gevolg van een doelbewust beheer maar als gevolg van achterstallige dunningen. Het aanwezige dood hout heeft hoe dan ook een belangrijke ecologische rol voor holenbroeders, spechten, vleermuizen, zwammen, insecten...

Verspreid in het bos worden her en der **oude Beuken en Zomereiken** aangetroffen. In de bestanden 42a,43a en 44a ten oosten van het kasteel zijn er heel wat oude eiken (> 100jaar). Het **kasteelpark** is een echte **hotspot voor veteraanbomen**. Minstens een tiental bomen van diverse soorten dateren van de oorspronkelijke parkaanleg (1830) en zijn dus 180 jaar oud of meer.

Bostypologie en kruidvegetatie

Nagenoeg alle bosbestanden (zowel inheems als uitheemse soorten) zijn kunstmatig aangeplant en geven aldus een vertekend beeld van de van nature te verwachten boomsoortensamenstelling.

Heel wat te verwachten **soorten in de kruidlaag ontbreken**. Soorten als Amerikaanse vogelkers, Pontische rododendron en Amerikaanse eik, maar ook dichte bestanden van naaldbomen belemmeren veelal de ontwikkeling van een natuurlijke kruid-, struik- en boomlaag. Een opvallende soort in veel proefvlakken is de **Gewone braam**. Deze plant treedt vaak op als storingsplant en wordt algemeen beschouwd als een soort, die als gevolg van **verzuring en aanrijking door stikstofdepositie** in combinatie met een ruwe, slecht verterende humus en lichttoevoer dominant kan worden. Stikstofdepositie (o.a. vermisting en zure regen) is een fenomeen waar de bosbeheerder geen vat op heeft. Aanpassing van de boomsoort, met name het meer gebruiken van soorten met een milde humus (goed verteerbaar blad) kan enigszins soelaas bieden tegen bodemverzuring.

Oud-bosplanten zijn planten die vooral voorkomen in bosgebieden die reeds bebost waren ten tijde van de Ferrariskaart (1775) en sinds toen niet ontbost geweest zijn. Kenmerkend voor deze soorten is dat ze zich slechts traag kunnen verspreiden. Het voorkomen van oud-bosplanten in het gebied is sterk geconcentreerd langs de **Kerkebeek** (o.a. bestand 38a). Volgende vrij algemene oud-bosplanten werden onder meer waargenomen: Bosanemoon, Bleeksporig bosviooltje, Gewone salomonszegel, Groot heksenkruid.

Ook langs de Kerkebeek is het de locatie waar de zeldzame **Stengelloze sleutelbloem** (geen echte oudbosplant) nog vrij talrijk voorkomt. Deze soort is in Vlaanderen bijzonder zeldzaam en is zijn verspreiding beperkt tot de bossen ten zuiden van Brugge.

In het boscomplex werden er al meer dan 250 soorten **paddenstoelen** aangetroffen waaronder enkele zeldzame soorten als Bleke melkzwam, Geelvoetfranjehoed, Kleine bovist en de zeer zeldzame Vergelende stinkrussula.

Op basis van de aanwezige kruiden, struiken en bomen werd elk bestand benoemd naar één van de 32 officieel voorkomende **bostypes in Vlaanderen**. De meerderheid (>75%) valt onder de categorie '**Dennen-Eikenbossen**' waarbij vooral de onvolledig ontwikkelde rompgemeenschappen met Pontische rododendron en met Gewone braam. In bestand 38a langs de Kerkebeek komt een goed ontwikkeld **Essen-Eikenbos** voor. Dit is één van de ecologisch meest waardevolle delen van het bosgebied. Beperkt komt ook nog **Eiken-Beukenbos** (op betere, lemige gronden) en **Berken-Elzenbos** (op nat zand) voor in het gebied.

Zonder menselijke beïnvloeding zouden in het gebied voornamelijk de bostypen 'typisch Eiken-Beukenbos, droge variant en natte variant' voorkomen. Deze info werd verkregen uit de kaart voor de **Potentieel Natuurlijke Vegetatie (PNV)** in Vlaanderen.

Bijzondere landschapselementen

Open ruimtes in het plangebied zijn beperkt tot enkele zones rond het kasteel Baesveld. Daar is er in totaal **2,26 ha grasland** aanwezig, verdeeld over 3 percelen. Deze graslanden worden vrij extensief beheerd (onregelmatig maaibeheer vanaf juni) en zijn vrij schraal, met o.a. Veel Reukgras, Veldzuring, etc. De graslanden zijn syntaxonomisch onder te brengen in de Klasse van de matig voedselrijke graslanden en meer specifiek tot het Verbond van de Glanshavergraslanden. Ook de vijverranden zijn interessant en is er beperkt oevervegetatie aanwezig met onder meer Moeraszegge, Bosbies, etc.

Sinds de bebossing van het gebied Merkerveld-Baesveld is er een netwerk van **dreven** aangelegd. De verschillende dreven met bomen in het plangebied werden geïnventariseerd in het beheerplan. Op het punt waar 4 grotere dreven samenkomen, staat het huidige kasteel. Deze **vier dreven, waarvan de Kasteeldreef nog de meest intacte is, bestaan vooral uit rode Beuken** en behoren tot de oudste dreven in het gebied. Deze dreven werden in de eerste helft van de 19de eeuw (rond 1830?) aangelegd en zijn weergegeven op de Vandermaelenkaart.

Fauna

Er is **geen gerichte inventarisatie** van de dieren in het studiegebied gebeurd naar aanleiding van de opmaak van dit beheerplan. Wel zijn er een aantal gekende waarnemingen vermeld in het beheerplan.

Onder de **zoogdieren** zijn naast onder andere Rode eekhoorn, Egel, Vos, Steenmarter, Konijn, en Haas ook meer en meer **reeën** aanwezig. In het natuurreservaat Doeveren werd in 2010 een **Boommarter** gefotografeerd (zeldzame soort). In de ijskelder van het kasteel overwinteren jaarlijks zo'n 15-20 **vleermuizen** van een 5-tal Europees beschermde soorten. Echte bosvogels in het gebied zijn o.a. de **Boomklever** en de **Zwarte specht**. In 2013 werd de zeldzame **Middelste bonte specht** waargenomen. Ook heel wat **dagvlinder** soorten werden geïnventariseerd.

Recreatie en educatie

Volgende recreatieve routes lopen door en rond het studiegebied:

- Sinds het begin van de jaren '80 is het noordelijk deel van Merkerveld de standplaats van "Hopper Jeugdverblijf Merkerveld" beheerd door de vzw Scouts en Gidsen Vlaanderen. De vzw beschikt over **30 ha gronden in gebruik als speelbos en kampeerweide**.
- De **provinciale wandelroute Doeveren** (5,8 km): doorkruist zowel het gemeentedomein, het domein rond het scouts- en gidsencentrum en het natuurgebied Doeveren.
- **Fietsroutenetwerk**: dit provinciaal fietsnetwerk loopt op de noord- en oostrand van het plangebied en loopt in het zuiden tussen de bestanden naar de Keunhekkendreef.
- **Bosleerpad Merkerveld**: een natuureducatief leerpad met verschillende educatieve haltes (13 paaltjes met symbolen) en in het noorden ook een aansluiting op het scoutsdomein
- Het **kasteelpark Baesveld en omliggende bosbestanden zijn niet toegankelijk**

2 - Beheerdoelstellingen

De beheerdoelstellingen werden geformuleerd **op het niveau van het gehele studiegebied**. Het is ook op dit niveau dat deze zullen worden gerealiseerd via de beschreven maatregelen in de komende 20 jaar. Aangezien de belangen en interesses van elke individuele eigenaar verschillen, kan elke doelstelling en/of maatregel niet bij elke eigendom gerealiseerd worden. In het algemeen wordt uitgegaan van **multifunctioneel bosbeheer waarbij de diverse functies die een bos tegenwoordig vervult (economische, ecologische, recreatieve, milieubeschermende, ...) zoveel mogelijk op elkaar worden afgestemd** zonder de draagkracht van het boscosysteem te overschrijden. De beheerdoelstellingen zijn ook afgestemd op de **criteria voor duurzaam bosbeheer** die zijn bepaald door de Vlaamse overheid

Algemene visie

Een streven naar een **duurzame houtoogst met aandacht voor de ontwikkeling van inheems kwaliteitshout**. Homogene naaldbhoutbestanden worden door geleidelijke dunningen omgevormd naar meer gemengde bestanden met toenemend aandeel inheemse loofhout. Bij kapwerken in gemengde bestanden worden de inheemse boomsoorten bevoordeeld.

Verhogen van de globale ecologische waarde van het bos door een keuze voor inheemse en streekeigen soorten, het terugdringen van Pontische rododendron, aandacht voor dood hout waar mogelijk, licht in het bos, een natuurgericht beheer van de graslanden rond het kasteel en aanleg van bosranden.

Een maximale maar duurzame invulling van de maatschappelijke vraag naar **sociaal-recreatief en educatief medegebruik** van het bos. Dit o.a. door het verbeteren van het bosbeeld, aandacht voor gevaarlijke bomen, een betere kwaliteit van de paden en het beter leiden van het gemotoriseerd verkeer.

Behoud en opwaardering van waardevolle cultuurhistorische elementen als **dreven en oude parkbomen**. Zo wordt gestreefd naar maximaal behoud van oude parkbomen rond het kasteel Baesveld en worden de **historische rode beukendreven heraangelegd**.

In de eigendommen van het kasteelpark zijn de bosbouwkundige en de ecologische functie de belangrijkste functies. In de kleinere bospercelen en in het gemeentedomein speelt vooral de **recreatieve bosfunctie** een hoofdrol.

Specifieke beheerdoelstellingen m.b.t. de economische functie

Er wordt getracht **mooi, meestal inheemse, kwaliteitsbomen meer groeiruimte te geven** zodat deze zich verder kunnen ontwikkelen tot sterke gezonde exemplaren. In het kasteelpark gebeurt dit in functie van houtproductie, in de andere eigendommen wordt deze doelstelling echter ook beoogd vanwege het esthetisch karakter, de veiligheid en het verhogen van de natuurwaarden. Vanwege het feit dat de kleine percelen moeilijk op een rendabele manier exploiteerbaar zijn, hebben de dunningen daar echter weinig toegevoegde economische waarde.

In een aantal percelen wordt een **brand- en paalhoutproductie** nagestreefd.

Op korte termijn komt er in enkele percelen extra naaldhout op de markt vanwege voorziene **groepenkappen** in het kader van de omvorming van de homogene bestanden naar meer gemengde bossen.

Op basis van de boomsoortensamenstelling kan de **gemiddelde aanwas** voor het gebied op **6,6m³/ha/jaar** geraamd worden. De jaarlijkse aanwas voor de deelnemende eigendommen bedraagt dan ongeveer 200m³ hout. Omwille van de voorziene groepenkappen wordt in de komende 20 jaar iets meer geoogst, namelijk **7,9m³/ha/jaar** of samen ca. 5.000m³ (**=kapkwantum**).

Bestanden met **uitheemse** maar wel **standplaatsgeschikte soorten** (vb. Am. eik, Douglas, Corsikaanse den, Lork) worden **niet kaalgekapt** maar **verder uitgedund** zodat deze economisch interessante afmetingen voor kwaliteitshout kunnen bereiken.

Gezien de ecologische waarde van oudere bomen, het belang van de recreatieve en milieubeschermende bosfunctie en de moeilijke exploitatiebaarheid van vele percelen ligt de **prioriteit** van de beheerders **niet bij het versneld verjongen van grotere oppervlakten**. Er worden dan ook **geen kaalkappen voorzien** in de planperiode.

Een aantal **bosverplegende maatregelen** (geen gebruik van pesticiden, vaste uitrijpistes bij vellingen, stimuleren van een bodemverbeterende struik- en nevenetage,...) moeten ertoe bijdragen dat de groeikracht van de volwassen bomen ook in de toekomst behouden kan blijven.

Specifieke beheerdoelstellingen m.b.t. de ecologische functie

Aan de normen voor inheemse soorten en gemengde bestanden uit de criteria duurzaam bosbeheer wordt nu reeds voldaan. Met de voorziene maatregelen van **selectieve dunningen** (waarbij inheemse bomen bevoordeeld worden) en **groepenkappen** (in 1,8ha Douglas gevolgd door beplanting met inheemse soorten) zal het aandeel **inheemse boomsoorten** verder **toenemen zonder dat een bepaald streefpercentage wordt voorop gesteld**.

Gezien de aanwezige verzuurde zandgronden is het belangrijk dat **soorten met een goede strooiselvertering** voldoende aanwezig zijn en gepromoot worden in de toekomst. Naast natuurlijk verjongende soorten als Ruwe en Zachte berk, Zwarte els, Spork, Gewone lijsterbes en Gewone esdoorn, kunnen soorten als Haagbeuk, Winterlinde, Hazelaar, ... worden ingeplant.

De grens tussen bos en open ruimte wordt minder scherp gemaakt door het laten ontwikkelen van een aantal **bosranden** (mantel van struiken en zoom van kruiden). Er zijn hiervoor alleen mogelijkheden op de westrand van het studiegebied (bij kasteelpark). Deze randen zijn bijzonder waardevol voor onder meer voorjaarsbloeiërs, vlinders, vogels, kleine zoogdieren, ...

Momenteel bestaat **7,8% van het plangebied uit natuurlijk beheerde open plekken**, namelijk de graslanden rond het kasteel Baesveld. Deze graslanden worden extensief gemaaid, het maaisel zo veel mogelijk afgevoerd en niet bemest zodat zich verder schrale

graslanden kunnen ontwikkelen met interessante hooilandsoorten. Het criteria is min. 5% en wordt dus bereikt.

Om het aantal verschillende soorten planten en dieren (de biodiversiteit) die leven in het bos voldoende op peil te houden wordt gestreefd naar **gevarieerde en structuurrijke bossen**. Er wordt gewerkt naar een goed ontwikkelde **struik- en kruidlaag**. Leeftijdsvariatie van bomen is belangrijk. Onder meer hakhoutbeheer, dunningen en de voorziene groepenkappen kunnen ook bijdragen aan het ontwikkelen en onderhouden van een gevarieerde bosstructuur.

Een derde van alle levende organismen in het bos is op één of andere manier van dood hout afhankelijk om te blijven overleven. Het aandeel **dood hout (nu al >5%)** zal op peil gehouden worden en misschien nog toenemen in de grotere percelen (o.a. Populieren langs Kerkebeek). Er worden **oude bomen** en/of '**natuur-toekomstbomen**' (vb. met holten, nesten,...) geselecteerd om niet te kappen indien dit praktisch mogelijk is. De oude parkbomen bij het kasteel verdienen zo mogelijk extra studie en zorg. Het behoud van de oude bomen is in het bijzonder belangrijk voor de boombewonende Europees beschermde **vleermuissoorten** als Gewone grootoorvleermuis, Gewone baardvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis

Pontische rododendron is in heel wat bestanden dominant aanwezig. Deze verstoren daar in belangrijke mate de natuurlijke bosontwikkeling en de levensgemeenschap van het bos. Andere boom-, struik – en kruidsoorten slagen er niet meer in zich te verjongen. Het slecht verteerbaar blad zorgt voor verdere bodemverzuring. Dieren (insecten, vogels) vinden hier geen voedsel. De bosbestanden worden ontoegankelijk en moeilijk beheerbaar.

Er zal dan ook worden naar gestreefd om deze soort in de mate van het mogelijke te verwijderen en onder controle te houden. Hooguit een randbeplanting op de perceelsgrenzen is aanvaardbaar.

Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik zijn alleen lokaal vrij talrijk aanwezig en dienen daar dan opgevolgd te worden. Bijzondere aandacht is nodig voor **invasieve tuinplanten nabij de weekendverblijven** (vb. Bonte gele dovenetel). Het uitzetten van nieuwe soorten is verboden.

Het beheer in de bosbestanden langs de Kerkebeek wordt beperkt tot extensief hakhoutbeheer om de kwetsbare **voorjaarsflora** te kunnen behouden. De **Stengelloze sleutelbloem** is een belangrijke doelsoort voor het plangebied.

Beheerdoelstellingen m.b.t. de sociale en educatieve functie

Er wordt geen verdere openstelling overwogen dan deze die nu is toegestaan op de boswegen door het gemeentedomein, de kleine private percelen en het Jeugdverblijf. Boswegen die niet toegankelijk zijn worden afgesloten met het bord V14 'Verboden toegang –privé-eigendom'.

Zeker in het zuidelijk deel dient **de begaanbaarheid van enkele paden verbeterd**. Om ongewenst verkeer te vermijden, worden er op de toegangspunten nieuwe ANB-borden voorzien die het gebruik beperken tot recreanten. De eigenaars van de bospercelen kunnen natuurlijk hun eigendom blijven bereiken met gemotoriseerd verkeer. **Strategisch geplaatste extra slagbomen** zullen **vermijden dat gemotoriseerd verkeer 'lussen' kan rijden** en dus recreatieve motorrijders (quads,...) weren.

Beheerdoelstellingen m.b.t. de milieubeschermende functie

Het gebied is onderdeel van de groene zone **nabij Brugge en Oostkamp**. De bossen zijn een geluiddempend, luchtzuiverend en visueel scherm voor de autostrade A17. Dit scherm dient dan ook maximaal behouden te blijven.

Beheerdoelstellingen met betrekking tot de landschappelijke en cultuurhistorische functie

Bij het bosbeheer gaat bijzondere aandacht naar de **dreven**. De dreven hebben niet alleen een landschappelijke functie met historische betekenis maar zijn ook ecologisch van belang o.a. voor flora in de bermen en als vliegroute voor vleermuizen. Afgezien van de Kasteeldreef en een deel van de Klaverdreef zijn de meeste dreven in het plangebied weinig ontwikkeld en zijn er geen echte dreefbomen aanwezig. **Het is het streefdoel om zeker de dreven die al bestaan sinds midden 19de eeuw (vermelding op Vandermaelenkaart) op te waarderen.** Probleem is dat er langs de paden weinig ruimte is om volwaardige dreefbomen te laten ontwikkelen. Om het historisch karakter te respecteren, is het aangewezen dat **minstens langs de Mierenboswegel opnieuw rode Beuken worden aangeplant.**

3 - Beheermaatregelen

Bosverjonging

Door het uitvoeren van enkele **groepenkappen** in bestanden 21a, 23a en 44a (eigendom gemeente) zal er ca.1,8 jong bos worden gecreëerd. De bestanden met hakhoutbeheer worden blijvend verjongd. Het betreft ca. 2,72 ha in het kasteelpark met dergelijk beheer (deel33a, deel35a en 38a). Dit betekent dat er op het einde van de planperiode ongeveer 14% bosbestanden jonger dan 20 jaar zal zijn.

In de groepenkappen zal verjonging worden uitgevoerd door **inplant met standplaatsgeschikte inheemse loofboomsoorten** die een goed afbreekbaar strooisel hebben zoals Haagbeuk, Winterlinde, Zoete kers en Hazelaar, naast soorten als Zomereik (max. 20%). Naast de aanplant wordt er ook gestreefd naar natuurlijke verjonging van onder meer Ruwe en Zachte berk, Gewone Esdoorn, Wilde lijsterbes en Spork. Andere inheemse boomsoorten op deze gronden zijn o.a. Grove den, Trilpopulier, wilgen, Gewone es, Beuk, Zwarte els en Veldesdoorn.

Op andere locaties buiten de groepenkappen heeft aanplant van bomen meestal geen zin omdat er hier te weinig licht is voor een kwaliteitsvolle nieuwe generatie en omdat er nog voldoende toekomstbomen al staan. Mocht het om één of andere reden toch nodig zijn om te planten (vb. na ziekte of windval), dan is het aangewezen om te **kies uit bovenstaand soortenpalet.**

In bestanden waar er intensieve bestrijding van P. rododendron wordt uitgevoerd, zal het inplanten van struiken wenselijk zijn. Hiervoor wordt oa. **Hazelaar, Wilde lijsterbos en Sporkehout** aangewend. Een inheemse wintergroene optie is **Hulst**. In het bos zijn er ook voorbeelden van randbeplantingen met geschoren hagen van **Beuk en Haagbeuk**.

Bosomvorming

Met de voorziene maatregelen van **selectieve dunningen** (waarbij inheemse bomen bevoorreed worden) en **groepenkappen** zal het aandeel **inheemse boomsoorten** verder **toenemen** zonder dat een bepaald streefpercentage wordt voorop gesteld. Dit betekent concreet dat wanneer men bij een dunning moet kiezen tussen een mooie inheemse boom en

een mooie uitheemse boom, men kiest voor het behouden en vrijstellen van de inheemse (vnl. Zomereik, Beuk, Berk, Lijsterbes, Esdoorn) . Indien er weinig inheemse bomen in het bestand voorkomen, verkiest men zo mogelijk zelfs een kwalitatief mindere inheemse boom boven een kwalitatief betere uitheemse.

Bosbehandelings- en verplegingswerken

Jonge aanplantingen worden door maaien **vrijgesteld** van concurrerende vegetatie (bramen, Adelaarsvaren, P. rododendron) in die mate dat de eindscheut steeds voldoende licht heeft. Is het mislukkingspercentage meer dan 15%, dan wordt het ontbrekende plantsoen vervangen. Een ongewenste soortenmenging door natuurlijke verjonging kan bijgestuurd worden door de ongewenste exemplaren te verwijderen (afbreken, maaien, uittrekken). Toekomstbomen kunnen worden **opgesnoeid**. In de eerste plaats betreft dit dan het verwijderen van dubbele toppen. Bij het opsnoeien dient steeds de helft van de totale lengte als kroon behouden te blijven. Voor de meeste soorten wordt gestreefd naar **takvrije stammen** van 6 tot 8m. Voor Douglas mag dit hoger (10-12m). **Dunningen bij jonge bomen beginnen pas wanneer de gewenste takvrije stam bereikt is**. Afhankelijk van de soort zijn de bomen dan 15 tot 30 jaar oud. Bij de eerste dunning worden vooraf toekomstbomen geselecteerd op 12-15m onderling van elkaar. De kruinen van deze toekomstbomen worden 100% vrijgesteld.

Op te volgen uitheemse soorten

Pontische Rododendron wordt bestreden in de bosbestanden en kan zo nodig behouden blijven als randbeplanting en parkelement. Alle eigenaars in het beheerplan kunnen hiervoor gebruik maken van het herbicide **glyfosaat**. Een goede techniek is de **stobbenmethode**: het afzagen van de stammen en het instrijken van de stobben met glyfosaat (vb. merknaam RoundUp). Kleine exemplaren kunnen ook **gewoon uitgetrokken** worden. Achteraf is controle en nabehandeling nodig. De bestrijding van Rododendron (en Am. vogelkers) kan ook met behulp van de arbeiders van de vzw Bosgroep Houtland (onder voorbehoud van voldoende projectmiddelen).

Zaailingen van onder meer volgende boomsoorten worden uitgetrokken indien ze door hun talrijk voorkomen de beheerdoelstelling in gevaar brengen: Am. eik, Zilverpar, Lork, Douglas, ReuzeLevensboom.

Kapregelingen

Het beheerplan bevat een **kaptabel** die voor elk bestand weergeeft welk soort kapping er zal gebeuren, op welk tijdstip en met welke frequentie.

In functie van de genoemde doelstellingen worden **in alle bosbestanden behalve 38a dunningen** voorzien. Bij deze dunningen wordt ervoor gezorgd dat de bomen met de beste houtkwaliteit voldoende licht krijgen om verder te groeien. **Dunningen** gebeuren bij voorkeur in functie van **toekomstbomen**. De beste bomen worden eerst gemarkeerd (max. 100 stuks per hectare). Dit zijn bomen met één of meerdere van volgende kenmerken: gewenste soort, rechtheid, takvrije stam, ontwikkelde kroon, hoge belevingswaarde, natuurwaarde, nestbomen,... Vervolgens worden een aantal belangrijke concurrenten rond deze toekomstbomen weggehaald (= **hoogdunning**). Onderdrukte, afstervende en zelfs dode bomen blijven beter in het bos omdat deze geen licht afnemen van de toekomstbomen en een ecologische functie hebben. Het wegnemen van kleine, onderdrukte bomen noemt men laagdunning.

De dunningen zullen meestal gebeuren met een **omloop van 8 jaar**. Om te kunnen reageren op onverwachte gebeurtenissen wordt telkens nog een extra facultatieve dunning na 4 jaar voorzien. De vermelde jaartallen zijn alleen **richtinggevend**. De eigenaars kiezen dus zelf hun exacte tijdstip van dunningen, rekening houdende met de doelstellingen voor het bestand en de voorziene omlooptijden. Voor **hakhout** (taillis) geldt een gemiddelde omloop van 12 jaar. **Middelhout** is een combinatie van hoge bomen die gedund worden en hakhoutbeheer in de onderetage. Dit laatste is van toepassing in delen van de bestanden 30a, 33a, 35a, 37a en 44a.

Bosexploitatie

Het vellen en ruimen van bomen is niet toegestaan tijdens de **schoontijd van 1 april t.e.m. 30 juni**, onder meer omwille van het broeden van vogels, geboorte van reeën, voorjaarsbloeiers,...

Bij kapwerken zijn vooral de **nattere bestanden bij de Kerkebeek erg gevoelig voor bodemschade**. Aangepast materiaal (lier, rupskraan,...) en een duidelijk exploitatieplan (tijdstip werken, vaste uitrijpistes,...) zijn daar absoluut noodzakelijk. Sowieso wordt in alle bestanden zo veel mogelijk gewerkt met vaste exploitatiepistes zodat de machines niet willekeurig doorheen het bos rijden. Bij een exploitatie wordt best vooraf een duidelijk plan opgemaakt met de ligging van de wegen, pistes en stapelplaatsen.

Open plekken

De graslanden rond het kasteel Baesveld worden **extensief gemaaid met richtlijnen voor de maaidata**. Er wordt **niet bemest** zodat zich verder schrale graslanden kunnen ontwikkelen met interessante hooilandsoorten. Belangrijk is dat het **maaisel wordt afgevoerd** zodat de grond arm blijft en minder interessante soorten zoals grassen en bramen afgeremd worden in hun groei.

Waterpartijen

In de **parkvijver** van het kasteel wordt er op toegezien dat er geen invasieve waterplanten of dieren worden uitgezet. Een stuw verhindert dat er (vuil) water van de beek in de vijver komt.

In de bestand 23a (gemeente domein) wordt een verlande **poel** opnieuw open gemaakt ten gunste van amfibieën.

Bosranden

Het is enkel op de westrand van het plangebied dat er bosrandenbeheer wordt uitgevoerd. Dit bestaat erin om in een strook van 5 à 10 m breed gefaseerd de aanwezige struiken en jonge bomen af te zetten. Aanwezige dikkere bomen (>1m omtrek) blijven staan. **In de bestanden 30a, 31a en 33a wordt samen 330m bosrand ontwikkeld**

Gewenste struiksoorten van de mantel zijn onder meer: Wilde lijsterbes, Gelderse roos, Hazelaar, Sporkehout, Meidoorn, Hondсроos, Hulst, Sledoorn, Inlandse vogelkers, Brem, Gagel, Vlier... Ook boomsoorten die geschikt zijn voor hakhoutbeheer zijn mogelijk: eik, Tamme kastanje, Gewone esdoorn, Gewone es, iepen, Zwarte els, wilg, linde, Haagbeuk, Trilpopulier, ...

Aandacht voor bijzondere soorten

In functie van de beschermde **vleermuizensoorten** worden dikke bomen zo veel mogelijk behouden of vooraf onderzocht door bvb. de Vleermuizenwerkgroep alvorens te vellen.

Bij alle werken in de nabijheid van de populatie **Stengelloze sleutelbloemen** (langs Kerkebeek) dienen deze zo veel mogelijk ontzien te worden. In bestand 38a zijn alleen hakhoutbeheer en veiligheidskappen voorzien.

Dood hout en oude bomen

Zo mogelijk vanwege de veiligheid en het bosbeheer worden dode, rechtopstaande bomen behouden bij kapwerken. Kroonafval en rotte stammen mogen blijven liggen bij dunningen, eventueel gestapeld als houtwal.

Bomen met een omtrek van meer dan 2,5m worden zo veel mogelijk behouden en kunnen staande verouderen en afsterven indien de veiligheid dit toelaat. Eventueel kan de kroon geheel of gedeeltelijk verwijderd worden en de stam behouden.

Dreven

Op basis van de historische aanwezigheid worden de aanwezige dreven opgewaardeerd. Zo worden de dreven waar historisch 19de eeuwse Beukendreven aanwezig waren, de **aanwezige naaldbomen vervangen door rode Beuk**. Gezien de beperkte breedte van de meeste paden, zal de aanplant van de dreefbomen deels op private gronden moeten gebeuren. Het betreffen de **zuidelijke delen van de Mierenboswegel en de Klaverdreef**. Ook in **de Kaasdamdreef lijkt de heraanplant van een rij Rode beuken op de zuidzijde van het pad realiseerbaar**. Een deel van de **Bruggeweg** kan herbeplant worden met gewone Beuk. (De locaties zijn weergegeven op het kaartje 4.2)

In een beperkt aantal dreven dienen de dreefbomen te worden vrijgesteld. Het vrijstellen van de dreefbomen gebeurt wanneer er in de aangrenzende bestanden dunningskappingen worden uitgevoerd

Waterhuishouding

Op verschillende plaatsen in en langs de paden is er een slechte afwatering. Dit kan o.a. verbeteren door:

- Ruimen van de gracht aan de zuidzijde van de Kaasdamdreef.
- Het herinrichten van de afwatering ter hoogte van het kruispunt van de Kaasdamdreef en de Mierenboswegel.
- Ruimen grachten langs de Mottedreef

Verharding paden

In het kader van betere toegankelijkheid van recreanten op de Klaverdreef (zuid), Mierenboswegel en Kaasdamdreef kan een halfverharding in natuurlijke materialen worden aangelegd.

Toegankelijkheid en recreatie

Voor de delen van Merkenveld in gemeentelijke eigendom bestaat er al een goedgekeurde toegankelijkheidsregeling (28 febr. 2012). Voor de delen behandeld in voorliggend beheerplan werd een nieuwe **toegankelijkheidsregeling** opgesteld. Het plan omvat ook een **toegankelijkheidskaart en een bebordingsplan**.

Enkele aandachtspunten:

- De dreef naar het kasteel Baesveld en de paden rond het kasteel zijn niet toegankelijk.
- Bij heraanplant van rode Beuken langs de Mierenboswegel en het zuidelijk deel van de Klaverdreef worden deze dreven goed berijdbaar gemaakt voor fietsers en wordt de suggestie gedaan een deel van het fietsknooppuntwerk te verleggen van de Reservedreef naar de Klaverdreef-Mierenboswegel.
- Een bewegwijzerd ruiterspad is niet aanwezig in het plangebied en wordt ook niet voorzien.
- Om de toegankelijkheidsregeling formeel te doen gelden dienen nog een 20-tal **bijkomende toegankelijkheidsborden** te worden geplaatst.
- **3 bijkomende baren** worden voorzien: noordelijk deel Kaasdamdreef, oostelijk uiteinde Driehoeksdreef en aan de Klaverdreef net ten zuiden van de kruising met de Reservedreef (zie kaart 4.2)
- Een kleine parking (3 wagens) wordt voorzien aan het kruispunt van de Keunhekkendreef en de Mierenboswegel op eigendom van de gemeente.

Bijlage 6: Consultatieverslag openbaar onderzoek

1. Aankondiging Openbaar onderzoek

Het openbaar onderzoek werd aangekondigd:

- XX

2. Periode en inzage

De eindontwerpversie van het uitgebreid bosbeheerplan privaat (en openbaar) bos Baesveld lag vanaf XX 2015 tot XX 2015 ter inzage en dit bij:

3. Opmerkingen tijdens het openbaar onderzoek